

Jernbane-Bladet

DSB

125

år

kontaktivitet

SAMTALEANLÆG

Højtalende systemer med mange faciliteter giver maximum af organisatoriske fordele. - Fra 2-5400 apparater.

når flere skal kommunikere mere

L.M.ERICSSON A/s

KIRKEBJERG ALLÉ 86 . 2600 GLOSTRUP . (01) 96 61 33
GRENÅVEJ 313 . 8240 RISSKOV . (06) 17 45 00

29. ÅRGANG

6

JUNI 1972

Tidsskrift for Stats- og Privatbanepersonalet

RAPEDA leverer: PAUL GARTHE letmetal-vaskekummer, aske- og afaldsbeholdere, bagagenetkonsoller bl. a. til de nye Bn-vogne.
El-sporskiftevarme, type DSB 1969.
ARMA brænderhuse til gas-sporskiftevarme.
USS signal- og returstrøm-skinneforbindere
CW kabelsko fra 1,5 op til 625 mm² samt håndtænger og hydr. kabelskopresser med 20 og 100 tons kapacitet.
SKINNEBOREMASKINER for boring af 3/8" op til 32 mm huller.
HUGRO kabelbeskyttelsesmateriel.
PEHALIT tætningsbind og masse samt stoppemasse.
BAND-IT slangebespændingsmateriel til bl. a. trykluftslanger.
SIA slibebånd og sliberondeller.
SOLA spormåleværktøjer.

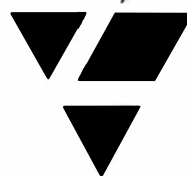
RASK-PEDERSEN & DALSGAARD A/S
BYAGEREN 7 . 2850 KØBENHAVN/NÆRUM

Telefon:
(01) *80 28 00

Telegramadresse:
EXIMAG

Telex:
9190 Rapeda

**Kom ind og
tal lønkontofordele
med os...**

Vi er til for Dem

LANDMANDSBANKEN

Jernbane-Bladet

Ekspedition:

Togfører V. Jonvald . Hvidovrevej 258
2650 Hvidovre
Telefon (01) 78 36 42

Redaktion:

H. E. Rybro (ansvarshavende)
Valby Langgade 223, 1. tv.
2500 Valby
Telefon (01) 30 87 71

Abonnement

18,00 kr. (inkl. moms) årlig
12 numre

Kan bestilles på postgiro 6 00 82
Jernbane-Bladet . 2650 Hvidovre

Medlem af

Dansk Fagpresseforening
og

International Tidsskriftsfederation

Tilsluttet Dansk Oplagskontrol

Tryk: Herfølge Bogtrykkeri . Herfølge

JUNI 1972

Dette nummer indeholder

Månedens causeri	149
København-Roskilde 125 år	150
Københavns anden banegård 1864-1911 ..	165
DSB og de elektroniske anlæg 1847-1972	172
Månedens emner	175
Sagt og skrevet	177
Ny færge til Dragør-Linhamn	179
Museumslokomotiver i naturen	181
En skamstøtte eller etaternes forfald ..	182
Erindres det	183
I få linier	183
Fra dagbogen	185
Klageprotokollen	187
Nyt fra udenlandske baner	187
Privatbanenyt	189
Fotohobby	189
Model-Jernbane	191
Fra klubberne	195
Personalía	195
Dødsfald	195
Boghjørnet	195
Jubilæums-Journalen	198

Fest ombord!

Om bord på en af DE STORE BÅDE kan De få Deres egen festsalon og arrangere Deres eget private party med alt, hvad De ønsker af mad og drikke til ØRESUNDSPRISER. Medens båden sejler mellem København og Malmö, kan De holde en dejlig fest og fejre, hvad der fejres bør i smukke, smagfulde omgivelser med det blinkende Øresund som ramme omkring festen. Tænk over det - til konfirmation, bryllup, fødselsdag - simpelthen alt - utraditionelt.
Drej (01) 14 77 70

DE STORE BÅDE

Jernbanekioskerne

betjener Dem gerne med

Tobak - cigarer - cigaretter

Piber og lightere m. m.

Dag- og ugeblade

Bøger og papirvarer

Film og solbriller

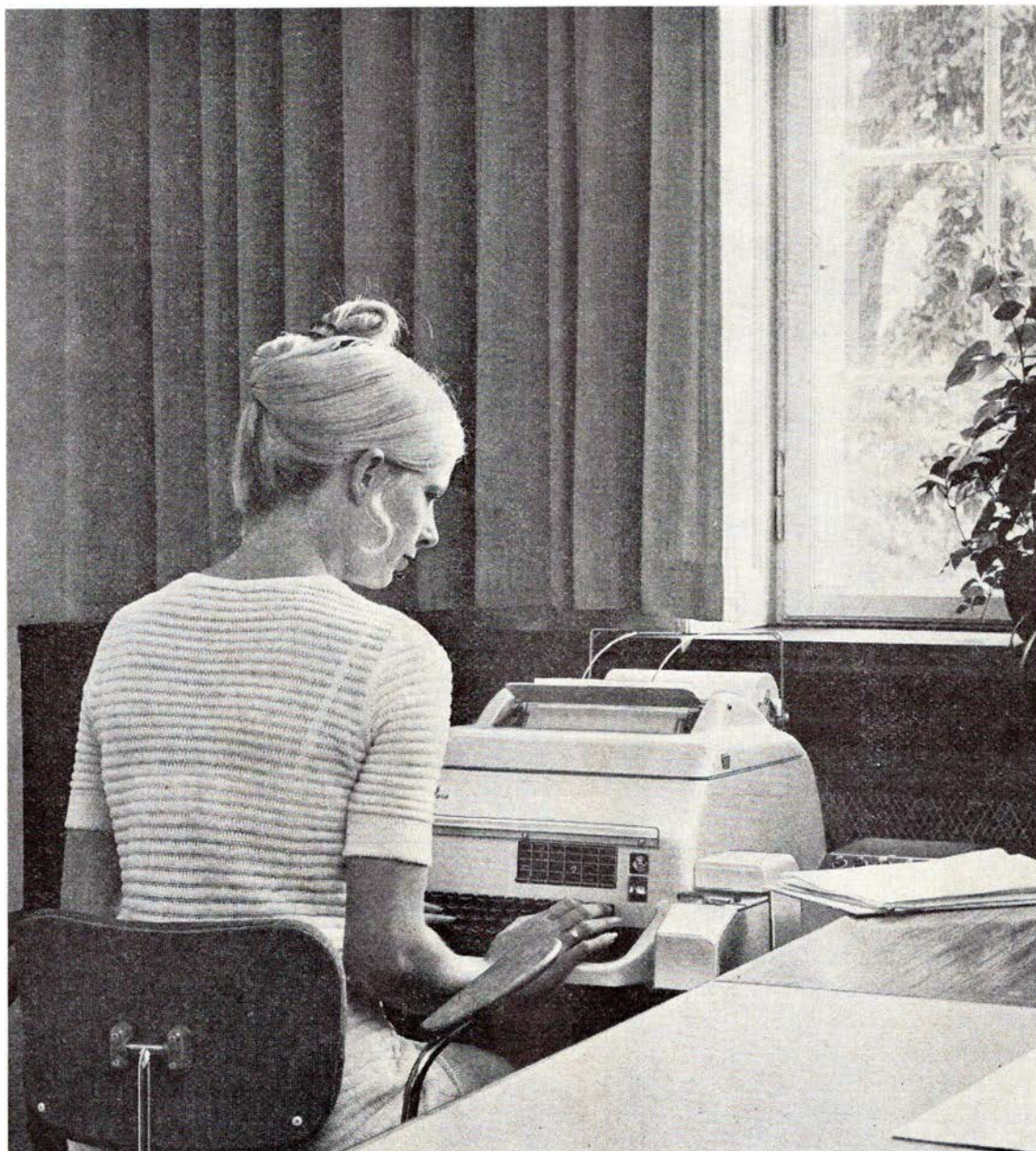
Damestrømper og sæbe m. m.

Venlig hilsen

Bladhandler-Forbundet i Danmark

Aktieselskab

SIEMENS

Siemens fjernskriver T 100 S

Fjernskriveren er vor tids hurtigste verdensomspændende skriftlige meddelelsesmiddel, der verden over anvendes af henimod en halv million abonnenter i 120 lande.

Siemens er en af de store producenter af fjernskrivere og har fremstillet flere hundrede tusinde. Siemens kan levere dem med 13 forskellige alfabeter, heriblandt amharisk (Ætiopien), kyrillisk, hebræisk, thai, vietnamesisk og koreansk, og tage hensyn til alfabetets skriveretning. Særlige udførelser muliggør fremstillingen og overførsel af hulstrimler.

SIEMENS AKTIESELSKAB

**BLEGDAMSVEJ 124 - 2100 KØBENHAVN Ø - TELF. (01) 26 11 22 - TELEX 22313
SARALYST ALLÈ 50 - 8270 HØJBJERG - TELF. (06) 27 36 00 - TELEX 64524**

Danmarks første 31 km jernbane 125 år

Månedens causeri

JERNBANEN 125 ÅR siger i sig selv ikke så meget. Den store udvikling, der er sket med banerne gennem årene er naturligvis en glædelig kendsgerning. Alligevel må vi her – som i dagliglivet – mindes de alt for mange baner, der fik en alt for tidlig død. Bedst havde det været, dersom det store flertal af vore baner i dag befandt sig i en stor og skøn trivsel. Men sådan er det slet ikke. Om der kommer bedre tider for banerne, er det vel kun overoptimister, der tror på. Det var tiden efter første verdenskrig, hvor bilismen holdt sit indtog, der slog banerne ud af trit. Desværre var regering og banernes ledende mænd ikke tidlig nok klar over denne fare for banerne. De glemte den gang at skabe en fornuftig trafikordning. Med forkludrede forsøg herpå lige til de seneste dage i tiden, snakkedes der snart i øst og snart i vest om en fornuftig trafikordning, men noget positivt sker der ikke. Det er som om, man blot venter der skal vise sig noget helt nyt. Heldigvis er der også sket mange store og bemærkelsesværdige fremskridt ved banerne gennem de mange år. Motordriften har selv fra en spæd begyndelse først i tyverne, været den store revolution i banernes trækraft, hvormed man i dag og den

nærmeste fremtid står bedre udstyret end nogensinde før, ligesom denne har betydet meget for banernes økonomi. For personalet er der også sket store og gode fremskridt på næsten alle områder af arbejdspladsen. Bl. a. togpersonalets udvendige billettering på togene, kørsel i uhumske tårnbremser på godsvogne, der blev unødvendige ved indførelse af trykluftbremsen, elektricitetens afløsning af belysning ved olielamper i togkupeer, og elektricitetens erstatning for petroleumsbelysning i signaler, sporskifter, kontorer og stationspladser, det snavsede arbejde med damploko, trækvogskørsel på perroner og pladser, maskinværktøj til banevedligeholdelse og meget andet, har gjort den daglige tjeneste lettere og behageligere. Der er vel nok nulevende pensionister, der i deres tjenestetid har arbejdet under førtidens ofte noget barske vilkår for 70–80 år siden, der bedst kan vurdere de mange forandringer til det bedre i personalets dagligliv. Banernes økonomi har bortset fra nogle år under anden verdenskrig, været ret konstant negativ.

SV. HORN, fh. trafikminister og nuv. formand for folketingets trafikkommission siger, at en Store Bælts-

forbindelse mellem Øst- og Vestdanmark må have første prioritet blandt kommende broforbindelser, lufthavne og motorveje. Det har man hørt til trivialitet fra de skiftende trafikministre siden 1953. Derimod må det forbavse alle, når Sv. Horn samtidig siger: at dersom Store Bæltforbindelsen ikke også bliver en jernbaneforbindelse, må man omgående gå ind i overvejelser om at *nedlægge alle DSB linier* bortset fra Rødby Færge, Helsingør, Nykøbing F-Gedser og Københavns nærtrafik. Som bevæggrund herfor siger han:

– Afstandene herhjemme er så små, at det vil være muligt med bil at gennemføre en effektiv og økonomisk transport af gods og personer. Det kan man slutte af forholdene i USA, hvor gods transporteres med biler over langt større afstande end her. Nu *har* vi imidlertid jernbanenettet, og det gør det muligt at tilbyde transport på gunstige vilkår, hvilket gør det rigtigt at satse på at gøre det endnu bedre. Det vil sige jernbaneforbindelsen først.

I øvrigt giver Svend Horn Saltholm-lufthavnen førstepladsen i den totale prioritetsrække blandt trafikinvesteringerne.

–bro

Kjøbenhavn-Roskilde 125 år

Når man skriver, Danmarks første jernbanestrækning fylder 125 år den 26. juni 1972, er det ikke ganske korrekt, og når man skriver, at DSB fylder 125 år, er det helt galt. Danmark har som bekendt haft meget større landområder end som nu, og da den første jernbane Altona-Kiel åbnedes i 1844, var denne landsdel endnu under dansk overhøjhed. Men når vi holder os til det nuværende Danmark, bliver strækningen København-Roskilde den første 125-årige jernbane i Danmark.

I året 1801 fødtes den senere så store danske opfinder Søren Hjort, den mand, der først fremsatte tanken om en jernbane på Sjælland. Efter juridisk eksamen 1821 blev han godsforvalter ved Korsør. Hans trang til at beskæftige sig med mekaniske problemer drev ham til København, hvor han tog plads som volontør og fik rig lejlighed til at sætte sig ind i de nyeste beretninger fra udlandet om dampmaskinen. Det var netop i de år, hvor den egentlige grundlægger af jernbaner, George Stephenson havde konstrueret det første brugbare loko i England!

I 1831 konstruerede Søren Hjort en dampvogn til kørsel på almindelige veje, og i 1834 tager han til udlandet for rigtig at gøre sig bekendt med jernbaner. Han kom nogle år efter atter tilbage til Danmark og blev nu kammerskriver og sekretær i Rentekammeret. Hans interesse var dog stadig størst for jernbanevæsenet, og i 1839 rejste han atter til England for at studere de nyeste fremskridt på jernbaneområdet, og da han atter rejste hjem, var han klar over, at lokobaner var langt at foretrække for landevejstog.

Han vendte derfor hjem med den faste beslutning at vække sine kø-

benhavnske medborgeres interesse for en jernbane på Sjælland.

Han var klar over, at skulle dette lykkes, da gjaldt det først og fremmest om at få opstillet en beregning, der kunne påvise et økonomisk udbytte.

Chr. G. Schram

Imedens han arbejdede med tanken, kom han i forbindelse med Chr. G. Schram, der var meget interesseret i jernbaneanlægget. Dette var netop den mand, som Søren Hjort havde brug for. Han var nemlig i besiddelse af store agitatoriske evner og var rede til at give sig i kast med opgaven. Resultatet blev, at der skulle anlægges en jernbane fra København til Roskilde. Nu gjaldt det blot at gribe arbejdet rigtig an.

Søren Hjort skulle tage sig af den tekniske del samt omkostningerne ved anlægget, medens Gustav Schram skulle opstille indtægtssiden så sandfærdig som mulig, så det kunne give et klart udtryk for et økonomisk udbytte for evt. aktionærer, der endnu ikke var samlet.

Et lille skrift »Jærnbane mellem Kbhvn. og Roskilde« blev udarbejdet. Det var på 12 sider og kostede 16 skilling. I bladet stod, at de årlige udgifter ville andrage 50% af indtægten, og det resterende ville være og blive overskud. Et var at tale og skrive for tanken om en jernbane, men et andet, der var mere vanskeligt, var at få den fornødne kapital, og denne kunne ikke være mindre end 1 million Rdl., dersom der skulle have nødvendigt materiel i reserve.

Kølig modtagelse af projektet

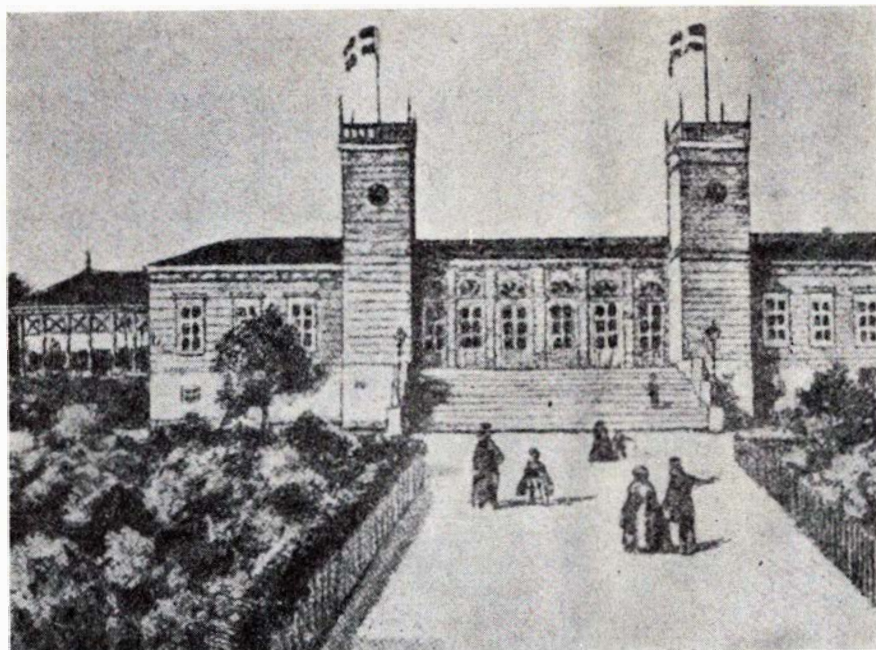
Den begejstring eller interesse, som de herrer havde ventet sig, at den lille 12-sidet brochure skulle

fremkalde, udeblev ganske til deres store forbavselse. De sporede nærmest en yderst reserveret kølighed overfor planen. Folk mente, at strækningen var for kort til at kunne forrente sig, og det var ganske meningsløst at benytte loko som trækraft. For øvrigt anså man det for meget tvivlsomt, om der kunne tilvejebringes en så stor kapital som 1 million rigsdaler, hvilket efter datidens små forhold var et svimlende stort beløb.

Provinsens storkøbmænd, agenter og andre velhavende handlende så med mistro på dette nye beforderingsmiddel, der kunne drage deres kunder andet steds hen. Endvidere henviste man til landets lange kystlinier, der altid ville give skibene fortrin frem for dampvogne. At en jernbanelinie ville skabe byer og opland, forstod man ikke på dette tidspunkt.

Havde de endda haft regeringen til at give sagen sin anbefaling, eller blot udtale ønskeligheden af et jernbaneanlæg; men den var stum, og en henvendelse til den var håbløs, og et afslag derfra ville være det samme som en dødsdom over foretaget. Alt syntes at henligge i dyb mørke, da der viste sig en lysning i den agitatoriske Schrams tanke; nemlig »Industriforeningen«. – Naturligvis måtte denne nystiftede forening, hvis formål var at støtte og fremme industrien, tage sig af denne kulturelle og samfundsbetydende opgave.

Efter at Hjorth og Schram havde konfereret med flere af bestyrelsesmedlemmerne og foreholdt dem den store opgave, som Industriforeningen ikke alene havde magten, men også pligten til at løse, indleverede de deres forslag til foreningen den 9. januar 1841. Men Schram lå ikke på den lade side, medens komiteen gav sig til at drøfte forslaget. Den store oratoriske og agitatoriske mand benyttede nu den lejlighed, han her

Hovedbanegården 1847-1864

havde, ved at henvise til Industriforeningens behandling af sagen, og ved at gøre propaganda for sin plan.

Mødet i Roskilde

Han berammede derfor et møde med alle borgere i Roskilde, som han mente ville have stor interesse for banen, og mødet fandt sted 27. februar 1841. Her holdt Schram sit foredrag om banen, efter at han tidligere på dagen havde »bearbejdet« flere af dem, som han herefter håbede ville støtte sagen. Han fortalte, at det var ikke alene af hensyn til tiden, at jernbanen havde stor betydning. Den ville også betyde store besparelser af penge for landmanden og købmanden, og hvad angik forrentningen af den store kapital, som der var nødvendig til anlægget, bad han forsamlingen lægge mærke til, hvor lavt han havde regnet, og han turde dristigt bede enhver anstille en sam-

menligning mellem hans beregning og den nylig publicerede holstenske bane. Han sluttede sin tale med følgende: »Blot alle og enhver ville indskyde små beløb, f. eks. 100 Rdl. månedlig i 10 måneder, ville der kun gå ca. to år, og millionen var sikret.«

Gustav Schrams farverige fremtidsperspektiver havde ikke grebet tilhørerne, resultatet ses bedst efter den tilslutning, som den senere fremkomne indbydelse til aktietegning i Roskilde viste, kun to aktionærer med tilsammen tre aktier à 400 kr. Imidlertid overværede Hjorth og Schram samt mænd fra Roskilde og omegn et møde i handelskomiteen den 24. marts 1841. Her blev man til slut enige om – som et skridt til sagens fremme – at anmode regeringen om, at der for offentlig regning måtte blive foretaget de nødvendige undersøgelser for at bestemme banens retning m. m.

Juridiske konsulenter

HELGE KNUB

LANDSRETSSAGFØRER

Søndergade 10-12 . 8000 Århus C

Telefon (06) 13 01 00

Sagførerkontoret i Ryomgård

Sagfører P. Andersens Eftf.

ADVOKAT ERIK DYNESEN

8550 Ryomgård

Telefon (06) 39 40 67

OLE BRANDT

Advokat

De Mezas Vej 1 . Frederiksbjerg Torv

8000 Århus C

Telefon (06) 13 86 00

Advokat

KAJ F. LARSEN

Møderet for Højesteret

Vissingsgade 1 . 7100 Vejle

Telefon (05) 82 60 55

Den almindelige stemning på mødet var imidlertid køligere for sagen, end hvad Schram havde ønsket, og det af ham udarbejdede andragende blev til stor skuffelse for ham ændret. Dette blev dog, vist nok til stor overraskelse for flere af underskriverne imødekommende, idet regeringen med Christian den Ottendes bevågenhed for sagen bevilgede 1000 rigsdaler til forundersøgelser. Nu mente man, at regeringens interesse for sagen var vakt, og håbet om en ekspropriationslov var vakt, men det viste sig, at man havde set for lyst på regeringens velvilje, og at denne ikke

Alt i tandteknik

Reparationer – Omstillinger og underføringer

Martinus Schmidt

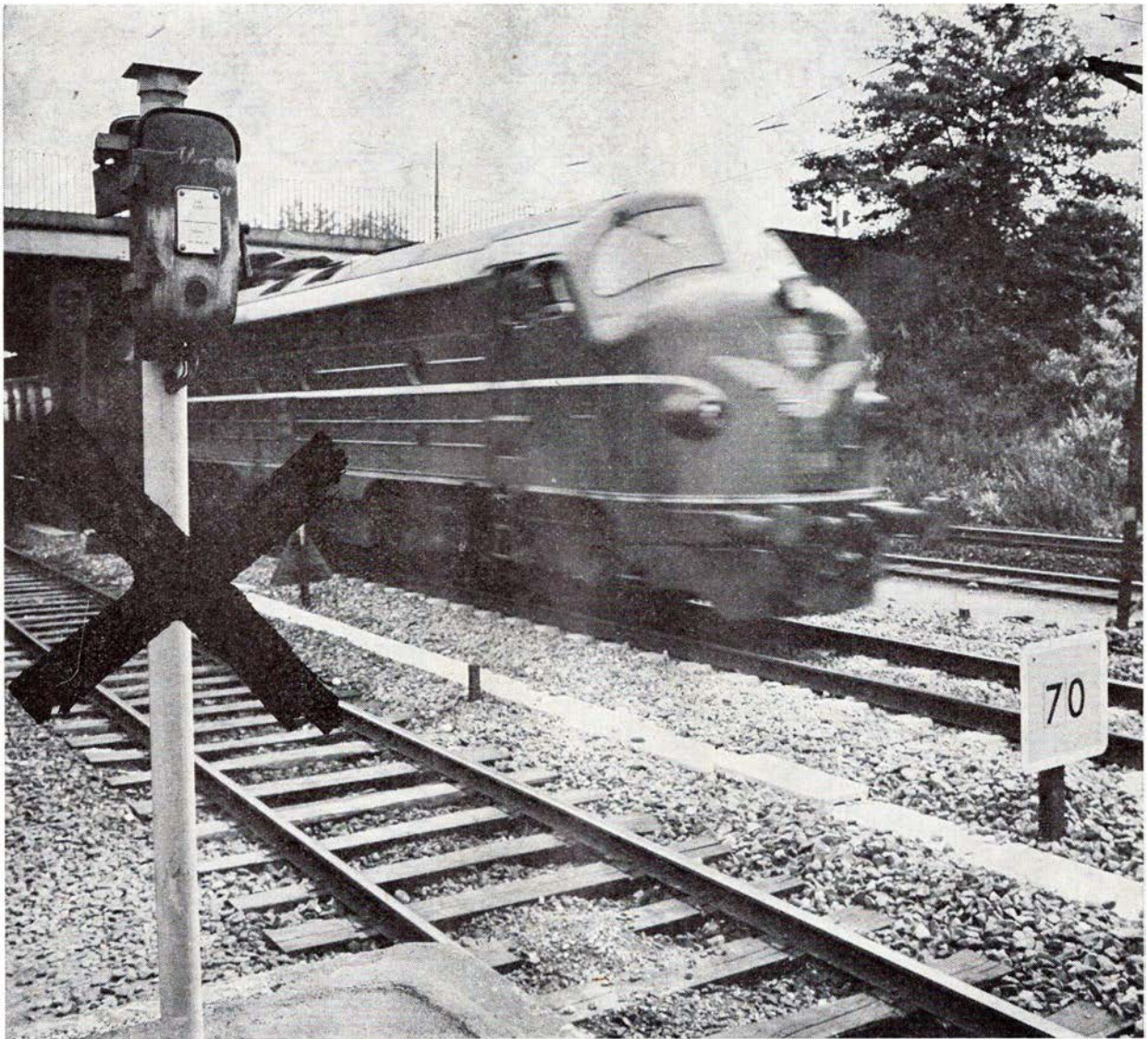
Mariendalsvej 12c . FA 880 - 839

***
damms
radio
***

ALBERTSLUND

64 70 88

Service: 64 79 52

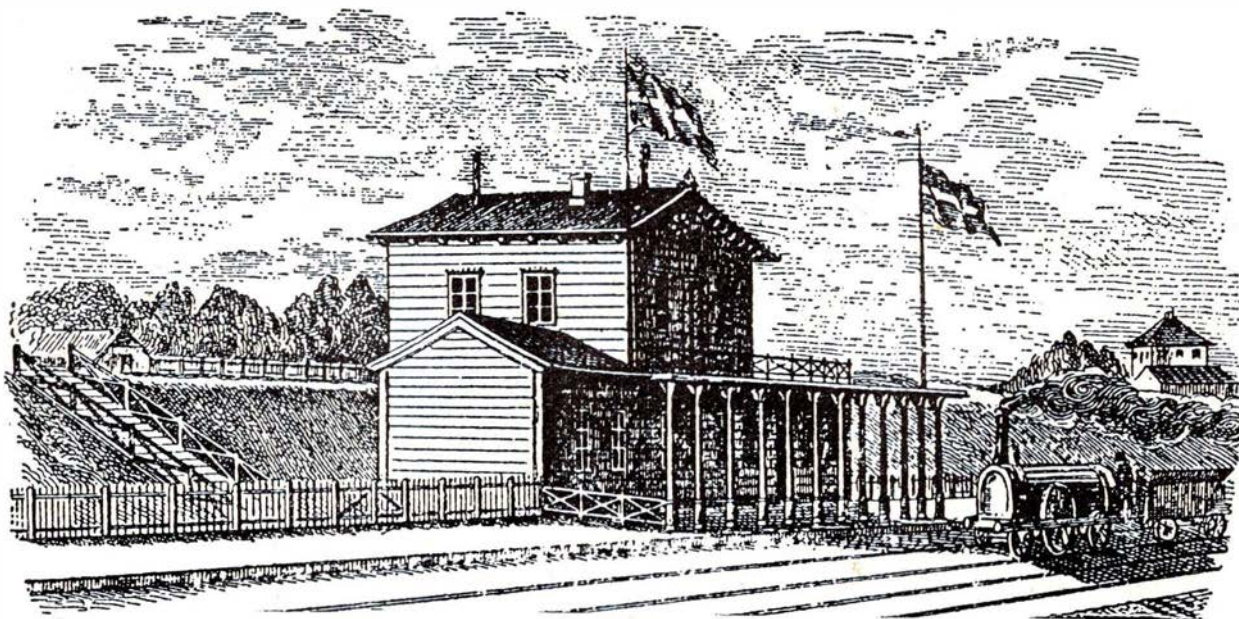
Signaltelefonerne i
den københavnske nærtrafik
 afløses af
 et radiotelefon-system
 fra Storno

I samarbejde med DSB
 har Storno udviklet
 robuste og driftssikre
 radiotelefoner
 til banernes trækraftenheder

Storno

STORNO A/S . FABRIK FOR RADIOTELEFONSYSTEMER
VED AMAGERBANEN 21 . 2300 KØBENHAVN S

Valby første station 1847-64

fandt anledning til at fremsætte et sådant lovforslag.

Der indbydes til aktietegning

Efter først at have fået afslag på en ansøgning om bevilling til et lotteri, hvis overskud skulle give penge til banens anlæg, og da man på flere møder havde drøftet regeringens vrangvilje, tog man den beslutning at udsende en

*Indbydelse til Aktietegning
i Hovedbanen
Kjøbenhavn-Roskilde*

dateret 16. april 1844. Til stor overraskelse for Industriforeningen blev det hele tegnet inden 30. april 1844. Den største aktieinteresse kom fra det hamburgske pengemarked, hvor man havde erfaring for jernbanens rentabilitet og greb til at tegne aktier i nye anlæg.

Det Sjællandske Jernbaneselskab

Ved en generalforsamling i Industriforeningen 2.-10. juli 1844 stiftedes »Det sjællandske Jernbaneselskab«. På en senere generalforsamling blev den engelske civilingeniør William Radford engageret af Industriforeningen, der nu havde givet overdragelsen af koncessionen til det nystartede selskab, og ingeniør Radford havde vist sin store dygtighed indenfor Altona-Kiel banen, hvorfor nivelleringsarbejdet af strækningen til Roskilde, og senere ledende ingeniørarbejde blev overgivet ham.

Ekspropriation af jord til jernbaneanlægget og forskellige andre udgifter, samt vanskelighederne med at skaffe folk til arbejdet kostede mange flere penge, end aktiekapitalen kunne række til. Konflikter var der af og til blandt arbejderne, dels forsvandt de efter sus og dus og truede med at forlade arbejdet, hvis ikke

den løn, de fik, blev yderligere forhøjet.

Det værste ved hele dette var, at aktiekapitalen viste sig ganske utilstrækkelig, da alle uforudsete udgifter oversteg de egentlige budgetterede beløb. Arbejdet måtte selvfølgelig ikke standses, og nye penge skulle og måtte skaffes.

Regeringen udlåner penge til anlægget

Her kom regeringen til hjælp med et lån på 300.000 Rdl. til en rente af 4% og et af private givet lån på 100.000 Rdl. til 5%.

Selskabet havde haft store skuffelser, og endvidere faldt aktierne i kurs, fordi arbejdet trak længere ud end beregnet.

Det voldte ikke store vanskeligheder at få placeret de små, ubetydelige stationsbygninger i Hedehusene,

Hovedbanegårdens restauranter København

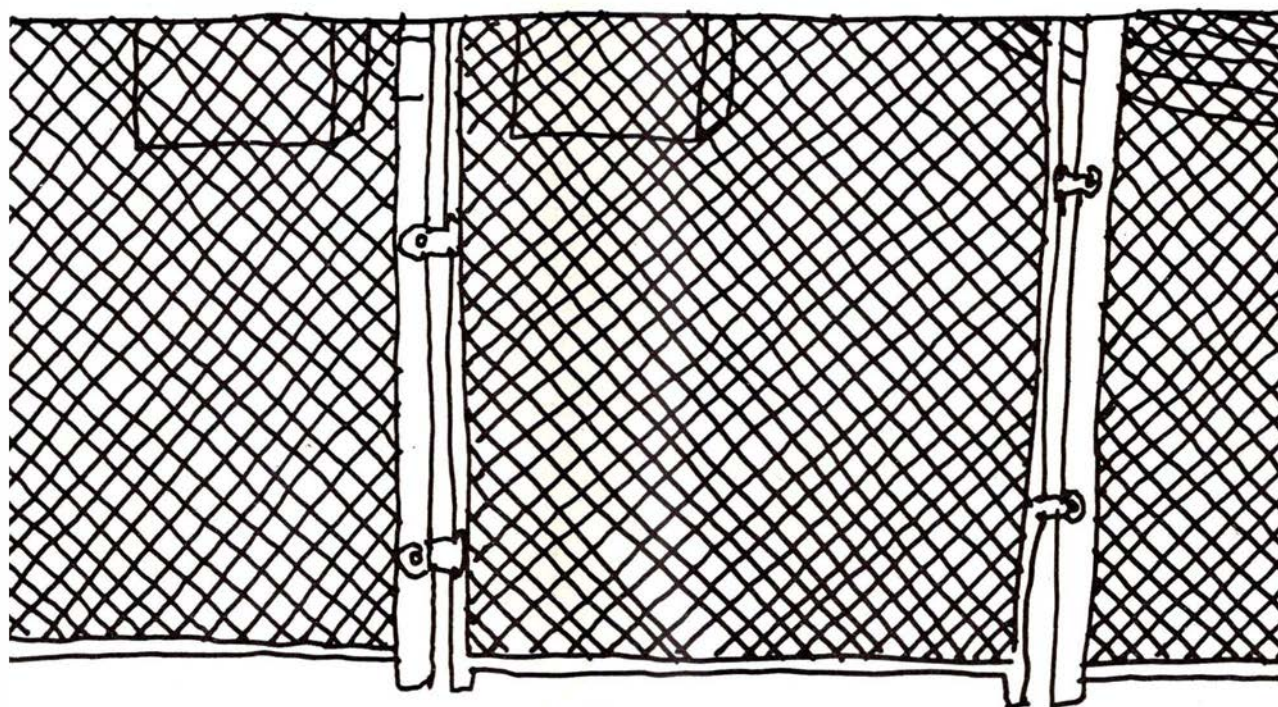
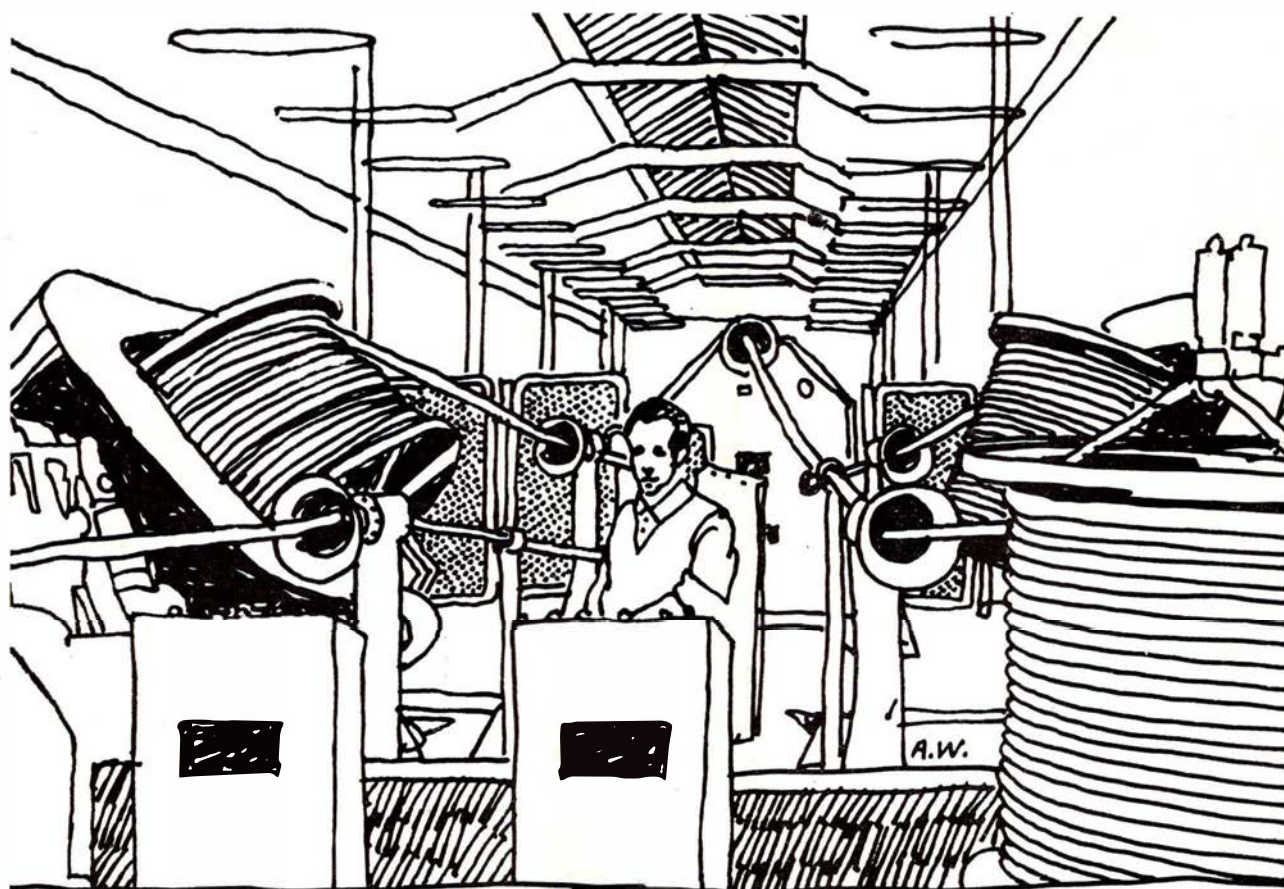
TELEFON (01) 14 12 32
Preben H. Madsen

MORGENRIGTIG BUFFET

HURTIGE RETTER

REJSEGRUPPER

KØBENHAVNS CENTRALE MØDESTED

NKKT

AKTIESELSKABET NORDISKE KABEL- OG TRAADFABRIKER · KØBENHAVN F

Tåstrup og Glostrup, men til gengæld var der kvaler med placeringen af hovedstationen i København, som baneledelsen helst så på den nuværende Rådhusplads – inden for voldene – men det modsatte enevolds kongen sig. Han erklærede, at en jernbanestation inden for voldene »ville virke ødelæggende for vort kjære Tivoli«, og resultatet blev så, at stationen blev lagt ude ved »Dronningens Enghave« – et stykke syd for den nuværende hovedbanegård.

Banegården omfattede et areal af ca. 70.000 m² og ca. 400 meter spor. Selve hovedbygningen var delvis af træ. En stor trappe var bygget op til forpladsen, som lå hævet 3 m. En stor hal dækkede perronen og de første to spor. For at komme til stationen, førte der en direkte gangsti fra Frihedsstøtten til stationsbygningen.

Mindst fem loko skulle skaffes

En kongelig resolution krævede, at banen skulle eje fem loko før til-ladelse til åbning blev givet. Hensigten var at være færdig med banen inden åbningsdagen den 1. juli 1847.

Besværligheder med at fremskaffe alle loko kom på tværs af alt; men i december 1846 manglede kun det sidste, som dog først ankom fra Brothers & Co., Manchester, den 3. juli 1847.

Banens indvielse

I København og Roskilde var hovedbygningerne ikke færdige. Man måtte klare sig med et vareskur, der så blev omdannet til billetkontor og ventesal; thi der skulle først køres penge i kassen, førend videre arbejde kunne påbegyndes.

Indvielsen af banen skulle finde sted lørdag den 24. juni, men et uheld ved et sporafløb natten mellem 19. og 20. juni gjorde, at folk, der ikke forud havde stor tillid til jernbanekørsel, blev stærkt opskræmte, og direktionen, der her frygtede, at publikums interesse skulle svigte, måtte anmode *Berlingske* besvær, også driftsmæssigt. *Tidende* om at optage en beroligende meddelelse.

Endelig den 26. juni 1847 skulle banen indvies af Kong Christian den Ottende og dronning Caroline Amalie, ministrene, højere embedsmænd og repræsentanter for de øverste rangklasser samledes på hovedstationen i København, hvor professor David holdt en uhyre lang og meget snørklet tale for majestæterne. Han sluttede med følgende blomstrende tirade:

»– Deres Majestæt, hvis høje Aand har gennemtrængt Folkenes og Staternes Historie, hvis klartskuende Blik overskuer Civilisationens Gang, dens Fordringer og Betingelser, og hvis utrættelige Omhu for sit Lands Vel og sit Folks Lykke ikke blot dvæler ved Øjeblikkets Trang, men omfatter Fremtidens Krav, har ogsaa skjænket Jernbanens Sag sin højeste Opmærksomhed og erkjendt hele dens Vigtighed. Derfor har Deres Majestæt med landsfaderlig Naade betragtet ethvert Foretagende af denne Art inden Statens Grænser og ladet det blive sin kongelige Bistand og Understøttelse til Deel.«

En masse københavnere var strøm-met til for at overvåge den store be-givenhed, der havde foranlediget, at Københavns amtsstue og universi-

tetsbiblioteket var lukket uden var-sel.

Kanonsalut kl. 12 meddelte de kgl. herskabers ankomst, hvorefter disse under stor højtidelighed blev ført til det i dagens anledning rigt med flag og grønt dekorerede vare-skur, som endog i et blad blev kaldt »hal«, hvor ca. 200 embedsmænd stod opstillet i spændt forventning, lyttende efter talerne.

Kl. 12.45 begyndte toget at be-væge sig. Folk jublede fra nærliggen-de haver og ejendomme, og kl. 13.25 ankom toget til Roskilde banegård, hvor Borgerkorpset paraderede i gal-la. Turen var kørt uden uheld. Ved et festligt arrangement spiste selska-bet frokost, professor David talte igen begejstret for kongen, der kvit-terede med et par pæne ord – og så havde kongeparret åbenbart fået nok af jernbanekørsel den dag, for de valgte at tage hjemturen til Sorgenfri med hestekøretøj.

Kl. 16.45 kørte toget tilbage til København.

Den næste dag åbnedes banen for publikum. Vogntoget, som bestod af otte 1. og 2. kl. samt ti 3. kl. per-sonvogne, foruden loko, kunne langt-fra befordre alle, som gerne ville med. Folk blev meget misfornøjet, da køreplanen tillige udviste kun tre tog i hver retning.

Fra Roskilde:	Kl. 6	Morgen
	Kl. 1	Eftmd.
	Kl. 9	Aften
Fra København:	Kl. 7½	Morgen
	Kl. 2½	Middag
	Kl. 10½	Aften

Antallet af passagerer blev ind-skrænket især til de mellemliggende stationer, og billetter kunne ej forud-bestilles eller abonneres. Prisen var

Banegaardsrestauranten

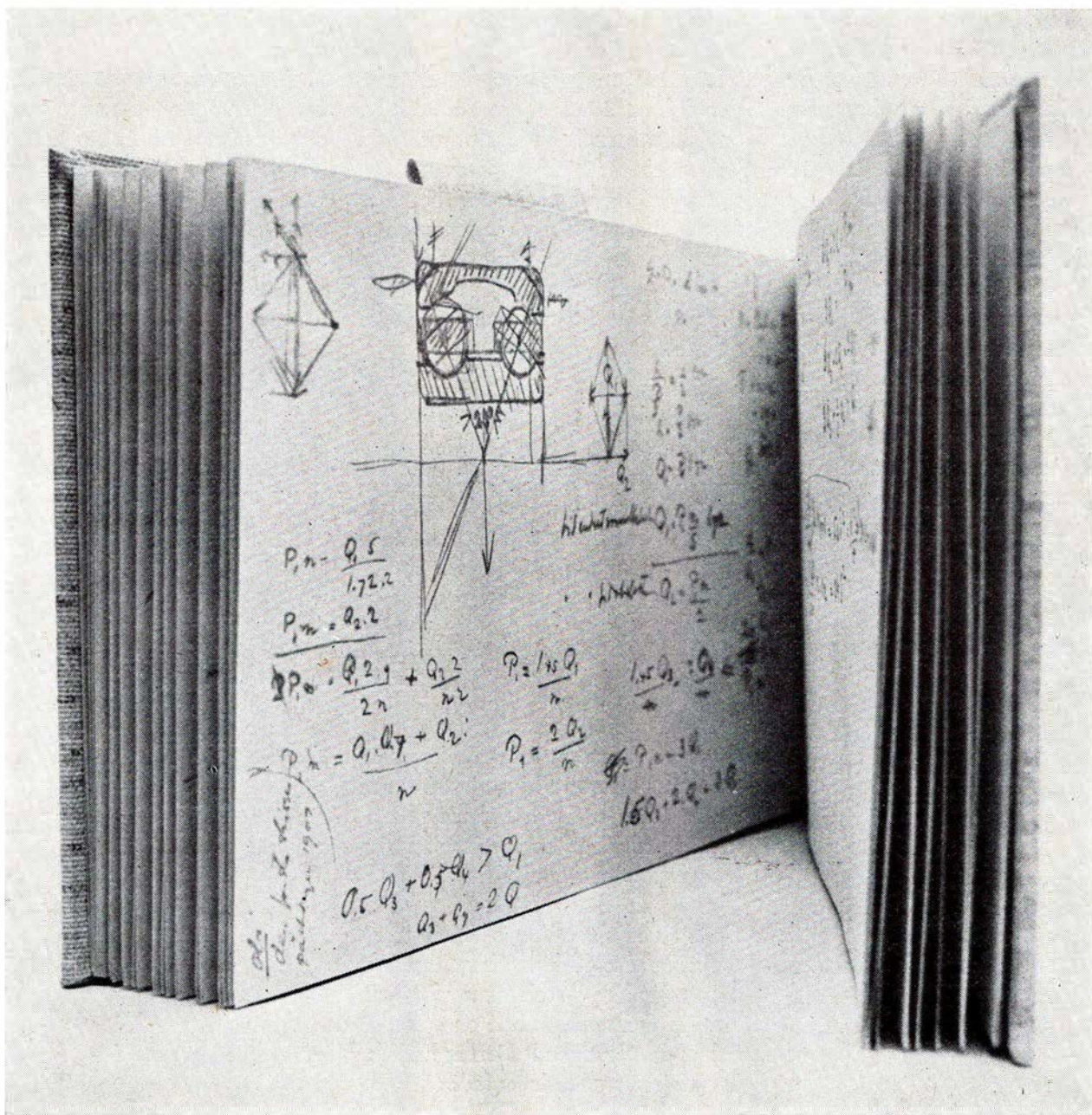
J. F. Kennedysplads . Ålborg - TLF. 12 9548

Et godt madsted . . .
Indehaver: J. Viltoft-Hansen

DE DANSKE ØSTERSØFÆRGER

DSB RESTAURATIONERNE

RØDBY FÆRGE-PUTT GARDEN

DR. SVEN WINGQUISTS FØRSTE SKITSE TIL DET SFÆRISKE KUGLELEJE

skabende ingeniørkunst

Da Sven Wingquist 1907 gav maskinkonstruktørerne et nyt, bedre kugleleje og grundlagde et verdensforetagende, var dette resultatet af en mands skabende fantasi og tekniske begavelse.

Idag er et team af SKF-specialister beskæftiget med at videreudvikle de moderne rulningslejer og skabe de nykonstruktioner, som er nødvendige for at kunne give Dem de bedste lejer, nu og i fremtiden.

Valby første station for nedrivningen ca. 1900

1 Rdl. (ca. 2 kr.) for 1. kl., 4 mark og 8 skilling for 2. kl. og 3 mark for 3. kl. Den første dag blev der befordret over 700 passagerer med de to første tog.

Banen var fra starten anlagt normalsporet med 29 kg/m skinner lagt direkte på egsveller.

Protester fra landmændene

Der var stor begejstring for det nye vidunder, men landmænd, der havde hjem og jord beliggende langs banelinjen i Glostrup og Høje Tåstrup kommuner, var knapt så begejstrede. De indgav samlede protester mod »de rygende ildjævla«, der forskrækker og skræmmer både heste, kvæg, fugle og børn. I protesten hedder det videre: »Befolkningen må kræve, at loko kun kører om natten, hvor de ikke kan gøre nogen skade, men om dagen må man benytte hestekraft.«

Det var jo hårde krav til den stakels baneledelse, ikke mindst da man

kun kunne køre med tog om natten i de lyse nætters tid. For bønderne langs banen var jernbanen til stort

Der blev således ved anlæg af banen afgivet jord fra Hans Niensens gård i Tåstrup. Gården havde tidligere haft sine jorde liggende nord for bygningerne, men ved banens anlæg blev jorden delt således, at langt den overvejende del kom til at ligge nord for banen, og kun en lille trekant, hvor bygningerne lå, blev tilbage syd for banen. Jorderne gik til det lille vandløb, der kommer fra Høje Tåstrup og fortsætter ned gennem Tåstrup by til Valby Mølleå.

Banen blev til stor gene. Nu var der blevet anlagt en jernbanedæmning, 5-8 m høj, klods op ad stuehuset. Man kunne lige netop passere med en trillebør. Brandfaren fra »de ildspyende« loko medførte, at jernbaneselskabet skulle belægge den stråtede gård med fast tag, men ved en fejltagelse blev det i 1847 kun udført på stuehuset. Først omkring

Det gør fejende let

Irus Universal

Danmarks mest solgte

2-hj. traktor

3 frem- og 3 bakgear
9 hastig-
neder på kraft-
udtaget

7-9-12 HK 4-akts M.A.G. benzinmotor

B. WULFF & SØN

Godthåb, Røholmsvej Albertslund

Tlf (01) 64 73 33

Afd. for Jyll (086) 2 17 55 Haubro 121

Afd for Fyn og Jylland syd:

(09) 48 Asperup 275

C. STEINMETZ & SØN

Blikkenslageri – sanitet – skiffer
bygningsarbejde

Udfører arbejder for DSB

Lindegårdsvej 37 · Charlottenlund

Telefon Ordrup 704

P. NORDSTEN A/S

Landbrugsmaskinfabrik
HILLERØD

A/S HOLBÆK EKSPRESTRYKKERI

Lundemarksvej 18
HOLBÆK

1915 opdagede man forsømmelsen, og længerne blev derefter belagt med bølgeplader, som DSB måtte betale en væsentlig del af.

For at man kunne komme til jorden på den nordlige side af banen med redskaber, vogne og dyr, blev der anlagt en rampe på begge sider. Denne rampe var på sydsiden svær at befærde, da der var ret god stigning på den, og samtidig drejede den, så man måtte svinge ind i gården i en skarp kurve mellem den østre længe og svinehuset.

Det medførte, at man især i hø-

P. GRØN

ALEX CHRISTENSEN og SØNS EFTF.

EL-ANLÆG

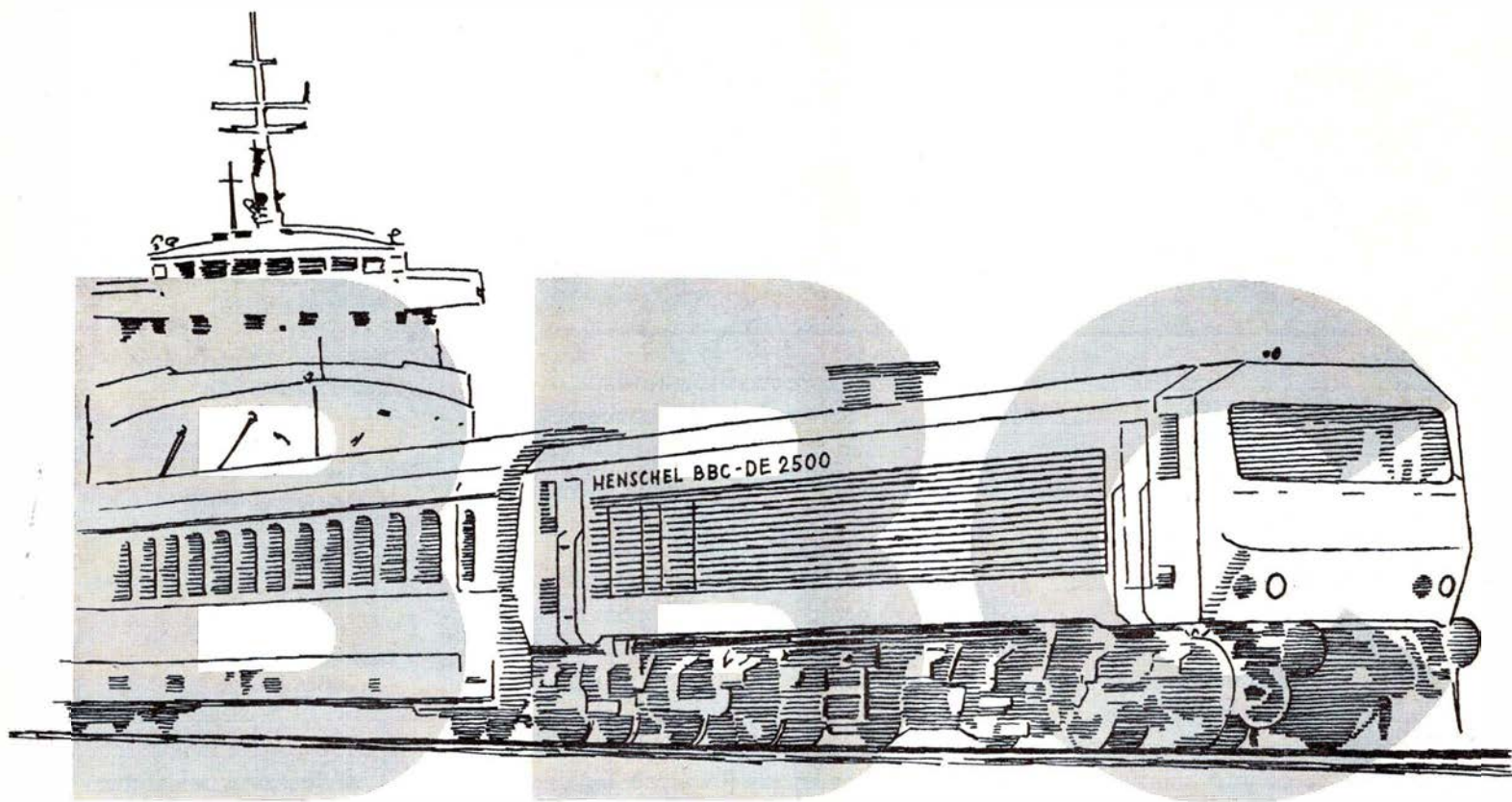
Torvet 9 – 3400 Hillerød – Tlf. *26 40 41

HOLGER JENSEN

Entrepenør

Højdevej 2 . Frederikssund . Telefon 311887

kvalitet

**Kvalitetsudstyr for toge og færger leveres af BBC
til alverdens baneselskaber.**

Forskning og årelange erfaringer danner grundlag herfor.

Diesel-el. lokomotiver bl. a. med asynkrone banemotorer.

**Elektrisk udstyr til S-banevogne, ensretterstationer,
automatiseringsanlæg, klimaanlæg,**

opvarmnings- og ventilationsanlæg, køreledningsanlæg,

skibsgeneratorer, hovedtavler, nød- el-anlæg,

turboladere, aut. smøre- og brændseloliefiltre.

Vor viden står til rådighed.

BBC
BROWN BOVERI

A/S NORDISK BROWN BOVERI v. Farimagsgade 7. 1606 Kbh. v. (01) 15 62 10

---

stens tid, når man kom med de tunge kornlæs, måtte have en ekstra mand til at styre hestene, da den tunge vogn løb frem og ramte hestene i haserne, hvorved de blev skræmte.

Desuden skulle man også have en til at lukke leddet ved banelinjen op og i igen.

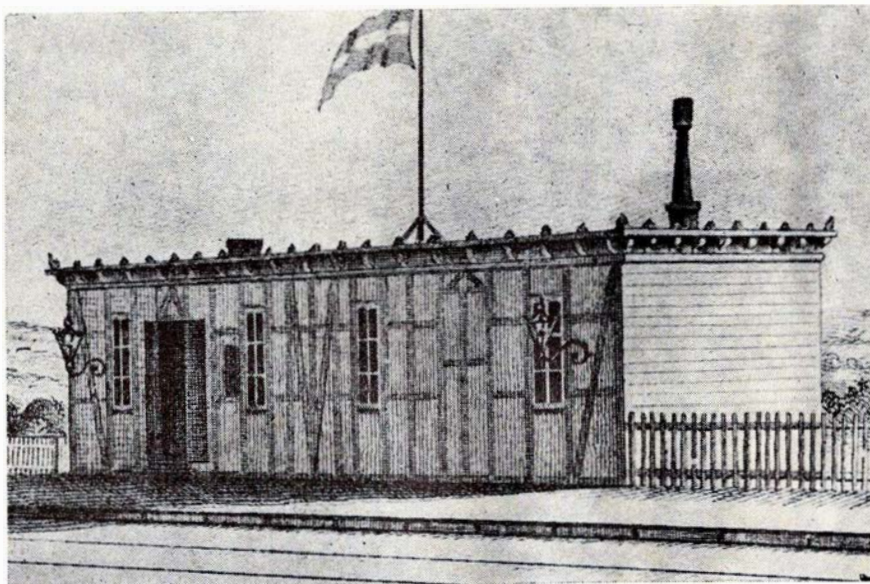
Sidst i 1800-tallet blev jorden nord for banen solgt til »Amagergården« (senere kaldt Tåstrupgården eller Trifolium) efter at ejeren først havde sikret sig, at han kunne købe jord i tilslutning til gården syd for banen.

Valby lå i nærheden af Københavns Slagtehus, hvis personale gav stationen et vist præg af alle disse slagtere, som kom der. I nærheden af slagtehuset lå bryggeriet Carlsberg, hvorfra mange af personalet benyttede denne station. Ofte har der været fremsat tvivl om, hvorvidt banegraven gennem Valby bakke, hvor togene nu kører til og fra Hovedbanegården, allerede var gravet den gang den første bane åbnedes i 1847. Som det vil ses på tegningen af den første Valby station, førte der en trappe op til Jernbanevej. Under banens anlæg skrev man: Gennemgravningen af Valby Bakke slugte en masse penge, så der var pengemangel før banen åbnede. At det med datidens spader og trillebøre har været en

langsommelig historie, siger sig selv. Nuværende godsbanegård, der blev åbnet i 1901, er anlagt på jorden fra udgravningen af Valby bakke, der blev fyldt ud i Kallebod strand. Senere blev denne opfyldning fortsat med udgravningen fra Boulevardbanen, der kom til at danne arealerne op til den nuværende Sydhavn.

Med åbningen af Københavns anden hovedbanegård i 1864, hvorved togene blev ført til Roskilde over Frederiksberg-Vigerslev, var der ingen brug for Valby station. Først med åbningen af den tredje hovedbanegård i 1911 fik Valby sin jernbane igen og dermed den nuværende Valby station. Med åbningen af den nye godsbanegård førtes godstogene gennem banegraven til og fra Vigerslev. Med toggangens ophør i 1864 blev perronhalvtaget lukket med brædder og vinduer, og blev derefter benyttet som posthus, til bygningens nedrivning omkring 1900-tallet.

Glostrup var en lille station, hvor stationsforvalter C. L. Christiansen fik en halvårlig godtgørelse på 80 Rdl. for at holde stationskarl til alt forefaldende arbejde, ligesom han skulle levere ham de fornødne uniformsgenstande. Under stationsforvalterens fraværelse bestyredes stationen af en banevogter, der kunne være heldig at få en dusør på 1 Rdl.,

Køgevej station (Tåstrup) år 1850

Ferie- og udflugtssteder

Til møder og kongresser, så ...

Hotel LANDSOLDATEN
Danmarksgade 2 . Fredericia

Telefon 92 15 55

Et 1. kl.s spisested i hyggelige lokaliteter. – Selskaber modtages

Et sted, der er værd at gæste ...

Restaurant »SKIPPERKROEN«
Sdr. Voldgade . Fredericia . Tlf. 92 58 70

Hygge og stemning i dejlige omgivelser
Små varme retter samt smørrebrød

Vi mødes og hygger os på ...

Restaurant »REVOLVEREN«

Vimmelskaftet 3 . Horsens

Telefon 62 56 46

Nyt værtspar: Henny og Finn

Lad turen gå til ...

Restaurant »SIESTA«

Søndergade 2 . Sæby . Tlf. 46 19 09

Et 1. kl.s madsted i skønne omgivelser

Skal De på Djursland, så ...

LØGTEN KRO

&

CAFETERIA VALHAL

Telefon (06) 99 11 13 og 99 12 26

Selskaber og firmaudflugter
indtil 400 couv.

Til foreningsfester og møder
anbefales ...

Restaurant HANNERUP

Strandvejen . Fredericia . Tlf. 92 00 61

»LILLE BÆLTS PERLE«

Karen Steengaard

Trænger De til at slappe lidt af
– besøg ...

STELLAS VINSTUE

Østergade 30 . Holstebro

Telefon 42 44 98

Vi spiser på ....

TOLEDO CAFETERIA

Spanien 11 – Århus – Tlf. 13 33 78

God daglig middag samt lækkert
smørrebrød og kaffe m.m.

Ruth og Ejvind Mouritzen

NB. Åben fra kl. 05.00–19.00

DBV ^{A/S} **DANMARKS BELÆSSEDE VOGNE A/S**

- undgå transportproblemer
- nedsæt Deres fragtomkostninger
- benyt erfaring – brug **DBV A/S**

DBV har daglig befordring af stykgods til FYN og JYLLAND, samt til Næstved, Slagelse, Vordingborg, Nykøbing F. og hele Lolland

Godsindlevering daglig (lørdag lukket)

Københavns godsbanegård

Vasbygade 10

Tlf. 21 19 70 - 21 30 72

Glostrup godsbanegård

Sydvestvej 67

Tlf. 96 92 80 - 96 97 20

HØJGAARD & SCHULTZ A/S

SL-JERNBETONSVELLER

dersom han ikke havde været mulkeret siden sidste »bane-fødselsdag« (26. juni).

På *Køgevejens* station (Tåstrup) ansattes ex. jur. Ulrichs som stationsforvalter med årlig løn af 400 Rdl. samt fri bolig, hvoraf han havde forpligtelse at afstå det ene værelse til ventesal. Herfor blev ydet ham en godtgørelse af 5 Rdl. månedlig og 100 Rdl. til erstatning for udgifter af egen boligs opvarmning samt stationslokalerne. Til banens håndlygter og privat forbrug fik han 22 Rdl. For rengøring af ventesal, perron, banegård, latrinrensning, lampeglas og væger 30 Rdl., kontorrekvisitter 16 Rdl. samt til stationens belysning 280 pt. olie. Til hjælp ved udveksling af passagerer og rejsegods havde stationsforvalteren to dragere.

Nogle af stationsforvalterne på strækningen København-Roskilde havde ved siden af deres tjeneste et værtshushold, og i datidens »Flyvepost« skriver en indsender, at han og mange andre er taknemmelige for, at hr. Ulrichs har indrettet beværtning på stationen, da mange rejsende under rejsens besværligheder ville føle trang til at styrke sig; men den stedlige kromand er ej så begejstret for dette arrangement, og mener, det er et ulovligt indgreb i hans næring.

Hedebusene, der bestyres af fhv. købmand Lundstein, var ret betydningsløs, da togene kun standsede »når der var noget«.

I *Roskilde* var den første stationsinspektør premierløjtnant L. F. A. Lunddahl. Han havde ved anlægget af København-Roskilde banen udført et betydeligt arbejde som sektioningeniør, og i januar 1848 afleverede han et fuldstændigt projekt over banens forlængelse til Korsør. Grunden til, at mange officerer fik ansættelse ved jernbaneanlæggene skyldes, at det var Ingeniørkorpset, der ledede statens vejvæsen og ingeniørofficererne var de eneste, der var fortrolige med jordarbejde.

I tidsrummet mellem krigen 1848-50 voksede banenettet stærkt, og der var ikke personale nok ved de bestående stationer til udfyldning af nye stillinger. Efter krigen søgte flere officerer nyt erhverv og fandt det ved banen. De glemte ikke at tage deres militære og andre titler med herover. Købmænd og landmænd, der var kommet fra deres forretning eller landbrug, blev også antaget ved banen.

Den tidligere omtalte tumult ved salget og stemplingen af billetter gav i de første år ofte udslag i grove skænderier og slagsmål. I Roskilde var det ikke mindst.

Restauration på første sal

Men efter dette kom et fornøjeligt afsnit af Roskilde stations historie. Der blev nemlig oprettet en restauration på første sal, og alle, såvel rejsende som byens borgere, havde her

Ferie- og udflugtssteder

Sving ind til ...

BP service & cafeteria

ved Irma og Poul Misholt
Gl. Horsens Landevej . Tvingstrup
Telefon (05) 66 72 93 . (05) 66 72 94

Quick-service

Autoshop med stort udvalg

Spec.: Hver dag hjemmelavet middag
samt grill specialiteter

Vi bor og spiser på ...

HOTEL »LANGAA«

Bredgade - Langaa - Tlf. (06) 46 10 09

Et godt madsted i hyggelige nyrestaurerede omgivelser

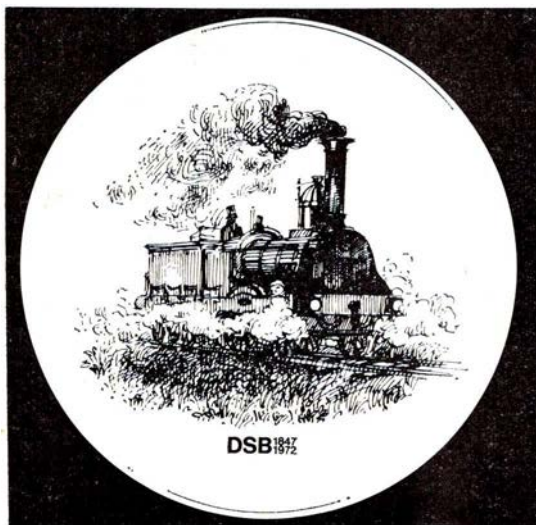
Nyt værtspar: TOVE og ARNE THUNBO

Vi spiser på ...

TOUT PRÉT

ved Meta og Magnus Østergård
Østergade 18 - Herning - Tlf. 12 30 08
Et godt madsted til rimelige priser

et ret livligt opholdssted. Der var musik og sangerinder optrådte på altanen for at more publikum på markedsdage og ved andre lejligheder. Omrejsende kunstnere synes også at nå til Roskilde, for i september 1850 måtte stationsinspektøren indberette for borgmesteren i Roskilde, at et (sikkert) tyrolersanger-selskab, der på opfordring fra restauratør Damborg, på banegården i Roskilde kunne ønske at opføre musik i

D. S. B. JUBILÆUMSPLETTE »ODIN« under fuld damp udført af BING & GRØNDAHL med tegning af Bo Bonfils, ca. 20 cm. Fremstillet i meget begrænset oplag. **Kr. 75,00.** Sendes overalt + porto og opkrævningsg. så længe lager haves.

SPORVOGNSPLATTER med den gamle hestesporvogn og den sidste Linie 5, pr. sæt **kr. 55,00** + omkostninger. Sendes overalt.

Lille fiks **PORCELÆNSASKEBÆGER**, 130 mm, fra Den Kongelige Porcelænsfabrik, med silhouet-motiv af »ODIN MED TENDER«
D. S. B. 1847-1972. **Kr. 18,50** + omkostninger.

SKOTSMAN Jensen

Frederikssundsvej 325,
2700 Brønshøj
Telefon (01) 60 20 01

**forøg sikkerheden
om bord...**

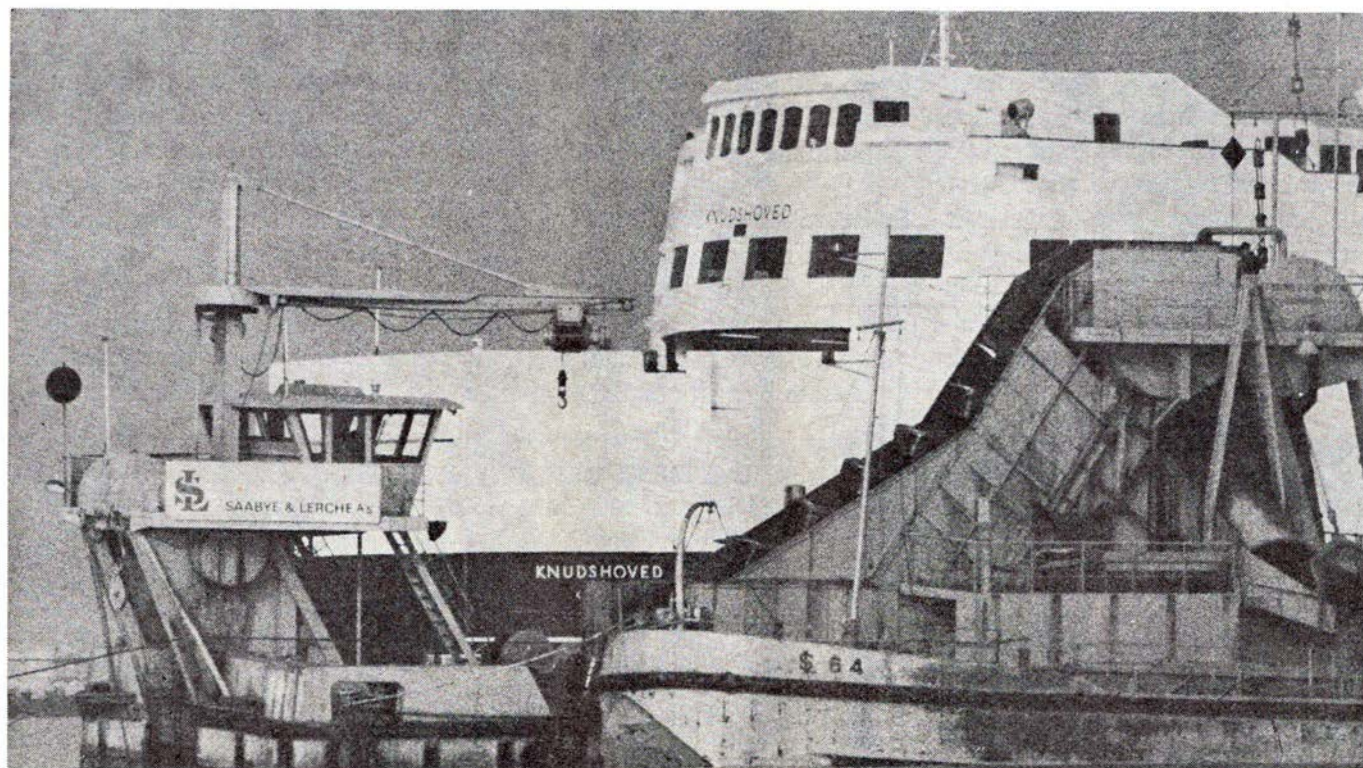

Raytheon radaranlæg
Raytheon ekkolod
Plath gyrokompas
Plath selvstyreanlæg
Plath EM-log
Naugahyde betrækningsmateriale
Strømmen propeller
Strømmen elektrostål

AAGE HEMPEL

SKIBSUDSTYR

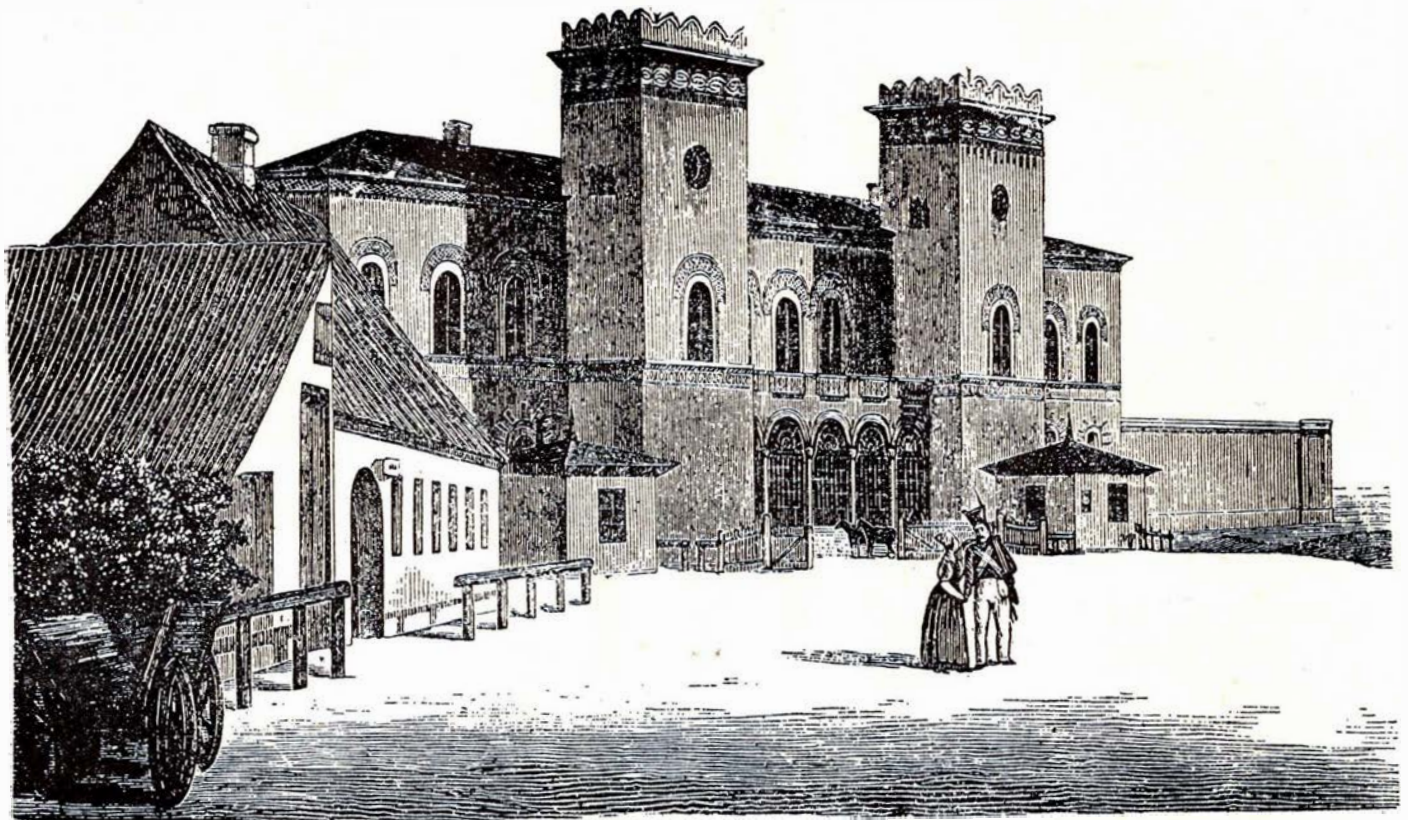
Havnegade 39 – 1058 København K – Tlf. 12 67 67

Uddybningsarbejde . Knudshoved

SAABYE & LERCHE A/S

Roskilde station 1847. Det er landets ældste jernbanestation. Ved 100-års jubilæet i 1947 afsløredes en velfortjent mindeplade på stationens østre tårn

restaurationen for tre dage. Stationsinspektøren mente selv, at det kunne han anbefale og ville samtidig indestå for, at der ikke opstod politiuorden på nogen som helst måde. Da dette er overstået, skriver han igen oktober 1851 til banens adm. direktør, at et kunstnerselskab ønskede at give en forestilling på altanen ved at udspænde en »Linie«, der skal ende på kirkegården, der lå og stadig ligger, skråt over for stationen. Hertil forventer han Deres Velbårenheds samtykke med nattoget, eller senest skulle han gerne have tilladelsen med morgentoget næste dag, da selskabets arrangement iflg. avertering skal være færdig kl. 5.

Første halvårsregnskab

Fra »De sjællandske Jernbaners første Afdeling«, som banen København-Roskilde benævnedes, blev der i december 1847 udsendt det første halvårlige driftsregnskab. Det begyndte med, at direktionen beklagede de mange genvordigheder, som banen havde haft før den endelig den

17. maj var i sådan stand, at ingeniøren erklærede den færdig til at befares af loko. I det første halvår havde der været 183.654 passagerer, der gav en indtægt på . . . . 69.825 Rdl. Godsbefordringen . . . . 7.993 Rdl. Andre indtægter . . . . . 31 Rdl.

	77.489 Rdl.
÷ udgifter	57.834 Rdl.
Overskud	20.015 Rdl.

Hver tur København-Roskilde blev for banen 28 sk. billigere end som den i overslaget oprindelig fastsatte pris. Derimod svarede godstransporten ikke til den i overslaget beregnede daglige transport m. m. Med hensyn hertil mente direktøren, at det havde sin gyldige grund, fordi folk muligvis ikke rigtig forstod banens nytte og gavn. En del af banens transport blev omlagt, hvilket bevirkede, at godstransporterne stadig tiltog især med korn og kvæg.

Krigsårene 1848-50

Marts 1848 udbrød det slesvig-

holstenske oprør, og derefter krigen, der lagde stærkt beslag på banens materiel til troppetransporter. Havde selskabet haft en række vanskelige år forud, blev det ikke bedre, da Kong Frederik den Syvende kom på tronen efter sin fader Kong Christian den Ottendes død. I sidste uge af marts 1848 befordredes 8000 militære til Roskilde, og i den efterfølgende tid afsendtes der jævnlig troppestykker, foruden at der daglig måtte etableres stafetkørsel fra og til København.

Reklamer som nu

Direktionen var utrættelig med at reklamere og påpegede naturskønheder, der kunne mødes på vejen til Roskilde, bl. a. det skønne Jægerspris, »hvortil det var ligesaa let at naa til, som til Dyrehaven, thi de rejsende, som ankom til Roskilde med Toget, blev gratis befordret med Hestevogn fra Banegaarden til Haven.«

Dette arrangement måtte efter kort tid ophæves, og overenskom-

SPENO INTERNATIONAL S.A.

GENEVE

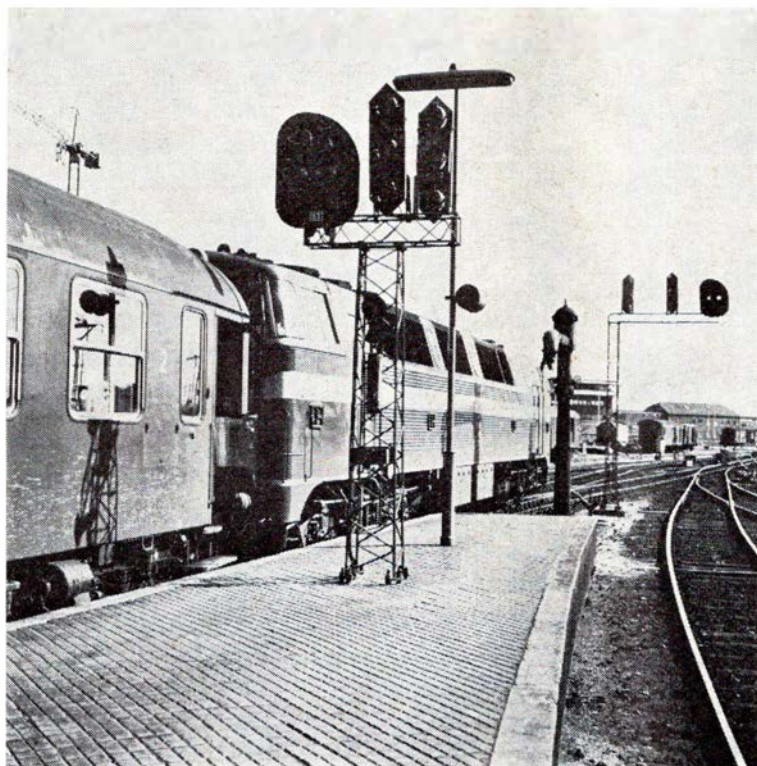

48/58-stens slibetog

Repræsentant i Norden:

SOPHUS BERENDSEN A/S

AMALIEGADE 10 · DK 1256 KØBENHAVN K · TELEFON (01) 148500

DANSK SIGNAL INDUSTRI A/S

DSI

leverer:

RELÆER
SIGNALER
MASTER
SPORTAVLER
MAGNETLÅSE
TUNGERULLELEJER
FJERNSTYRINGSANLÆG
AUT. BOMANLÆG
AUT. LINIEBLOKANLÆG
SIKRINGSANLÆG
TIL JERNBANER

**Stamholmen 175
Avedøre Holme - Hvidovre**

sten med vognmændene ophørte, blot fordi det ellers så fristende tilbud fra banen til de passagerer, der ønskede at komme til Jægerspris, ik-

ke fandt den forståelse, som banen havde regnet med.

Menneskene er altså ikke blevet anderledes i de 125 år!

Københavns anden banegård 1864-1911

Efter åbningen af strækningen Roskilde-Korsør i 1856 viste det sig hurtigt, at banegården var for lille, hvorfor det påtænkte at udvide den. Spørgsmålet blev ret hurtigt brændende, idet planerne om anlæg af en nordbane til Helsingør over Hillerød og en Klampenborg-bane trængte sig på, hvorfor en forening af disse med den allerede eksisterende bane måtte søges tilvejebragt. Det var i begyndelsen kun Det Sjællandske Jernbaneselskabs hensigt at søge anlagt en bane til Klampenborg af hensyn til udflugtstrafikken til byens nordlige omegn, men anlægget af Nordbanen blev efterhånden pånødt selskabet, hvorefter anlægget af begge de nævnte baner besluttedes ved lov af 19. februar 1861. Spørgsmålet om anlæg af en ny banegård eller udvidelse af den gamle blev herefter højaktuelt.

Hovedproblemet var nu, hvorledes de nye baner skulle føres ind til byen, og sagen kompliceredes yderligere derved, at Københavns kommune modsatte sig baneanlæg gennem Nørre- og Vesterbro-kvartererne, hvorfor det en overgang så ud til, at en forening af banerne ville blive umulig, hvad der ville have medført store driftsmæssige ulemper.

På et tidligere tidspunkt var man fremkommet med et forslag til indførelse af de nye baner således, at disse fra nord førtes udenom Frederiksberg og Valby til den daværende (første station, der således blev bibeholdt). For forslaget talte den omstændighed, at man derved undgik niveauskæringer med allerede den-

gang så betydelige trafikårer som Vesterbrogade og Nørrebrogade, men forslaget blev opgivet som følge af, at banerne derved ville blive forlænget uforholdsmæssigt meget. Et andet forslag gik ud på at lade banen skære Vesterbrogade i niveau med en særlig station for Klampenborgtogene på den nordlige side af Vesterbrogade, således at kun Nordbane-togene til daglig ville krydse gaden. Banen skulle fra den særlige Klampenborg-station følge en linie gennem det daværende Glacisholm, på en dæmning føres langs den østlige side af søerne, passere Triangelen for derfra at svinge mod nord. Det var mod denne plan især Københavns kommune nedlagde indsigelse, idet det forlangtes, at banen skulle føres ud af niveau og enten føres under eller over hovedfærdselsårerne. Denne plan ville blive meget kostbar og vanskeligt gennemførlig, men såvel mod en løftet som mod en sænket bane stillede krigsministeriet, under hvem fæstningsterrænet endnu henhørte, sig meget afvisende.

De her nævnte muligheder var således udelukkede, hvorfor der måtte findes frem til en anden løsning, som kunne forene alle parter. Indenrigsminister Orla Lehmann fremkom derfor med et af jernbanedirektør Rothe i 1861 fremsat forslag, gående ud på at lægge den nye centralstation på terrænet mellem den gamle Nørreport og Farimagsgade, det nuværende Frederiksborggade-kvarter, men også denne plan blev opgivet, da man allerede på det tidspunkt nærede tvivl om, hvorvidt det disponible

Ferie- og udflugtssteder

Lad udflugten gå til ...

Restaurant SVANELUNDEN

Hjørring - Telefon 92 03 76

Nyrestaurerede lokaler

Vi dækker op indtil 200 couverter

Agnes og Sv. Aa. Jensen

Et besøg værd ....

MUNDELSTRUP KRO

Telefon (06) 24 10 43

1. kl.s madsted i hyggelige omgivelser

Selskaber indtil 250 couverter modt.

Stedet, hvor man hygger sig ....

Restaurant PALMEHAVEN

Sundparken - Tlf. 62 81 24 - Horsens

MUSIK - DANSANT

Nyt værtspar: Ida og Leif Hansen

Vi anbefaler et besøg på ...

HOTEL STILLING KRO

Telefon (06) 57 10 42

Et madsted for gourmenter i venlige

omgivelser ...

Ny vært: Kok Karl Aa. Nim

Til foreningsfester og møder anbefales

Odd-Fellow Palæets Restaurant og Selskabslokaler

Boulevard 20 - Ålborg - Tlf. 12 52 99

NB. Ud af huset leveres byens bedste

og billigste smørrebrød samt koldt

bord - Ny vært: Carsten Aagaard

Vi mødes og hygger os i ...

Restaurant »SENIORKLUBBEN«

ved Erik Høybye

Annekshallen - Sjællandsgade

Randers - Telefon 42 21 79

Restaurant SCHWEIZER

Strømgade . Hjørring . Tlf. 92 48 32

Et 1. kl.s madsted

Vore hyggelige selskabs- og

mødelokaler anbefales ....

Man spiser godt på ....

RESA CAFETERIA

ved Inge H. Christensen

Østergade 33 - Hjørring

Telefon 92 19 61

Topkrav til overfladebehandling

– så er DYRUPS Dyrolit-PUR-system svaret . . . .

S. Dyrup & Co. A/S er pionerer på PUR (polyuretan) området og leverer i dag disse højresistente tokomponent lakker og emailer til en række formål, hvor ekstreme krav stilles med hensyn til bl. a. slidstyrke, farvebestandighed og modstandsdygtighed over for kemiske påvirkninger.

Vor mangeårige erfaring og vore teknikere står til Deres disposition, uanset om det gælder tankvogne, busser, jernbanevogne, specialcontainers eller andre emner, der udsættes for industriatmosfære eller kemikalier.

Har De problemer med overfladebehandling?

Ring efter en af vore teknikere . . . .

INDUSTRIAFDELINGEN

S. DYRUP & CO. A/S

LEVERANDØR TIL DET KGL DANSKE HOF

Gladsaxevej 300, 2860 Søborg

Tlf. (01) 69 12 55

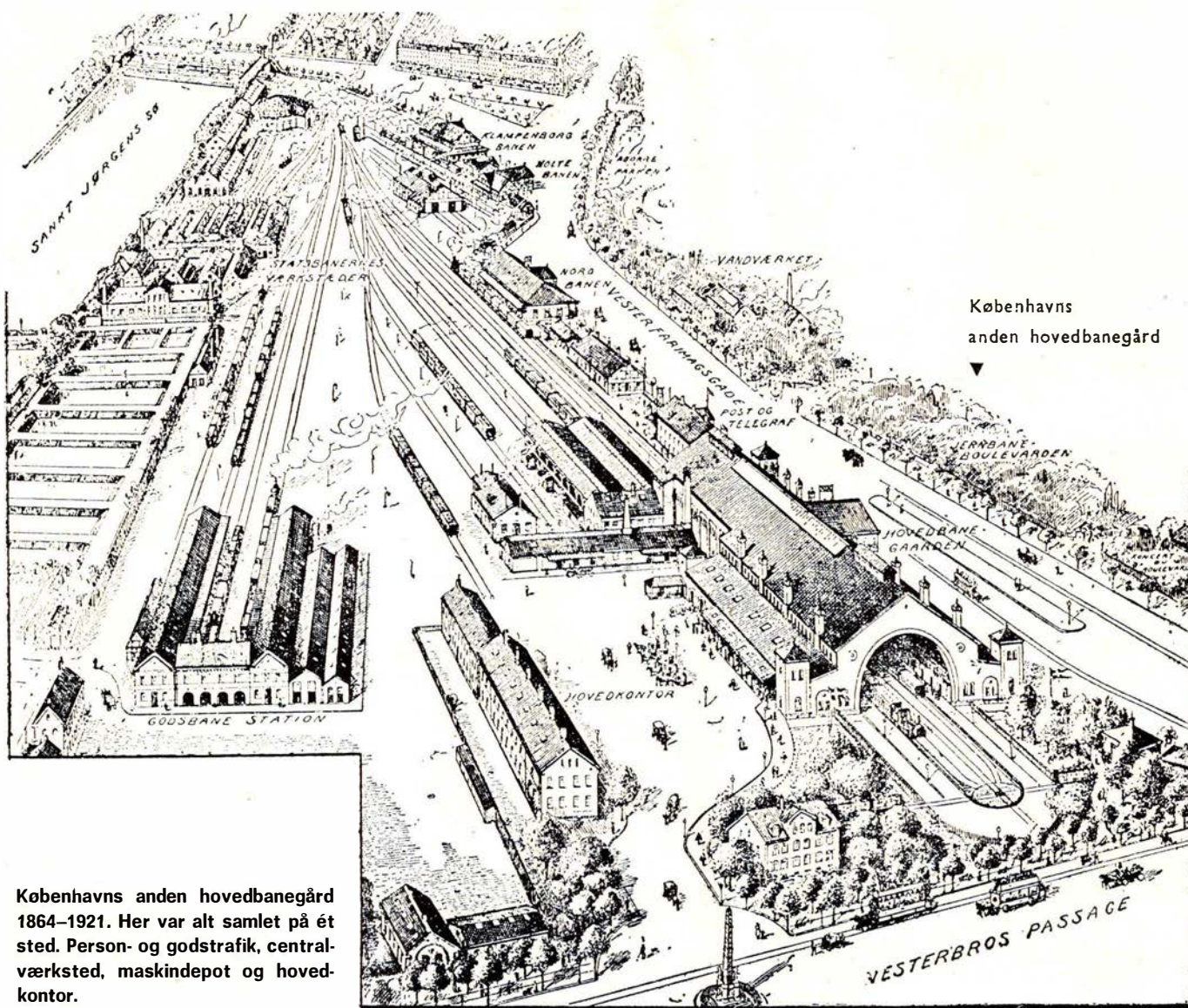
Bygge/og anlægsarbejder

RASMUSSEN & SCHIØTZ A/S

København Århus Hjørring

Datavej 26 . 3460 Birkerød . Telf. (01) 81 66 00

Københavns anden hovedbanegård 1864–1921. Her var alt samlet på ét sted. Person- og godstrafik, centralværksted, maskindepot og hovedkontor.

terræn på 13 tønder land ville være stort nok.

Endelig blev man enige

På dette tidspunkt opstod der imidlertid nye betænkeligheder ved at lade banen skære Vesterbrogade i niveau, hvorfor direktionen fremkom med et allerede tidligere fremsat forslag, hvorefter vestbanen skulle føres ind nord om Frederiksberg, for der at løbe sammen med den nye Nord- og Klampenborg-bane og lade begge banelinier føre over Peblingesøen og Sct. Jørgens sø på en dæmning til en nord for Vesterbrogade liggende centralstation. Dette var det eneste forslag, som kunne vinde fuld

tilslutning af alle parter, idet man herved undgik niveauskæringen med Vesterbrogade, som havde været stridens æble, at man så samtidig fik en mængde mindst lige så generende overkørsler med mange frederiksbergske veje overså man ganske. Hovedbanegårdens beliggenhed var dermed fastslået.

Selv om det er mange år siden, der blev fremsat forslag om en gennemgribende ændring af ekspeditionsforhold og kioskerne, så er der i de senere år dog sket noget i hallen. Det er ingen hemmelighed, at adskilligt flere og ret gennemgribende forandringer er planlagt. Således vil de nu

værende afgang- og ankomsthaller en dag være én stor hal, der ikke, som nu, vil »dufte« af fiskekassers indhold og genlyde af hanegal, idet alle godsforsendelser til den tid bliver henvist til en ny ekspedition for ekspresgods m. v. placeret i Reventlowsgade-fløjen.

Det er for så vidt paradoksalt, at netop den hårdeste konkurrent – bilen – har givet anledning til en af de mere iøjnefaldende bygningsændringer: Bilbestillingen. – En meget betydningsfuld del af denne nye afdeling, ja faktisk nerven i det hele, nemlig den såkaldte »robot«, et af tusindvis relæer opbygget automa-

*Man ønsker til lykke
med en æske
Anthon Berg chokolade*

Anthon Berg

MONBERG & THORSEN A/S
INGENIØRER & ENTREPRENØRER

Underføring for Lyngbyvej udført for og efter projekt af D S B

tisk tællværk, har fundet sin plads i et under gadehøjde indrettet stort rum, der er luftkonditioneret, for at de yderst følsomme relæer kan arbejde fejlfrit.

Ligeledes til afvikling af bilpladsreserveringer på overfarterne er der blevet nyindrettet to andre, store lokaler, nemlig et lokale, hvor telefonske og skriftlige bestillinger ekspederes, samt endelig det af bilister kendte lokale, over hvis nye indgang fra Banegårdsplads det røde neonskilt »Pladsbestilling« lyser. – Og at udviklingen på dette felt har trykket speederen i bund ses af, at en udvidelse af det sidstnævnte lokale forventes gennemført i en ikke fjern fremtid.

Det vil være uoverkommeligt at nævne og kommentere de talrige mindre lokalemæssige ændringer, som i årenes løb er blevet gennemført inden for bygningens mure.

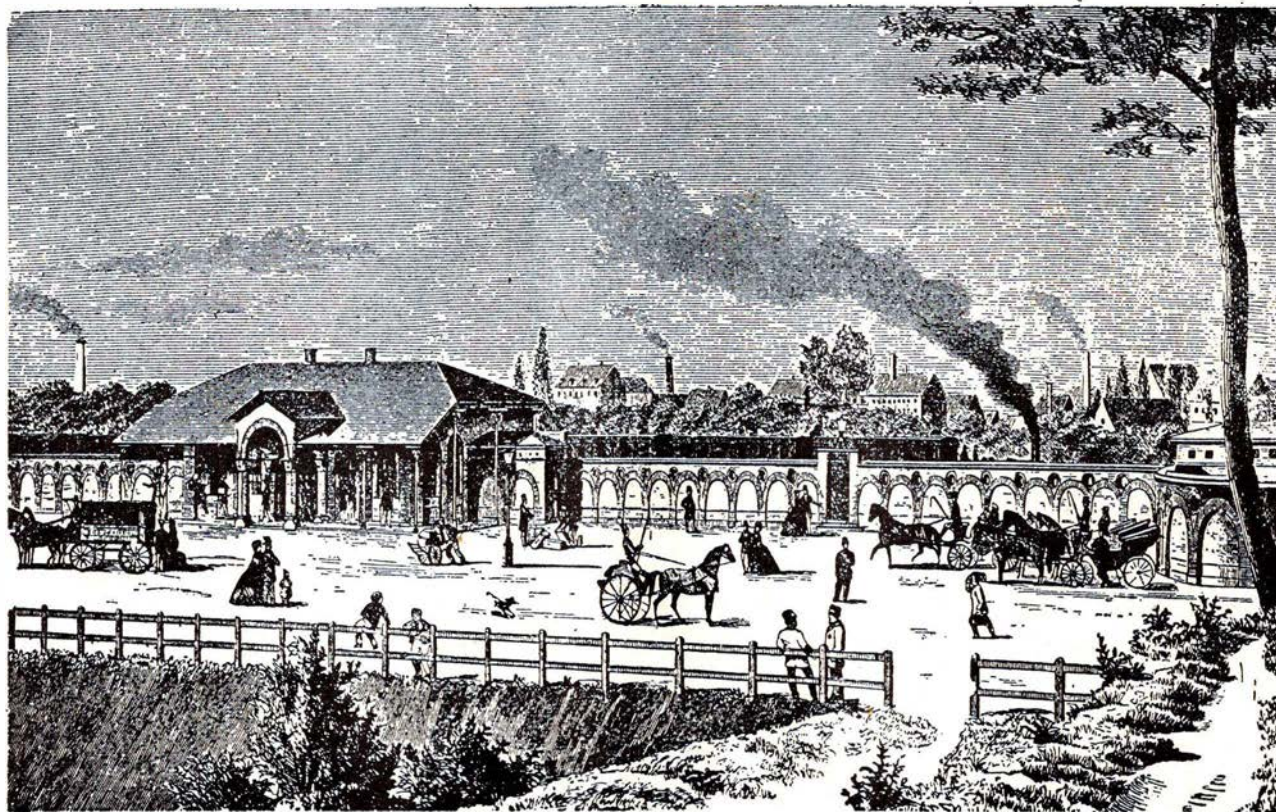
De mest bemærkelsesværdige ændringer, der er sket indtil nu er ud-

videlserne og moderniseringerne af hallens mange kiosker. *Snack Hjørnet* i krogen mod Bernstorffsgade er blevet overdækket, og *City Marked* er udvidet med afdeling i frisørforretningens tidligere lokaler. I det hele taget er de mange kiosker på mange tider af døgnet den eneste mulighed for at gøre indkøb. Efter kl. 14 om lørdagen er hallens blomsterforretning den eneste mulighed for indkøb af blomster. Hælebaren har dagen igennem mange kunder med bare hæle. Handelsbankens afdeling er også et søgt sted, når bankerne alle som en stænger dørene kl. 15. Det postale åndehul sørger også for publikums betjening når byens postkontorer lukker. Jo, vist er der liv i hallen.

Ser man nøjere til, vil man bemærket årstallet 1908 i adskillige af murstenene i hallens mure, og forneden i en af de store buer i den østlige ende af ankomsthallen er indgraveret navnet på den tømrermester – P. J. Storm samt hans to formænd – der

har udført de smukke buer i hallerne. I forbindelse med disse buekonstruktioner kan nævnes, at man med mellemrum kan se en flok unge mennesker, som med blyant og tegneblok i hånden har anbragt sig forskellige steder i hallen. Det er elever fra en tegneskole, som prøver deres evner ved at tegne nogle af de 23 tømmerbuer over hallen. – Det er nogle af de mest stille og fordringsløse gæster i Hovedbanegården, der jo eller danner ramme om så mange både muntre og alvorlige tildragelser.

»Vi mødes under uret« – ja, og nu i skæret af de mange nydelige butikkers neonlys som trods alt ikke helt har kunnet forjage den særlige stemning, der er over Hovedbanegårdens indre. Stemninger, der døgnet rundt skifter karakter – fra de tidlige morgentimers lidt grå og alvorlige travlhed, over de mere farverige og lidt mere støjende dagtimer, og indtil aftentrafikken ebber ud, og rengøringsholdets folk rykker ind og begynder nattens arbejde, så at bane-

Klampenborgbanegården (senere Nordbanegården) åbnet 1863, nedlagt 1921

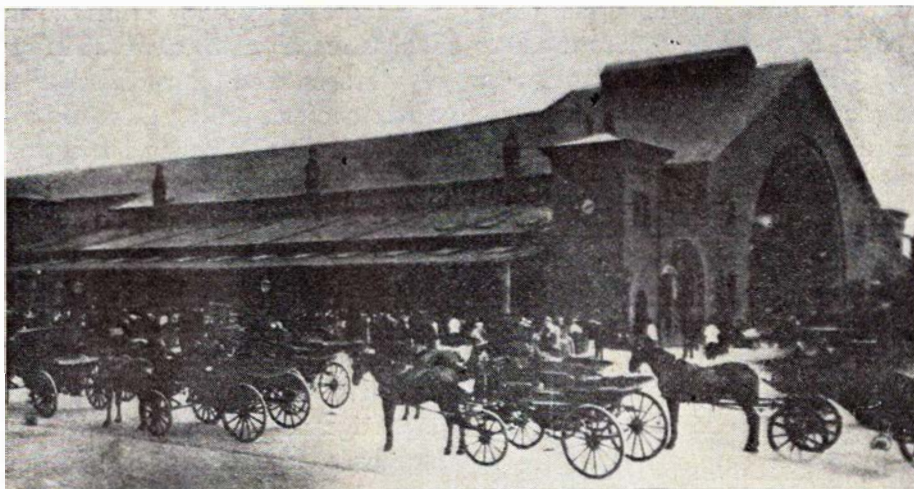
gården kan møde en ny dag i pæn stand.

Et savn er det selvfølgelig, at *DSB Kino* ikke er mere. Der er kommet et trist præg over hjørnet, hvor biografen før havde til huse, men tiden var løbet fra kortfilmene.

Indvielsen den 30. november 1911

Den festlige indvielse fandt sted i overværelse af den daværende kronprins Christian, medlemmer af kongefamilien, samtlige ministre og en stor del af rigsdagens medlemmer foruden en del særligt indbudte. Mellem kl. 13.30 og 14 indfandt de indbudte sig på banegården, hvor man samledes i vestibulen, hvor der før den egentlige indvielse skulle finde sted, var en kort højtidelighed. Efter at de kongelige havde indfundet sig, kunne trafikministeren byde forsamlingen velkommen, hvorefter generaldirektør Amtb fik ordet for at give en redegørelse for de københavnske banegårdsforholds historiske udvikling. Ifølge et referat, der næste dag stod at læse i en københavnsk avis, talte generaldirektøren så lavmælt, at kun de nærmeste fik fat i talens indhold, hvorfor det kom forsamlingen vel tilpas da næste taler, trafikministeren, fik ordet for en kort tale, hvori han takkede lovgivningsmagten, at den havde set så villigt på anlægget af den nye hovedbanegård.

Næste og sidste taler var kronprinsen (Kong Frederik den Ottende var på dette tidspunkt på rejse i udlandet), og ifølge *Berlingske Tidende* holdt han følgende tale, som det førnævnte andet blad bagefter stærkt betonede, at den kunne alle høre.

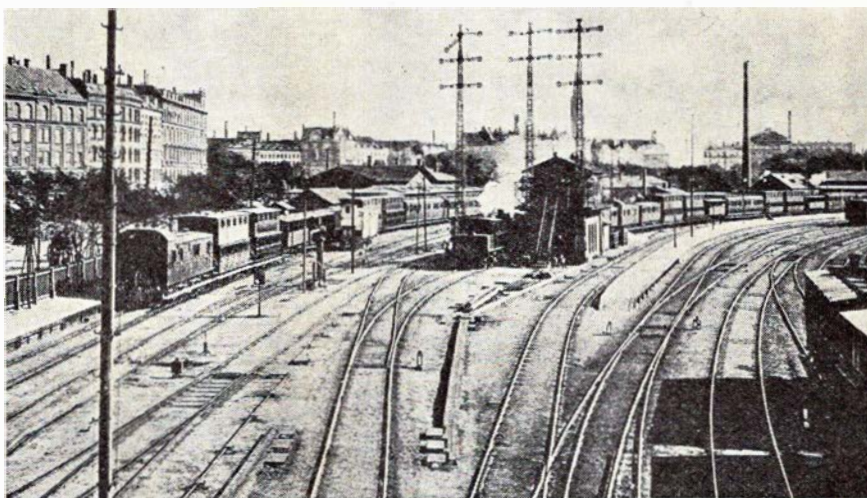

Anden hovedbanegårds ankomstside med hestedrosche

»I kongens navn og på kongens vegne udtaler jeg en anerkendelse af det arbejde, det snille og den arbejdsdygtighed, der er nedlagt i opførelsen af denne banegård, som sikkert vil stå som et monumentalt minde om dansk arbejdes standpunkt i det 20. århundrede. Idet jeg udtaler ønsket om, at denne banegård må knytte forbindelserne mellem land og hovedstad nærmere og mellem Dan-

mark og udlandet, erklærer jeg Københavns hovedbanegård for åbnet.«

Efter kronprinsens tale begav selskabet sig ned på perron 3, hvor et festsmykket tog var oprangeret for at føre gæsterne ud til Vester Fælledvej station. Efter ankomsten hertil returnerede toget straks tilbage til hovedbanegården, hvor der senere serveredes vin, kransekage, overflødhedshorn m. m.

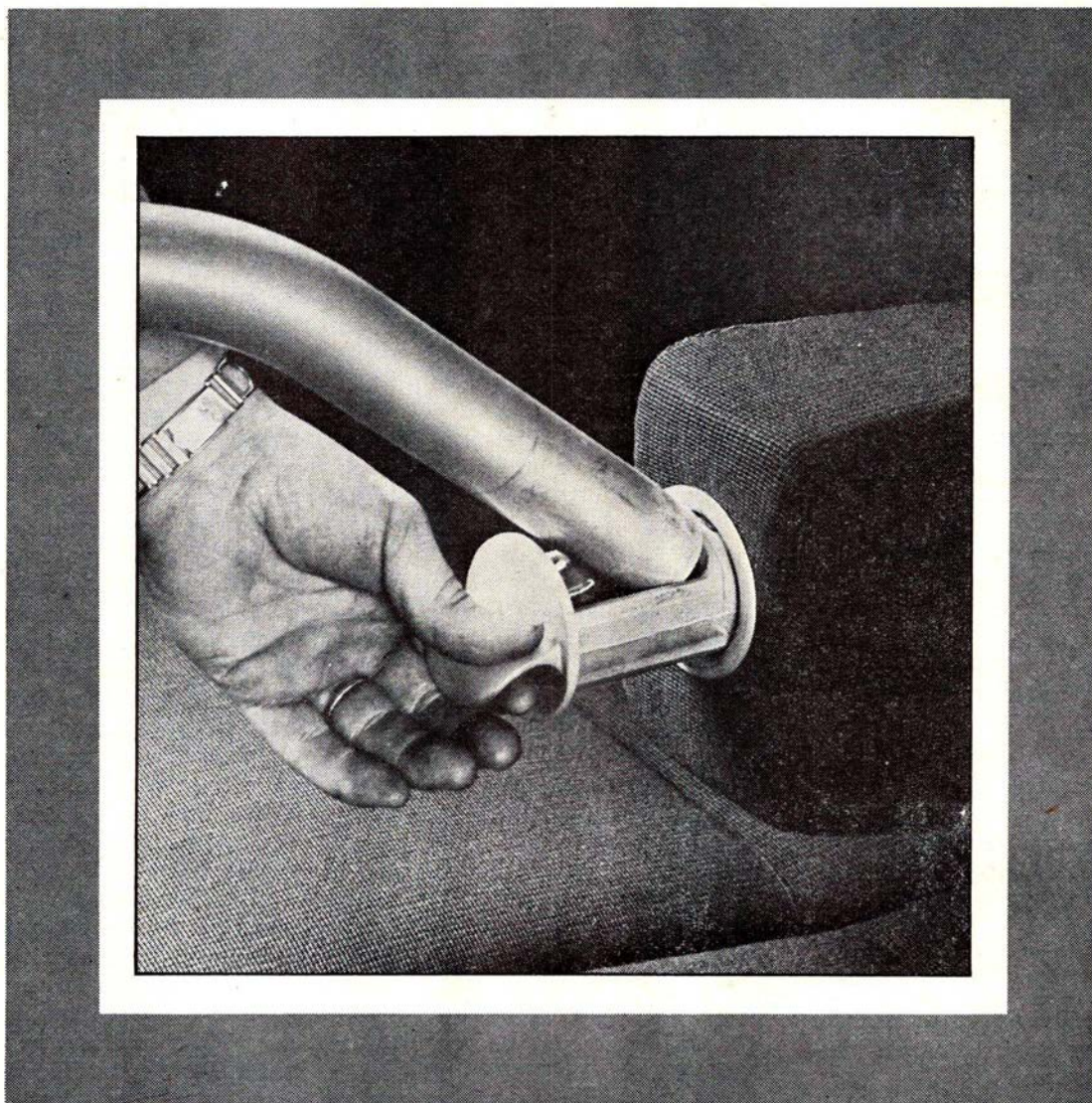
Anden hovedbanegårds nordlige terræn set fra gangbroen Svineryggen

B & T

SPAREKASSEN I SKJERN

TELEFON (07) 35 01 33 – GIRO 1 58 24

Stiftet 1875

**det er DSB's
fortjeneste at
togene er fulde
-men vores
at askebægrene
er tomme!**

en af de små ting, der gør rejsen afslappet og behagelig... Toget fungerer, det er friskt, ingen irritationsmomenter.

DDRS har ansvaret for det meste vedligeholdelse hos DSB.

Vi vil gerne være med til, at få mange flere mennesker til at køre med tog.

DDRS

Det Danske Rengørings
Selskab as
Kollegievej 6
2920 Charlottenlund
Tlf. (01) 63 08 11

DSB og de elektroniske anlæg 1847-1972

Ved overingeniør W. WESSEL HANSEN

Redaktionen har i anledning af 125 års jubilæet bedt mig skrive en artikel, der kan give et indblik i sikringstjenestens fortid og nærmeste fremtid.

I de 125 år Danmarks jernbaner har bestået, er der sket så meget på det elektrotekniske område, at næppe nogen har fantasi nok til at forestille sig, hvorledes DSB ville være uden elektrotekniske hjælpemidler.

Lad mig med nogle ganske få eksempler fortælle om perioden 1856-1935:

1856

Den elektriske morsetelegraf indføres på København-Roskilde, men den optiske telegraf bibeholdes indtil 1890.

1878

Manuelle linieblokanlæg - type Siemens - for dobbeltspor etableres på strækningen København-Klampenborg (ni blokposter). Centralafslåsning af sporskifter udføres i Hellerup og Klampenborg.

1886

Manuel linieblokanlæg - type Siemens - for enkeltspor etableres på strækningen Århus-Hasselager.

1889

Centralbetjening af sporskifter indføres i Kværkeby, Fjenneslev og Frederikslund.

1901

København Gb får DSBs første elektriske sikringsanlæg, hvoraf det i post B først tages ud af drift i 1971.

1906

Der udføres forsøg med radio-telegrafisk forbindelse fra Gedser til skibe i Østersøen.

1929

DSB opretter egen »Kystradiostation« i Ringsted med manuel betjening af forbindelserne til og fra vore færges på ruterne Korsør-Nyborg, København-

Malmø og Kalundborg-Århus, der er forsynet med radio-telefonanlæg.

1930-31

I 1930 nedsættes i henhold til § 4, lov nr. 28 (vejkrudsloven) et udvalg, der skal forestå udformningen af advarsels-signalanlæg ved niveauekrydsninger mellem bane og vej.

Firmaet A/S Laur. Knudsen fik overdraget at udføre samtlige advarsels-signalanlæg, og i løbet af fem år etableredes i alt ca. 860 anlæg her i landet.

1935

»Sikkerhedsreglement af 1935« sidestiller telegrafiske og telefoniske sikkerhedsmeldinger.

»Signalreglement af 1935« legaliserer anvendelsen af daglyssignaler og dværgsignaler.

Fredericia får et sikringsanlæg uden mekanisk aflåsingsregister.

I 1935 udkom bogværket *Danmarks Jernbaner*, og heri skrev daværende baneingeniør Johs. Kristensen en artikel om »Sikkerhed og Sikring«. Artiklen redegør yderligere for jernbanernes brug af telegraf-, telefon- og sikringsanlæg lige fra banernes tidligste barn-dom og indtil 1935.

Hvorfor måtte noget ske ved DSB efter 1945?

På mange måder danner perioden 1935-47 et tydeligt skel til den periode, som DSB nu gennemlever. Det store behov for udvikling og initiativ, der opstod efter sidste verdenskrig, blev i høj grad dikteret af den voldsomme konkurrence, jernbanerne udsattes for fra vejtrafikkens side. Krigsindustrien havde nemlig skabt gode betingelser for den automobilindustri, som hurtigt blomstrede op bl. a. baseret på Europas nyerhvervede viden om massefabrikation. Alle arter af biler kunne nu fabrikeres, sælges og sendes ud på landevejene.

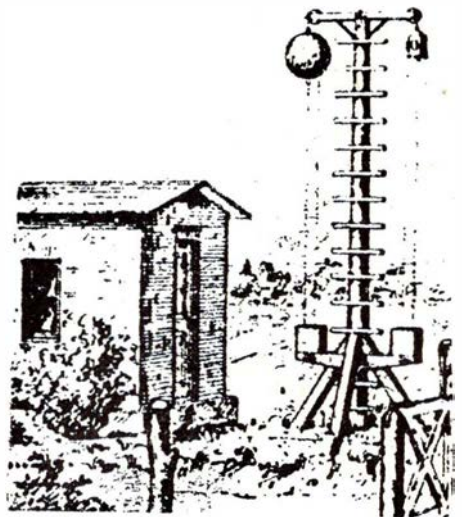
Heldigvis kom krigsindustriens erfaringsmateriale og nydannelser også jernbanernes teknikere til gode, og i den efterfølgende artikel gives nogle enkeltheder herom.

Under anden verdenskrig blev en del af DSBs sikringsanlæg ødelagt, bl. a. det for Århus station. For teknikerne betød ødelæggelserne, at man måtte interessere sig for, hvorledes DSBs transportanlæg hurtigst kunne genopbygges, når krigen var afsluttet.

Den tyske sikringsindustri, som DSB før krigen havde været meget afhængig af, var blevet totalt lammet, og L. M. Ericsson, Stockholm, lovede derfor DSB at ville yde al den hjælp, som måtte være nødvendig.

Under påskud af at skulle skaffe materiel til genopbygningen af Århus sikringsanlæg søgtes derfor gennem »værnemagten« udrejsetilladelse til Sverige, medens forhandlingerne i virkeligheden kun vedrørte, hvorledes den ovenfor omtalte hjælp skulle ske.

L. M. Ericsson lovede da at ville udlevere alle konstruktionstegninger, som hørte til elektromekaniske sikringsanlæg, således at der straks efter krigens afslutning kunne iværksættes forbedring af konstruktionerne, indkøbes råmaterialer og startes fabrikation. Alt dette førte til centralapparat type DSB 1946.

Optisk signal 1847

Teknologiske nydannelser og nogle af disses følgevirkninger for industrien

Hvad kunne DSB hente ud af krigsindustrien, som kunne nyttiggøres i jernbanernes konkurrence i forhold til vejtransporten?

Før krigen benyttedes til massefremstilling af elektrotekniske komponenter i hovedsagen kun to materialer:

Ebonit, der er gummi tilsat visse fyldstoffer.

Bakelit, der var det første af en række kulstofforbindelser, der ved en relativ kort, men stærk varmebehandling i en værktøjsform bliver hærdet til et fast, næsten uforgængeligt materiale med den ønskede form (f. eks. en gramfonplade).

Under krigen blev der opfundet en række nye materialer i »slægt« med bakelit, men med helt andre tekniske egenskaber; mest kendt og først blev vel *nylon*. I teknikken fik nylon hurtigt anvendelse bl. a. til smørefri lejer i maskiner.

Andre såkaldte plastmaterialer blev anvendt til helt nye former for ledningsisolering (PVC), og her hørte sikringsanlæggene til de første (1952) storforbrugere af disse ledninger, hvorved bl. a. holdbarhed og brandsikkerhed i høj grad hørte til opnåede forbedringer i forhold til fortidens gummiisolerede og bomuldsomspundne ledninger.

I omhandlede forbindelse må det ikke glemmes, at det nye materiale *glasfiber-armeret polyester* gav anledning til, at vognfabrikken Scandia, Randers, påtog sig den store opgave at seriefabrikere blokhytter (1963) og senere hele relæhuse (1965), der blev grundlaget for den i artiklen senere omtalte rationalisering af sikringstjenestens anlægsarbejder.

Allerede i 1935 kendtes *begrebet halvledere*, dvs. materialer, der under visse fysiske forhold bliver ledende for strøm i én retning, men forbliver isolerende for modsat rettet strøm. Sådanne halvledere indgik i komponenter, der dengang betegnedes som tørensrettere, og de blev i stor stil anvendt ved sikringsanlæg i forbindelse med relæer, hvor der da kunne anvendes almindelige jævnstrømsrelæer til erstatning for de meget kostbare vekselstrømsrelæer.

Krigsindustrien forberedte også på dette område helt nye materialer og komponenter som f. eks. transistorer, dioder, thyristorer m. fl., alt sammen-

fattet ved det, der i dag kaldes elektroniske komponenter.

Herved blev vejen åbnet til helt nye former for automatisering, især sådanne, der kræver meget små operationstider o. lign. Mest kendt er vel EDB-anlæggene, hvor elektronikkens fantastiske arbejdshastighed kommer til sin fulde ret.

For sikringstjenesten betød den nye udvikling bl. a.:

- Radaranlæg til DSBs færger og skibe (1947).
- Anskaffelse af nuværende bilpladsreservationscentral (1964).
- Etablering af fjernstyringsanlæg baseret på tonefrekvenser (1965), hvorved en række anlæg på svagt trafikerede strækninger kunne forsynes med meget billige anlæg.
- Radiotelefonanlæg i fuldtransistoriseret udførelse og dermed mulighed for en mere almen og rationel udnyttelse af radioanlæg, generalplan for radioanlæg ved DSB 1968.
- HKT-anlæg til S-banen til forøgelse af togtætheden (i brug 1974).

Efterkrigstidens bedre tekniske informationer om anvendelse af kontaktmaterialer medførte, at der til sikringsanlæggene kunne konstrueres en helt ny type jævnstrømsrelæer, der var langt mere driftssikker end de hidtil kendte, hvortil kom at levetiden regnet i relæ-

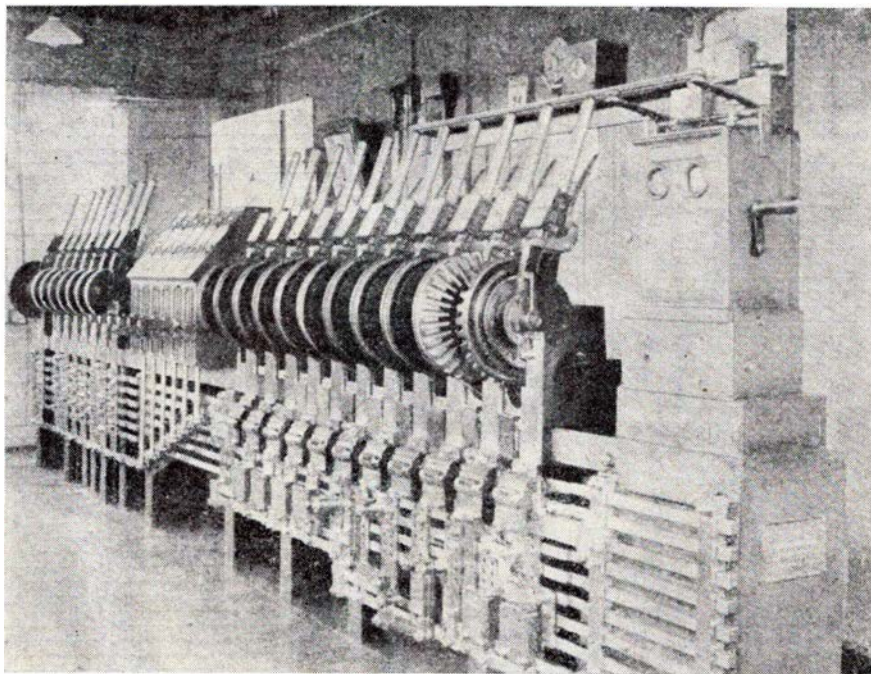
operationer blev 50–100 gange større. I 1952 var DSI i stand til at levere de første relæer af denne type, der straks fandt anvendelse i de nye relæsikringsanlæg.

Dansk Signalindustri (DSI) konstruede i 1965 et nyt relæ, der specielt er beregnet til at bruges i relægrupper. DSB havde interesse i at benytte relægrupperne til en ny type sikringsanlæg, opbygget efter sporanlæggenes »geografiske udformning«.

Ved et intimt samarbejde mellem DSI og DSB, hvor det daglige udviklingsarbejde blev delt ligeligt, lykkedes det at få afsluttet hele arbejdet for den nye anlægstype »DSB 1964«, således at det første anlæg – for Københavns hovedbanegård – kunne tages i brug den 14. november 1967.

Den anlægstype, som København H fik installeret, viste sig i høj grad at være anvendelig. Og nu har både Roskilde og Korsør fået tilsvarende anlæg; til efteråret 1972 tages Ålborg i brug.

Det viste sig endvidere muligt at »omforme« typen således, at den var egnet til brug på samtlige S-banestationer, hvorved opstod den nye »type 1969«, der kan fjernstyres fra den nye elektroniske fjernstyringscentral for S-banen, og som indeholder det nødvendige udstyr med hensyn til de kommende HKT-anlæg.

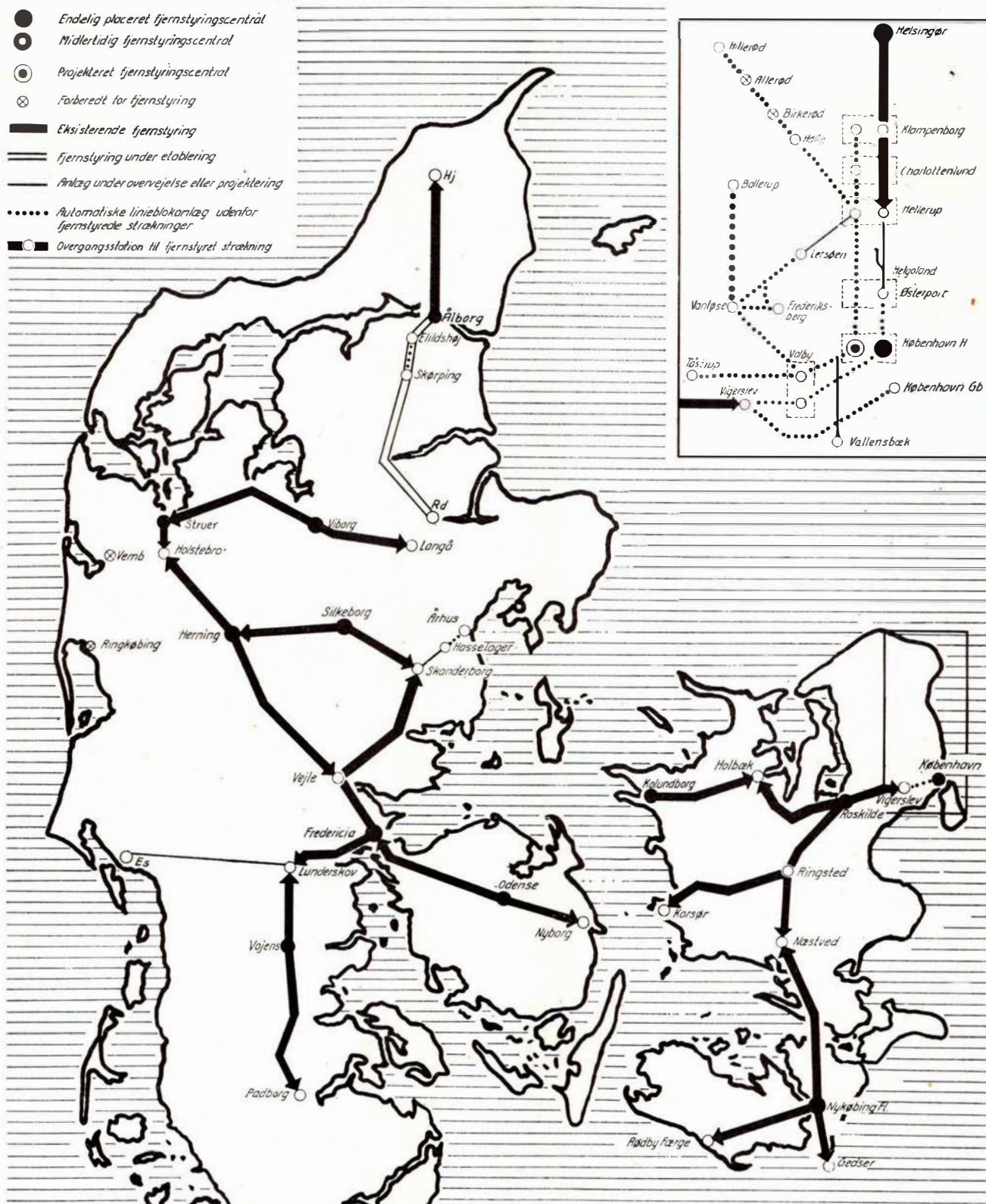

Bruchsalsk centralapparat på Klampenborg st. 1897–1931
Th. Manuel dobbeltsporet linieblokkapparat

Fjernstyrede strækninger

m. v. pr. 1974

- Endelig placeret fjernstyringscentral
- Midlertidig fjernstyringscentral
- ⊙ Projekteret fjernstyringscentral
- ⊗ Forberedt for fjernstyring
- Eksisterende fjernstyring
- Fjernstyring under etablering
- Anlæg under overvejelse eller projektering
- ⋯ Automatisk linieblokkering udenfor fjernstyrede strækninger
- Overgangsstation til fjernstyret strækning

Yderligere viste det sig også muligt at »omforme« typen, således at fjernstyring fra et traditionelt anlæg, f. eks. Roskilde FC var mulig. Alle købstadsstationer skal derfor efterhånden udstyres med denne type – DSB 1972 – som første gang skal anvendes i Rungsted Kyst (i 1973) og derefter i Slagelse 1974, Horsens, Kolding og Ringsted i 1975.

Men trods denne – lad os kalde det – sejrsgang for de »geografiske relægrupperanlæg«, er det fremdeles S-banens tekniske anlæg, der nu og indtil 1974 vil lægge størst beslag på sikringstjenestens opmærksomhed, både anlægs- og driftsmæssigt.

Køge Bugt banen og Østerports nye sikringsanlæg med tilhørende fjernstyring fra København H, der idriftsættes nogle få dage før 1. oktober 1972, er kun et lille forspil, som i det rent ydre minder om DSBs traditionelle fjernstyring.

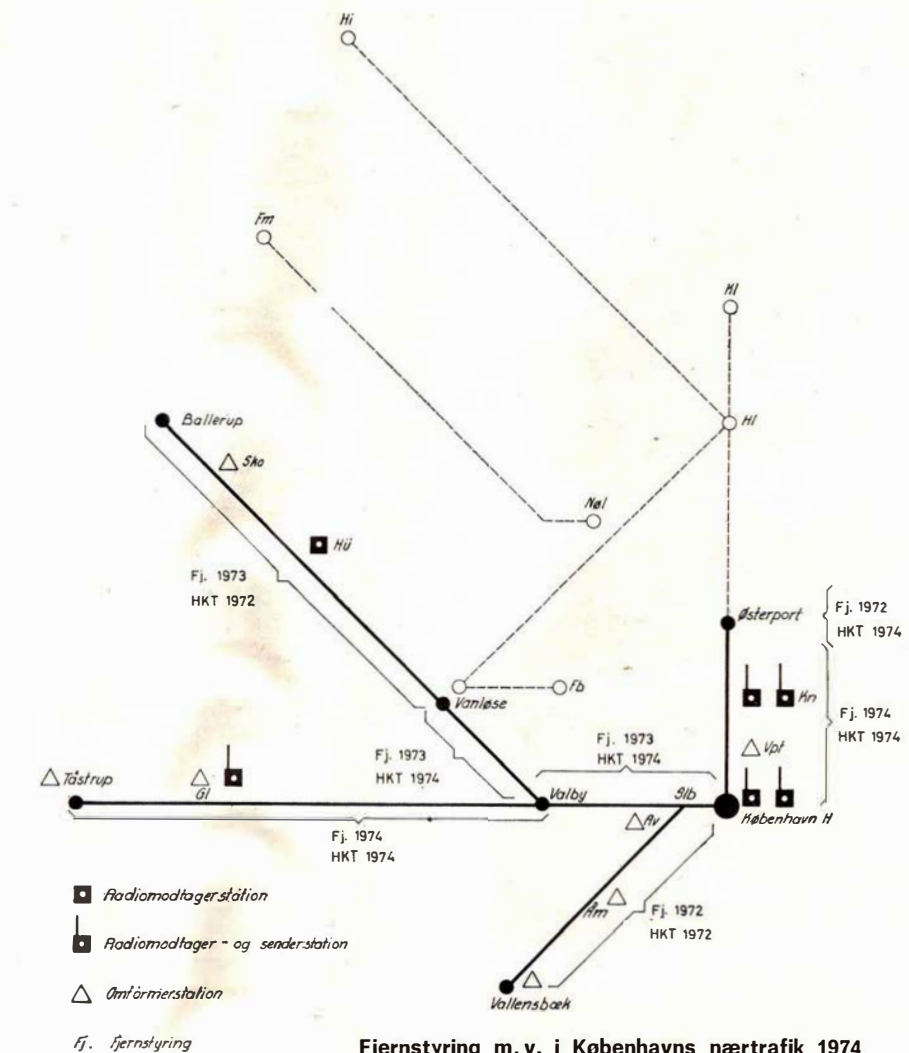
Men et besøg i FC-centralens lokaler på København H vil allerede nu lade en ane, at der skal ske noget helt nyt vedrørende S-banens trafik efter 1972.

Det er nemlig kun første fase af det nye S-baneprojekt der tages i drift den 1. oktober. Anden og efterfølgende faser er illustreret på fig. 1 og kan i hovedsagen beskrives således, jfr. fig. 1:

- A) I løbet af 1973 og 1974 bliver der installeret nye sikringsanlæg på stationerne Valby, Vanløse (høje del), Glostrup nær og København nær. Disse anlæg bliver alle af type DSB 1969, de er indrettet for HKT-anlæg.
- B) I de samme år får strækningerne København–Valby–Tåstrup, Valby–Vanløse og København–Østerport nye strækingsanlæg, som er udstyret for HKT-anlæg.
- C) FC-København H får i 1974 alle nævnte stationer og strækninger tilkoblet, idet det nye fjernstyringsanlæg da har fået yderligere dataanlæg, der medfører tognummerstyret – automatisk – stationsdrift. Tilsvarende gælder de allerede idriftsatte anlæg Vanløse–Ballerup samt Køge Bugt banen.
- D) S-banens radionet er i løbet af 1973 blevet fuldt udbygget, således at radiomeldinger fra S-togene til FC-Kh sker med automatisk angivelse af pågældende togs nummer.

For fjernbaners vedkommende fuldendes eller fortsættes – indtil 1974 – udbygningen af fjernstyringsanlæggene således, jfr. fig. 2:

Helsingør-FC for strækningen til Helle-

Fjernstyring m. v. i Københavns nærtrafik 1974

rup (ekskl.), dog således at Klampenborg »springes over« indtil omkring 1976.

Roskilde-FC for strækningen Vigerslev (ekskl.) til Korsør (ekskl.), hvor Slagelse senest i 1974 tilsluttes FC og Ringsted antagelig året efter, og for strækningen til Holbæk (ekskl.), som påregnes færdig i 1973.

Fredericia-FC for strækningerne Fredericia–Århus og Fredericia–Esbjerg (evt. også Lunderskov–Padborg) påbegyndes,

idet det foreløbig er bestemt at få den nye signalpost i Fredericia bygget til 1974 og derved snarest få følgende strækninger ind under centralen: Fredericia (ekskl.) Kolding og Fredericia–Århus (ekskl. Vejle, Skanderborg og Århus).

Ålborg-FC for strækningerne Ålborg–Hjørring (ekskl.) og Ålborg–Randers (ekskl.), hvor Ålborg–Nørresundby fjernstyres i 1972, Nørresundby–Brønderslev i 1973 og Brønderslev–Hjørring antagelig i 1974.

Månedens emner ...

Korsør stations nye sikringsanlæg

Den 27. april indviede DSB et nyt sikringsanlæg på Korsør station og markerede dermed, at udbygningen af stationen, der har været en flaskehals i godstrafikken Sjælland-Jylland, er på vej mod afslutningen – 14 år efter starten

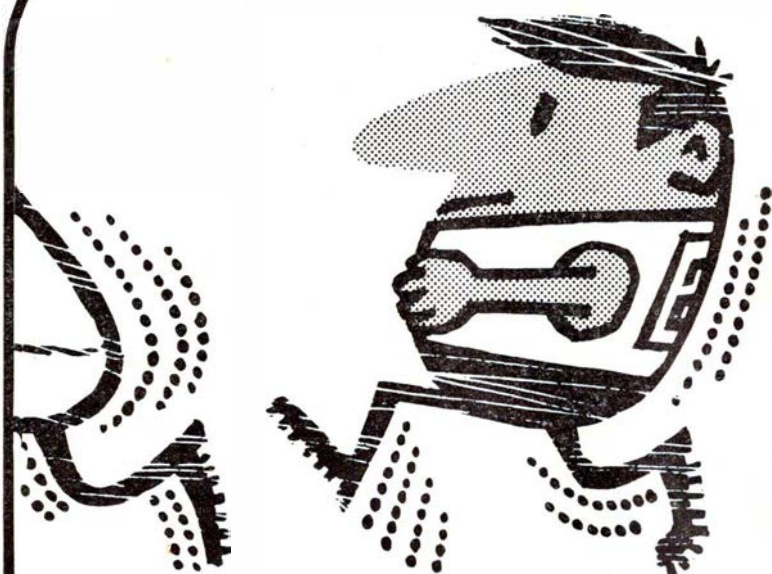
på anlægsarbejderne.

Stationen havde intet ankomstspor for godstog, og den væsentligste depotsporgruppe for godsvogne lå sådan, at alle godsvogne til og fra færgerne måtte rebroussere.

Et nyt, meget omfattende, godsvognsterræn er nu indrettet nord for hoved-

WTK

**Wright, Thomsen & Kier A/S
Ingeniører & entreprenører
København, Århus, Aalborg**

*- sakker
De
bagud?*

eller skaffer De Dem
økonomisk forspring
med en bankbog i...

HANDELSBANKEN

- altid med i billedet

sporene, med to afgangsspor og ét ankomstspor. Ankomstspor nr. 2 kan etableres, så snart trafikken bliver større. På alle sporene kan ekspederes togstammer af den maksimale længde: 835 m. Ved færgelejerne er etableret en række »Straks-spor«.

Også perronsporene er blevet udbygget. Tidligere var der fire perronspor af ca. 260 m og to på henholdsvis 165 m og 140 m. Nu er der otte perronspor i længder fra ca. 200 m til ca. 500 m. Udviklerne er en af forudsætningerne for gennemførelsen af en såkaldt stiv køreplan – med tog hver time – på hovedstrækningerne. Stationens hovedbygning er under modernisering.

Ved »Kongebroen« er opført en ny signalbygning med betjeningspulte og relæanlæg, hvorfra stationens 12 togvejspor med mulighed for indstilling af 85 hovedtogveje overvåges. Anlægget indeholder også alle de rangertogveje, som spornettet giver muligheder for. Der er i spornettet 153 elektrisk betjente sporskifter, hvoraf 74 har sporskiftevarme. Sikringsanlægget er forsynet med et nød-elanlæg på 30 KVA. I systemet indgår et betydeligt antal radioanlæg, ikke mindst i rangertjenesten.

Betjeningspulten rummer 535 tryknøgler, 2343 lamper, 17 færdigmeldingskontakter og kontrollerer bl. a. de 153 sporskifter.

Overingeniør Wessel Hansen noterede ved anlæggets indvielse med stolthed, at sikringsanlæggets »hjerne« med dets elementopbygning repræsenterede noget helt nyt i Europa.

Dansk Jernbane Forbunds kongres

Tvangsforflyttelser indenfor DSB skal undgås. Sådan lyder en væsentlig del af en udtalelse, som de 181 delegerede på Dansk Jernbane Forbunds kongres i København vedtog, sammen med godkendelsen af formandens beretning. De direkte ord i dette punkt af udtalelsen betød et mindre »nederlag« for hovedbestyrelsen. Den havde foreslået formuleringen, at tvangsforflyttelse så vidt muligt skulle undgås. Mere kontante delegerede foreslog ændringen, og fik den vedtaget.

Vedtagelsen taler i øvrigt om, at forbundets medvirken til fortsat strukturaliserings- og effektiviseringsbestræbelser er betinget af indflydelse på planlægningen. Det kræves desuden, at personalet sikres andel i rationaliseringsgevinsten.

Kongressen er tilfreds med gennemførelsen af fire ugers ferie, men beklager,

at 40 timers arbejdsuge endnu ikke er gennemført. Desuden beklages, at det ikke er lykkedes at tilvejebringe tilfredsstillende fridages ordning for de mange jernbanemænd, der er pålagt arbejde på søn- og helligdage, samt aften og nat.

Udtalelsen indeholder ligeledes en advarsel imod angreb på dyrtidsreguleringen og tjenestemandssystemet.

Forbundets regnskab blev godkendt, men en enkelt delegeret kritiserede dog kontingentet til LO og derigennem støtten til *Aktuelt*. Han fremhævede beløbs størrelse på baggrund af, at han ikke havde kunnet få et læserbrev med kritiske spørgsmål til Thomas Nielsen i bladet.

Formanden, Børge Aanæs, blev genvalgt med akklamation.

Hovedbestyrelsen måtte derimod inkassere et par »nederlag«. Ud over udtalelsen imod tvangsforflyttelser var det nyvalg af revisor, hvor de delegerede i stedet valgte den hidtidige.

Hovedbestyrelsen havde i forbindelse med en større ændring i forbundets love, ligeledes foreslået en navneændring. Det var foreslået at ændre navnet fra Dansk Jernbane Forbund til Jernbaneforbundet. Men kongressen foretrak at beholde det gamle navn.

DSBs dekret om, at ingen må drikke spiritus i tjenesten blev kraftigt kritiseret, det var dog ikke så meget indholdet af bestemmelsen, som den måde det var fremsat på. Kritikken blev i dette tilfælde ligesom spørgsmålet om de nye uniformers fremkomst, ikke kun rettet mod DSB, men også mod forbundets hovedbestyrelse.

Aktuelt.

Færgeudstilling på Kronborg

I anledning af DSBs maritime 100 års jubilæum, har Handels- og Søfartsmuseet på Kronborg arrangeret en særudstilling. Det er meningen, at udstillingen skal vare hele sommeren og til og med efterårsferien. Der er åbent kl. 10–17.

Køge Bugt banen

Forlængelsen af Køge Bugt banen til Hundige søges fremskyndet et år, så strækningen kan tages i brug i 1976.

Trafikminister Jens Kampmann meddelte folketingets trafikudvalg, at han vil overføre bevillinger fra City banen i København samt forskellige vejanlæg til Køge Bugt banen.

Projekteringen er meget langt fremme, og arbejdet forventes derfor i gang snarest. Der forestår imidlertid en række

forhandlinger med kommunerne om parkeringspladser ved de nye S-stationer. Forhandlingerne ventes dog ikke at frembyde problemer, da Køge Bugt kommunerne er stærkt interesseret i, at banen kommer i brug. Udviklingen er i vid udstrækning baseret på, at beboerne kan betjenes af kollektiv trafik. De nye bycentre er netop opbygget omkring de kommende S-stationer, og det er flere gange fra kommunernes side beklaget, at starten på S-togtrafikken er blevet forsinket.

SAGT OG SKREVET

Samarbejde

Vi har gode arbejdsforhold, men forholdene afhænger i meget høj grad af folkene på den enkelte færge. Det er et samarbejde mellem mandskab og en færge officerer. Er der god forståelse mellem parterne, er der også en god arbejdsplads. Et dårligt forhold, hvor man ikke kan tale sammen, betyder, at arbejdspladsen bliver et rent helvede for alle parter. Vi skal alle være her og udføre den mission, vi er sat til. Enkelte steder på Store Bælts-overfarten fungerer det ikke, men der er nittere på begge sider.

J. Messerschmidt, KØ.

Nyt fra Ølstykke

– Er der ikke gået lidt af en domptør tabt i Dem, stationsmester?

– Slet ikke. Derimod var jeg engang en ganske habil dilettant-instruktør, men da jeg var blevet forflyttet for tolvte gang, sagde jeg til mig selv: Det her går ikke. Vil du blive ved med at spille komedie, må du lade dig opstille til byrådet.

– Og hvad sagde hunden Cæsar til det?

– Hvad Cæsar og jeg snakker om, kommer ingen ved. Som tjenestemænd ved Ølstykke station har vi begge tavshedspligt.

Politiken.

Angående tilskud

– Når man tænker på, at overborgmester Urban Hansen ikke engang giver så meget til nærtrafikken, som Herning kommune giver til bybuskørslen, nemlig 50.000 kr., kan man nok komme til at overveje, om ikke man i højere grad burde operere med regional økomi, sagde S. T. Thomasen.

Månedskursus

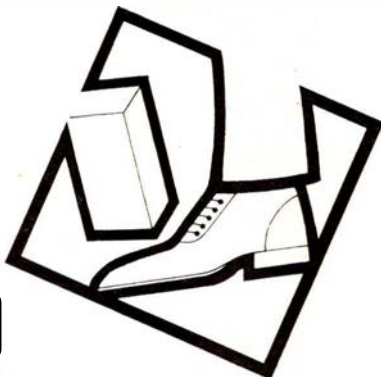
– Er De blevet for 5.500 kr. klogere

Sikkerhedsfodtøj fra **Tauf**
- Europas største fabrik
for herrefodtøj

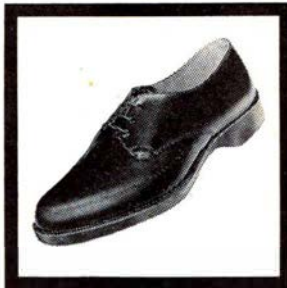
... I A
DIREKTORATET
ICM HÅRSHOLM
TILSYNET

Elegant og behageligt
sikkerhedsfodtøj

Varme- og oliebestan-
dige såler.
Forlang specialprospekt
og prislister.

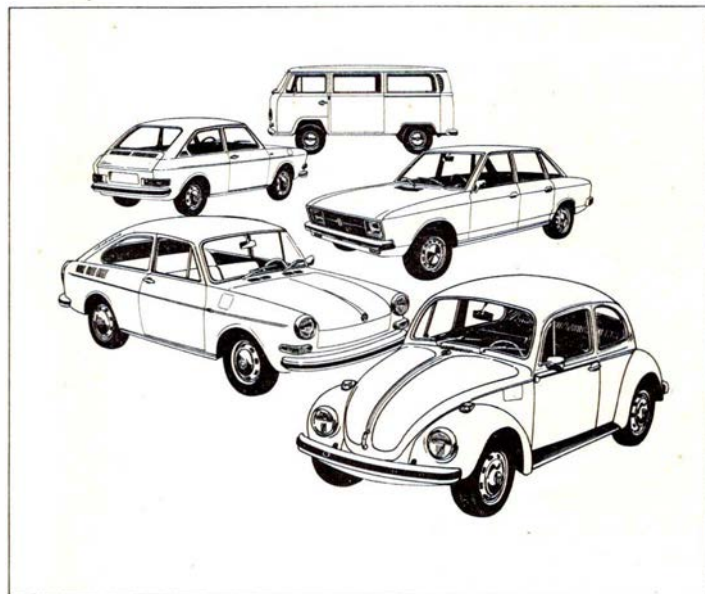
PLUS 50 tilbyder Dem
en enestående 6
måneders garanti på
hele skoen!

Vore konsulenter er
altid til disposition.

**ICM
SIKKERHEDS-
MATERIEL**

HAMMERVEJ 1, 2970 HØRSHOLM-TLF (01) 866222

motto:

En god historie kan fortælles på mange måder.

Mellem os sagt -
TIL LYKKE

Deutsche Bundesbahn

ønsker DSB og etatens personale til lykke med de 125 år.

Deutsche Bundesbahn

Generalrepræsentation for Danmark og Norge:

VESTER FARIMAGSGADE 1

1606 KØBENHAVN V - TLF. 14 01 44

her på det sidste?

– Jeg ved ikke, hvad det er for penge, De taler om.

– De har netop deltaget i den første fjerdedel af et månedskursus til 22.000 kroner?

– Værdien af et sådant kursus vurderer jeg slet ikke i penge. En hel anden ting er, at jeg er ubeskeden nok til at anse min tid for at være mere værd end 5.500 kr. pr. uge.

Gdr P. Hjelt.

Rationalisering

Ved indgangen til Godspalæet på Kalvebod Brygge, som bl. a. rummer organisationskontoret, er anbragt en plakat, hvorpå der står: DSP.

Nysgerrig kigger man. Nå, det står for »Danske Statsbaners Parkering«, parkeringsanlægget ovenover det store pakhús.

Et øjeblik troede man virkelig, at det drejer sig om oprigtig selverkendelse, og at bogstaverne stod for *De Spilder Papir*.

Papir bruges der ved DSB, enorme mængder endda. Det sidste skud på den papirædende stamme hedder »kontering«.

Ved maskintjenesten har timelønne gennem mange år anvendt lønningskort udarbejdet uge for uge, og hvorpå foruden mødetider osv. det arbejde, »kontering«, man dag for dag udførte, påførtes. Endvidere gennemførte man ved centralværkstederne for få år siden nyt konteringssystem med bl. a. udfyldelse af jobssedler m. m. m.

Det er nu blevet vedtaget, at dette system skal overføres til statsbanernes øvrige områder samt også omfatte månedslønnet og tjenestemandsansat personale – i første omgang (fra 2. april 1972) ved maskintjenesten, som jo har erfaringerne fra timelønsområderne, men dernæst skal det indføres de øvrige steder.

Da der i forklaringen af systemet kræves en 3-4 instruktører, et par tykke hæfter samt andet skriftligt materiale, vil det være uoverkommeligt her at beskrive papirtigern nærmer.

Men i korthed går systemet ud på, at alt arbejde, som sættes i ordre, kræver en ordreseddel, som skal udfyldes i seks eksemplarer, og hvorpå den, som skal udføre arbejdet, modtager den ene, mens de fem andre vandrer tilbage. Endvidere skal alle udfylde ugekort, hvorpå den beskæftigelse – udtrykt i forskellige omkostningsnumre – de dagligt udfører, skal påføres – samt evt. om forskudte tider osv.

Tænk engang om føje tid – 20.000 ugekort hver uge vandre frem og tilbage, rubriceres, behandles osv. Dertil ordre-

sedler i seks egennemslag. Halleluja. DSP.

Indsender i DSB Klubberne.

Ny færge til Dragør-Limhamn

Forhistorie

Som med så meget andet trafikmæssigt på den tid, varede det mange år, før man kom videre med sådanne tanker. Limhamn linien var længe undervejs. Allerede så tidligt som i 1874 blev der udarbejdet detaljerede planer om en færgehavn i Dragør, hvorfra det var tanken at tilvejebringe en forbindelse derfra og til Limhamn, og videre derfra med tog til Malmø.

I publikumskøreplanen for vinteren 1960 var der en lille notits om, at man ventede at kunne åbne færgeruten fra Dragør ca. 1. november 1960. Den endelige åbning af ruten blev 1. marts 1960.

Man startede med kun en færge, »Dragør«, der nærmest var indrettet til overførsel af person- og lastbiler samt busser. Færgen blev bygget på et værft i Bergen, og byggemåden blev karakteriseret som værende helt ualmindelig.

»Dragør« blev bygget på »Bergens Mekaniske Værksted« som det første skib, der var 100% sektionbygget. Hvilket vil sige, at skibet blev bygget på land i tre sektioner, hvoraf de to yderste vejede 42 t, og den midterste 75 t. Ved hjælp af en 80 t kran blev sektionerne anbragt på en ponton. Denne usædvanlige byggemåde var dikteret af rederens forlangende om kort leveringstid. Der var kun levnet 6½ måned til byggetid til levering den 20. oktober 1959. Når leveringsfristen ikke blev overholdt, skyldtes det nok, at færgelejet i Dragør først var ventet færdigt i februar 1960.

Fra værftet blev pontonen slæbt ud i Kirkebugten ved Bergen for der at blive sænket så meget, at skibet kom til at ligge på vandet.

I stedet for en stor motor havde »Dragør« fire mindre Scania Vabis seks-cylindrede (som i lastbiler) parallelkoblede til to propelaksler med i alt 740 hk. At motorerne var seriebyggede betød, ganske enkelt, at en beskadiget motor kunne fjernes gennem en luge i dækket. En kendsgerning var det, at motorerne støjede så meget, at det nærmest var en lidelse for passagererne, og færgen måtte gentagne gange på værft for at blive støjisoleret.

Fra start blev færgen stærkt benyttet af svenskere, der tog turen til Dragør

for at gøre indkøb, og derved drage fordel af de billigere priser, og deres valutas større købekraft. Der blev straks bestilt endnu en færge fra samme værft.

Allerede den 10. oktober 1961 passerede passager nr. 1 million på overfarten. En svensk dame blev i den anledning modtaget med blomster af stationsforstander M. E. Jensen, Havnegade, der også var chef for Dragør ekspeditionen. – Damen fik samtidig overrakt et årskort til Øresundsbadene.

Da rederiet i foråret 1970 erhvervede de to moderne færger »Hamlet« og »Ofelia« solgtes »Dragør« og søsterbåden »Limhamn« til Jugoslavien.

Færgen »Scania«

Den 19. maj indsattes den nye og hypermoderne færge på overfarten. Den er bygget på Ålborg Værft, og var oprindelig anslået til at koste 18 mill. kr., men på grund af prisstigninger blev prisen 24 mill. kr.

Færgen har plads til 800 passagerer i salonerne og til ca. 100 biler på bildækket eller 12 lastbiltog og 16 personbiler. Passagererne skal her ikke passere bildækket, men fra sideindgang kommer man ind i en lys og venlig forhal, hvor der findes garderober og kiosker. Fremefter findes et stort cafeteria med plads til 300 siddende gæster, og der er selvbetjening i begge færgens sider. Fra forhallen er der opgang til restaurationen (spisesal) med plads til 100 gæster. Man mærker overalt en fortrinlig airkondition ligesom færgens maskineri ikke mærkes under sejladsen.

Med nyerhvervelsen og færgerne »Hamlet« og »Ofelia« er alle nu sikret en god og behagelig overfart.

-bro.

INTERMEZZO

Uldsiggørligt

– Det var det kedsommeligste skuespil, jeg nogensinde har set!

– Hvorfor i alverden peb I det ikke ud?

– Selvfølgelig – men lettere sagt end gjort – man kan dog ikke både gabe og pibe samtidig!

LYAC

A/S ACCUMULATOR-FABRIKEN
2800 KGS. LYNGBY-TELEFON (01)8716 45

**Jylland
og Fyn**

fotex

forretninger finder De i følgende byer:

Ålborg	Herning	Kolding
Århus	Hjørring	Odense
Esbjerg	Hobro	Silkeborg
Fredericia	Holstebro	Vejle
Frederikshavn	Horsens	Viborg

LÜBCKE

LAVVOLT
TRANSFORMERE
til alle formål

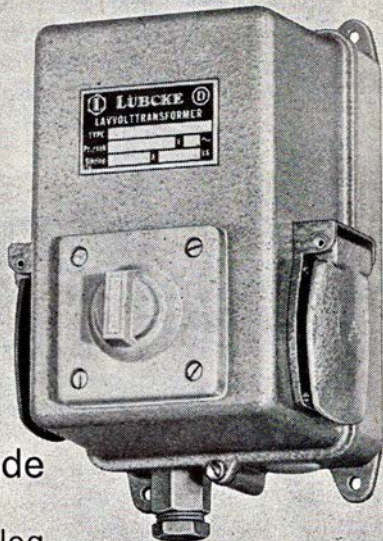
JERNBANE ALLE 43
2720 VANLØSE
TLF. (01) 74 33 22

6
12
24
32
42
65

VOLT

Ⓢ-mærkede

forlang katalog

66

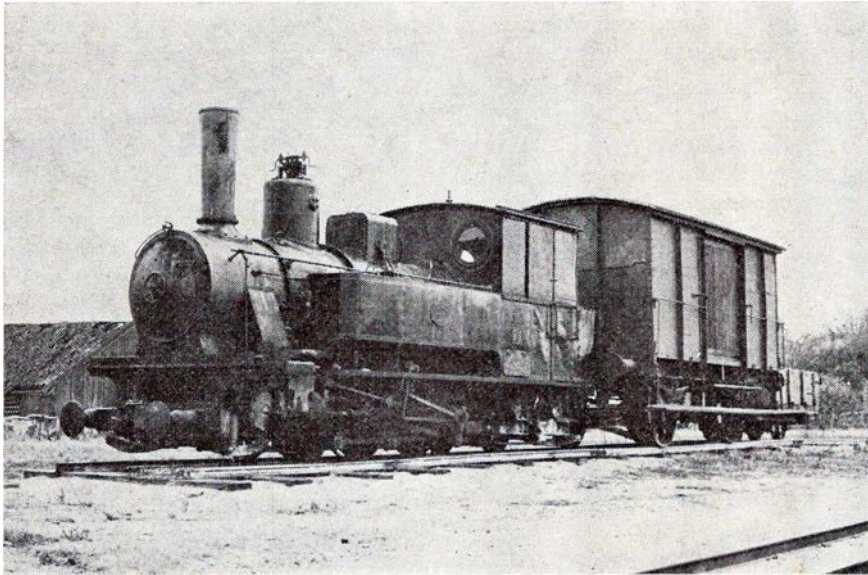
Jeg ordner
bagagen,
rejsevalutaen
ordner

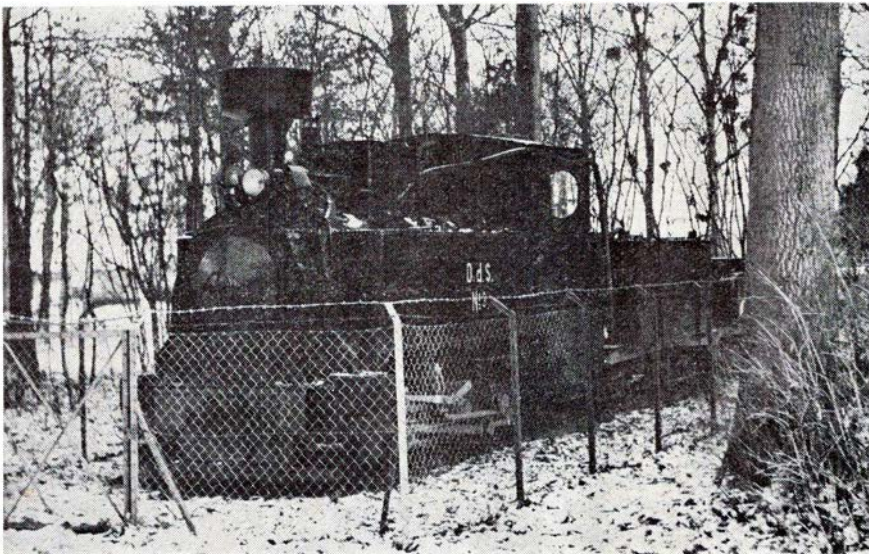
**ARBEJDERNES
LANDSBANK**

Museumslokomotiver i naturen

Fakse Jb. V opstillet i Fakse Ladepl. med mellemvogn (1435 mm) og kalkvogn (791 mm)
Foto »tl«

D d S nr. 3, Assens, opstillet i park i Assens

Efterhånden som bestanden af i drift værende damploko i Vest- og tildels også Østeuropa hastigt arbejder sig hen imod et stort nul, er det ligesom be-

folkningen rundt omkring får øjnene op for, at nu er en mere end hundred-årig æra ved at være passé.

Resultaterne af denne opdagelse har

Herning

DALLS

HERREMAGASIN

Bredgade 29-33 . Herning
HERREHABITTER
Specialitet: topmærket Sterling
Kamgarn - Twist - Trevira

TOFTEMARK FOTO
ved Mona Hermansen
Sjællandsgade 4, Herning. Tlf. 12 43 65
Finere portrætfotografering

Køb Deres brugte kvalitetsbil hos

ved Henning Christensen
Rønnebærvej 8 - Herning - Telf. 12 95 10

Når det gælder symaskiner - støvsugere og strikkemaskiner, går man til fagmanden ...

DANMARKS MEST SOLGTE

ved S. Godballe
Vestergade 14 - Herning - Tlf. 12 22 51
Demonstration i hjemmet uden forb.

bl. a. givet sig udslag i oprettelse af talrige jernbaneklubber, som gennem medlemsbidrag har skaffet de nødvendige økonomiske midler til indkøb af bevaringsværdigt jernbanemateriel af historisk interesse. Mange steder anvendes dette på veteranbaner, som trækker turister til, hvorfor de lokale myndigheder som regel støtter banernes oprettelse.

Hvor jernbaneklubber og veteranbaner ikke findes eller ikke kan komme

Vi kører til ....

HERNING AUTOVÆKSTED
ved mekaniker Tommy Bonne
Fonnesbechsgade 16, Herning
Telefon 12 83 35

1. kl.s autoreparationer udføres på alle vognmærker

**husholdningsgas
autogas
industriegas**

8220 BRABRAND . TELEFON (06) 26 04 00
LØGSTØR - VEJEN - ODENSE - NÆSTVED

på tale at oprette, sker det, at man ønsker at bevare et udrangeret loko. Det er derfor efterhånden blevet ret almindeligt, at man opstiller et sådant loko i en park eller på en sporstump foran byens banegård. Herhjemme kender vi det bl. a. fra Assens, hvor et roeloko fra de nedlagte roebaner er opstillet i parken. Ved Fakse Ladeplads er Faxe Jernbanes smalsporloko nr. V stillet op sammen med en normalsporet mellemvogn og en smalsporet kalkvogn.

I udlandet kan man træffe den slags »Denkmals« utallige steder, f. eks. ved Bundesbahndirektion i Linz, Østrig, hvor hele tre historiske loko er placeret i en tilhørende mindre park. I Rumcomberok, Tjekkoslovakiet står et smalsporloko på en forhøjning, forsynet med udførlig tekst.

Således kunne jeg blive ved; som omtalt i *Jernbane-Bladet* tidligere under boganmeldelser er der dog udgivet hele bøger med fortegnelser over, hvad der findes ude i Europa af bevarede damploko, såvel i aktiv tjeneste ved museumsbaner som på museer og opstillet »frit i naturen«. Blot skal disse linier ledsages af nogle billeder, der viser eksempler på, hvorledes man forskellige steder har udført store arbejder og initiativ i placeringen af sådanne klenodier.

-tl-

En skamstøtte eller etaternes forfald

De rappe hovslag i Bernstorffsgades nye brolægning tydede på, at opløbet var nært, og – moderne sagt – var det ligefrem et rotteræs. Naturligt, at der var fart over feltet, for der var jo ilgods om bord og akkorden – klokken 6 – var ved at være lidt nærgående.

Målstregen var ikke skarpt markeret – men det blev den – og den lå midt i en bred, vidtfavnende indkørsel, der foruden til ilgodspakhusene formidlede adgang for de mange gule postvogne til den nye centralpostgård. Derfor var der da heller hverken led, låger eller porte, hvilket imidlertid ikke må forlede til den tanke, at der var åbent hus – tværtimod.

Linievogteren var nemlig en veritabel Kerberos i en portørs skikkelse. Hans borgerlige navn skjuler sig i annaler og arkiver, men som alle andre på GB (godsbanegd) havde han sit kaldenavn, Panseren. Det skrev sig fra, at han tid-

ligere havde været betjent i politiet, og han bar da også tydelige aftryk eller ar fra dette job. Således var hans gangart adstadig, hans korpus nærmest brøsig sværvægter og hans ansigtsfarve, datidens politimæssige rødmussede.

På det »kriminelle« tidspunkt, da borgmesterens klokkespil satte ind for at forkynde, at klokken var 6 – en lyd der virkede på ham som et hornsignal på en remontehest – løftede han hovedet – hævede stemmen og anbragte sig midt i den brede indkørsel, som han på sekunder gjorde snævrere og mere ufremkommelig end noget alpepas. Hvis nogen udtrykte en forundring herover, blev dette ikke taget ilde op, hvorimod det forkyndtes – som var det fra en rådstueplakat – at når klokken var 6, så var den seks, og så var der lukket – for den dag – men der åbnedes igen osv.

Et par velkomponerede snapshot af de relativt mange ikke-pladserede i væddeløbet ville fortælle om lange, triste ansigter, ikke ulig de, der fra peronen ser slutsignalerne på deres tog fortabe sig i det fjerne. – Ukvemsord, der faldt, fik lov at ligge, og tilbud – som virkelig forelå – om et par på skrinet blev aldrig effektueret, idet panseren kort afviste med: – Det frarådes!

Lyden af smækkende pakhusluger – efterhånden som der var ekspederet op – forstærkede kun uhyggen, ynken og jammeren blandt outsidersne, der mærkeligt ikke skyndte sig bort fra deres fiasko – men chok kan jo være lamnende.

Flove som soldater fra et nederlag måtte de vende tilbage til udgangspunktet og aflasse hele molevitten, som den ganske eftermiddag havde sat det meste af forretningen på gloende pæle for at få det hele med – og ikke mindst de tilhørende fragtbreve. – Hvad ville personalets gensyn med hele redeligheden ikke udløse af ukvemsord og beskyldninger – som om virvaret under pakningen ikke havde været ufredeligt nok. – Det var da heller ikke just goodwill, der nedfældedes over nærmeste prygelknabe – *banerne*.

Rimeligvis har det fine firma jo nok påtaget sig for meget – presset dertil af de gode kunders tiggen og tryglen – og tilbuddet om den højere fragt understregede trangen. Og så nu – hvorledes afvikle en fornuftig forklaring og undskyldning overfor de mange derude og derovre, der gik og ventede og savnede. Det hele var forbandet, men hvem påduttede man alle ederne?

I sandhed har jo nok mangel på stor købmand og firmachef bidt protesen lidt kraftigt sammen og af et skummende hjerte ønsket et fornuftigt transportmiddel – i stedet for en institution. Derfor er det forståeligt, at der blev sendt mest muligt søværts, og man får samtidig en forklaring på, hvorfor paketterne florerede, så selv den mindste ravnekrog af en havn var på listen.

Rent hjerteskrærende kunne det være at se et gammelt, sveddryppende bybud – med sin trækvogn, den hvide jakke og det store messingnummer i kasketten – rende panden mod rådhusklokkernes sekunder. Hvad skulle han stille op, denne ulykkelige med de to tunge træ-kufferter, der endog hastede så meget – og hvor skulle han anbringe dem for natten?

Der var ingen slør i det lukketøj og ingen porte på klem bare et par sekunder, ja, så rigoristisk blev der administreret, at der kunne opstå tvistesmaal på helt latterlige bagateller. En forsender – begrebet kunde var langt fra endnu opfundet – havde således skriftligt klaget over utidig lukning, idet rådhusuret slet ikke havde ringet færdig.

I en institution var – og er måske endnu – en skriftlig klage noget sjældent, men tillige højst alvorligt. Den pågældende »sag« blev oversendt rådhuset, hvis forvalter erklærede, at klokken var »slet«, når det første timeslag lød. Og således erkyndiget blev da også alle de pågældende instrueret og en ny »æra« i godsafvisningens teknik indledt.

Som en afrunding af spørgsmålet bør der måske lige kastes et øje på den meget nærliggende DSB fragtgodsindlevering – ved De Tre Porte. Her overvågedes lukningen af stationens kæmpe-mæssige portner, kaldet Portneeren. Proceduren her var imidlertid ikke slet så kompliceret, idet selve manipulationen med de to portes fire jernlåger strakte sig over hele det minut, klokkenes prælude, timeslag og postludiet varede. Den tredje port var åben sluse for de udkørende, men skulle nogen formastelig bare lægge an til at køre ind ad udgangen, ramtes han af et dommedagsbrøl fra Portneeren, at hestene enten gik i knæ eller løb løbsk – alt efter temperament.

Ovenfor behandlede tilstande var absolut både kendt og tiltrådt af samtlige banegårdens chefer, der i øvrigt jævnlige var vidne til konfrontationerne.

Dixi.

PS. Er ovenstående da virkelig en skamstøtte? Næppe! Kald det hellere en – måske lidt kedelig – milepæl på vejen og husk – her som altid – ikke at anskue fortidens ting og tilstande med nutidens øjne. Derved undgås, at man dømmes, måske fordømmes, uretfærdigt, hvilket kan være historieforfalskning.

Var således alt det, vi lige har set, da bøffelmentalitet, misforstået tjenstiver eller ganske simpelt dagligt liv i den årgang, dvs. omkring Første Verdenskrig? – Sikker det sidste!

ERINDRES DET . . .

For 50 år siden . . . juni 1922

En 3-årig pige blev den 8. ds. påkørt af et tog ved Glostrup st. Barnet blev hårdt kvæstet, men kom straks under lægebehandling, og blev af toget taget med til Valby st., hvorfra hun blev bragt til Frederiksberg hospital, hvor hun døde kort efter indlæggelsen.

De billige søndagstog, som nu efter en længere pause atter kører, er blevet modtaget med megen påskønnelse. Togene har været i Helsingør, Frederikssund, Sorø og Vordingborg, og der har næsten været for mange rejsende med.

Fra og med den 1. juli nedsættes billetpriserne på DSB med 10–12% for 3. kl. og 25% for 2. kl. De fleste privatbaner har allerede nedsat priserne for befording af personer og gods.

Den 27. ds. skete en frygtelig togkatastrofe på bybanen i det nordlige Berlin. På grund af en omfattende arbejdsnedlæggelse – og da andre former for trafik var indstillet, skulle næsten alle med togene hjem. Togene var mere end overfyldte, og folk sfod på trinbrætterne, idet de kun holdt sig fast ved at

klamre sig til hinanden. Da to tog passerede hinanden i god fart, blev over 100 personer fejlet ned af trinbrætterne. Der er fundet 40 døde og 59 alvorligt kvæstede.

Jernbane-Bladet

4. årgang

For 25 år siden . . . juni 1947

Da Nordekspressen fra syd natten til den 1. ds. i god fart kørte ind på Padborg st. påkørte den et i sporet holdende godstogsloko. Det holdende lokomotiv blev kastet af sporet, og ekspressens maskine stærkt beskadiget. I toget blev fire rejsende forskåret af glassplinter.

At uheldet ikke blev større skyldtes formentlig, at personalet på godstogsmaskinen i sidste øjeblik blev klar over faren og begyndte at køre mod nord, hvorved sammenstødet blev meget formindsket. Selve uheldet skyldtes fejl fra signalposten.

På Vanløse st. blev den 20-årige jernbanearbejder V. K. Nielsen den 7. ds. under arbejde i sporet påkørt og dræbt af et S-tog.

I FÅ LINIER

Assens. – Årøsundfærgen er kommet i klemme mellem de to Lille Bæltsbroer og ruten Bøjden–Fynshav. Selskabet har sidste regnskabsår modtaget et tilskud til driften på 623.000 kr., hvilket betyder, at for hver krone man selv har indtjent, skal man have 1 kr. 15 øre i tilskud.

Bjerregrav. – Da byen ingen toggang har fra sommerkøreplanens begyndelse, har beboerne 3 km til nærmeste busforbindelse.

Frederikshavn. – Færgen til Larvik havde sidste år et underskud på 2 mill. kr. Der kommer senere en færge mere på ruten, hvorefter der ventes bedre resultat.

DSB rutebiler. – Det er i år 40 år siden de første jernbaner blev nedlagt. Den 21. maj 1932 standsede Padborg–Tørsbøl og den 30. juni Skelde–Vester Sottrup.

Kolding

Det store udvalg i
MODERNE STOFFER samt
STOFRESTER finder man i . . .

STOFMAGASINET

Tøndervej 62 . Kolding . Tlf. 52 63 50

ind til . . .

ESSO Taverna og servicestation
ved Tage Olesen

Haderslevvej 211 . Kolding . Tlf. 52 10 65

Benzin – olie – vask – smøring
– autoudstyr – Quick service
samt auroreparationer udføres

Vi kører til

CHEVRON SERVICE

ved P. A. Pedersen

Ndr. Ringvej 37, Kolding. Tlf. 52 71 04

**Benzin – Olie – Vask – Smøring –
Quick-service.**

NB. Vi har nu også Auto-Gas

Når det gælder kontormaskiner
tilbehør og service – så ring til . . .

KLITGÅRDS KONTORTEKNIK

Agtrupvej 93 – Kolding – Tlf. 53 04 93

Reparationer samt hovedrensning ud-
føres på alle typer

Hvis De vil være velfriseret –
så gå til . . .

SALON HANNE

Lykkegårdsvej 51 – Kolding

Telefon 53 02 20

Alt indenfor moderne hårpleje

Spec.: Toppe samt parykker

Fodspecialist

KIS SØRENSEN

Rendebanen 14, 1. sal – Kolding

Telefon 52 94 51

**Garanti for omhyggelig og smertefri
behandling**

Vi handler i . . .

ISMEJERIET

ved Th. Hofland

Tøndervej 39 – Kolding – Tlf. 52 77 48

**Altid friske mejeriprodukter samt
lækkert brød og kager**

**NB. Også åben søndag. Telefonen sva-
rer altid**

STENVAD kager

– det store navn i SMÅ kager

Århus

Vi mødes i

E-B-M
og BUKSEKÆLDEREN
Østergade 1 - Århus - Tlf. 12 17 77

Vi handler i ...

MEJERIUDSALGET
ved L. Sørensen
Stadion Allé 33 . Århus . Telf. 12 76 54
1. kl.s kolonial, mejeriprodukter samt
lækkert brød og kager, øl og sodavand

Vor leverandør er ...

ORCHIDEENS BLOMSTER
ved Inge Nielsen
Frederiks Allé 85 . Århus . Telf. 12 15 73
Alt i årstidens blomster - buketter
samt kranser og dekorationer ...

Vi handler i ...

» **EKKO** «
Vin- og Tobakforretning
ved M. Christensen og G. Laursen
Tampedalsvej 1 . Århus . Telf. 16 44 46
Stort udvalg i tobakker - cigarer - piber
Vine og spirituosa - Ekstrafin kaffe

Købmand E. BACHMANN

Sønderport 1, Århus - Telf. 14 22 47
Alt i 1. kl.s kolonial - konserver - vine
spirituosa samt dybfrost
NB. Prøv vor ekstrafine KAFFE

Damerne går ind til ...

EKKO SALONEN
ved Ulla Sørensen
Ekkodalen 5 . Århus . Tlf. 16 52 32
1. kl.s individuel behandling udføres

»DERES BAGER ...«

H. C.s BAGERI
Rosenkrantzgade 19, Århus. Tlf. 137301
Altid 1. kl.s lækkert brød og kager

AUTOOPRETNING - RUSTSKADER
- så kør til ...

BAHNSENS AUTOOPRETNING
Thunøgade 19 . Århus . Tlf. 13 55 46
Håndværks-kvalitet til rimelige priser

AARHUS CROM TEKNIK

ved Leon Sørensen
Rosenkrantzgade 1 . Telefon 12 69 30
Slibning - Fornikling - Forkromning

KIRSTEN KRAGELUND

Tandlæge Kjærtinge's eftf.
Østergade 30 - Århus - Tlf. 12 04 73

Det store udvalg i moderne
kvalitetsmøbler finder man hos

HAMMER's EFTF. A/S
Badstuegade 20 - Århus - Tlf. 13 39 52
Vort speciale: **Alt i afsyrede egemøbler**

Gå til fagmanden ...

Brammersgades Træskohandel
ved John Sørensen
Brammersgade 2 - Århus - Tlf. 12 41 93
Træsko - Træskostøvler - Hjemmefodtøj
i stort udvalg fra eget værksted

VÆRUM's EFTF.

ved H. Fiirgaard
LÅSETEKNIK og FINMEKANIK
Alt i nøgler og låse
Reparation af låse og dør lukkere samt
montering af nye låse
Christiansgade 30 - Århus - Tlf. 12 46 60

NY FOD- og SKØNHEDSKLINIK

JONNA SCHULZE
examineret fodplejer
Randersvej 9 - Århus - Tlf. 16 06 73
Mit speciale er vanskelige fødder

TOBAKSFORRETNINGEN

ved N. Wenstrup
Skovvejen 48 . Århus . Tlf. 13 22 13
Alt i tobak - vine - spirituosa
Stort udvalg i rygeartikler

Vi kører til ...

MOBIL SERVICE
Randersvej 80 - Århus - Tlf. 16 87 04
Benzin - Olie - Vask - Smøring - Quick-
service - Spec.: Dæk og batteriservice
i de anerkendte mærker til bundpriser

Vi handler i ...

FRUGTFORRETNINGEN
ved H. C. Skov
Nr. Alle 86 - Århus - Tlf. 12 19 93
Alt i årstidens frugt og grønt. - Kun 1.
kl.s varer til rimelige priser

Nyt tæppe over det hele for det halve

TÆPPESPECIALISTEN
Sct. Olufsgade 2, Århus
Telefon 13 46 71 - 12 28 65
Udvalg forevises overalt dag og aften
uforbindende
**Mod denne annonce yder vi 7 pct. til
Etatens folk**

TV-reparationer - også i hjemmet ...

KISLING TV SERVICE
Ny Munkegade 42 - Århus - Tlf. 120556
Døgnvagt torsdag og lørdag

Stedet for moderne hårpleje ...

SALON LO-KI
ved Annette Pedersen
Montanegade 43 - Århus - Tlf. 12 59 80
1. kl.s individuel behandling udføres

T R GLAS

Sommerlystvej - Skejby - Tlf. 16 00 00
Thermoruder - Blyruder - Autoruder
10 pct. rabat til Etatens folk

Vi kører til ...

SKOVLYST AUTO
ved Gunnar Broch
Skovvangsvej 211, Århus. Tlf. 16 55 44
1. kl.s autoreparationer samt opretning
udføres på alle vognmærker

Tag brødet med hjem til kaffen fra ...

Bagermester Robert Andersen
Trøjborgvej 78 - Århus - Tlf. 16 97 05
Speciale: Fødselsdagskringle

MODERNE BOLIGMONTERING

så gå til ...

Rosenkrantzgade 24, Århus, tlf. 12 21 22

Til erstatning indsattes fire DSB busser, og dermed blev grunden lagt for DSB rutebilsdrift, der således kan fejre 40 års jubilæum i år.

Farum. – S-banen til Farum vil på strækningen fra Fiskebæk til Farum kun blive enkeltsporet fra broen over Mølleåen. Der anlægges vigespor før broens østre ende, hvorved man sparer at bygge en ny bro. Resten af vejen bliver banen dobbeltsporet.

Halsskov. – Søsætningen af den nye DSB færge på Helsingør Skibsværft er blevet så forsinket, at færgen ikke som beregnet kan afleveres den 15. december i år.

Halsskov. – Da førortalte nye tredækerfærge til Halsskov-ruten stikker en halv meter dybere end de øvrige færger, vil en stenpulle uden for Halsskov havn blive fjernet, ligesom havnen skal renses og uddybes.

Helsingør. – Trods flere protester, er arbejdet påbegyndt med bygning af en gangbro i perronhøjde over Færgevej til DSB færgelejerne.

Herning. – Siden køreplansskiftet i maj 1971, har der kørt godstog på strækningen Herning-Viborg. Fremtidig kørsel der kun på strækningen Herning-Karup.

Kolding. – DSB bilruten Kolding-Frørup er nedlagt.

Motorveje. – Anlæg af motorveje er dobbelt så dyre som anlæg af en S-bane. I de kommende 17-18 år er det beregnet at anvende mindst 9 mia. kr. til motorveje.

Nyborg. – Med den nye køreplan er betegnelsen Nyborg H forsvundet, et levn fra Svendborgbanens tid, hvor lokalstationen hed Nyborg Syd.

Odense. – Her som i øvrigt mange andre steder, er perronbetegnelsen erstattet af spornumre.

Rationalisering. – Denne fortsætter. Ved DSB skal der spares 27 mill. kr. det første år, og i de næste år 89 og 98 mill. kr.

Randers. – Stationsbygningen i Randers, der ikke havde været malet i 20 år blev sidste efterår malet i lyse farver. To Århus-arkitekter, der for tiden står for ombygning og modernisering af flere jernbanestationer, har bestemt, at sta-

tionsbygningen i Randers skal males gråsort. Det er som så meget andet det man forstår ved ny DSB-design. Modelbaneanlægget er også blevet fjernet, da det ikke passede ind i omgivelserne. Noget må der gøres.

Randers. – Banegårdsrestaureringen er overtaget af Haubart Johansen, tidligere bartender på hotel Nørreteris.

Rødby Havn. – DSB har tilbudt rederiet Freters, der sejler turister fra Fehmern til Rødby Havn, et areal på havnen, hvor der skal indrettes told- og paskontrol.

Skjern. – Der lægges nu sidespor ad Videbækbanen til firmaet Holmstoel & Herber.

Svendborg. – Stationen har tidligere måttet låne vognbjørn i Odense, men har nu fået egen vognbjørn. Den er af ældre årgang, men er nyistandsat. Godspladsen bag Nordre Havnevej bliver ombygget og moderniseret for 1½ mill. kr.

Skive. – Så er der heller ikke noget, der hedder Skive H mere. Det burde være strøget, da Skive Nord blev nedlagt, men det kunne ikke lade sig gøre af internationale grunde.

Tarm. – Fra køreplansskiftet er der ingen ekspedition på Tarm station i weekenden. Billetter kan købes i togene.

Tårs. – Færgebyggeriet i Tårs er endnu engang blevet udsat. Grunden er, at man ønsker at besejle ruten med en 90 m lang færge, i stedet for som oprindeligt bestemt med en færge på 62 m.

Ærø. – For første gang er en vognbjørn sendt fra Marstal til Ærøskøbing med en last på 23 t, og derfra videre med færge til Svendborg.

Åbenrå. – Efter at ekspedition af rejsegods til og fra Åbenrå ophørte i fjor, kan der nu atter ekspederes rejsegods, da rutebilerne til Røde Kro station har fået holdested ved Åbenrå station.

FRA DAGBOGEN

Albertslund. – En 53-årig mand faldt den 15. maj kl. 18 ned mellem perron og S-tog og var dræbt på stedet.

Assens. – En DSB lastbil med påhængsvogn holdt den 2. maj i Nørre Allé for aflevering af gods. Pludselig satte bil-

Esbjerg

Specialforretningen for piberygere . . .

ved Orla Lyst
Kirkegade 18 – Esbjerg – Tlf. 13 33 34
Specialist i piber og reparationer

Radio – TV – Båndoptagere
i de førende mærker – så . . .

GJESING RADIO OG TV
Gjesingtorvet – Esbjerg – Tlf. 13 40 03
NB. Alle reparationer udføres på eget specialværksted

MØBELPOLSTRING

Møbelpolstrerværksted tilbyder alt i polstrerarbejde. 1. kl.s arbejde til rimelige priser

KAJ PETERSEN
Finsensgade 43 – Esbjerg
Telefon 12 69 76
CONORA-MØBLER

Lad vaske hos . . .

RENA-VASK
Spangsbjerg Kirkevej 36 . Esbjerg
Telefon 12 78 42
VÅD-, TØR-, RULLE- OG FÆRDIGVASK
Vi henter og bringer
– også efter kl. 17,30

Køb kun det bedste – det gør vi
Sædding SLAGTERFORRETNING
ved Knud A. Nielsen
Tarpbagevej 22 – Sædding – Tlf. 121512
1. kl.s kød, flæsk samt hjemmelavet pålæg og delikatesser

Moderne Brugskunst samt Vinhandel
– alt under samme tag hos
MONI DESIGN
Torvegade 57 – Esbjerg – Tlf. 13 40 44
Specialforretningen
med det førende udvalg

Århus og omegn

Køb kun det bedste – det gør vi

Slagter »TAFTEL«

ved John Davidsen

Sct. Pauls Plads 9 . Århus . Tlf. 12 92 56

Kød, flæsk samt hjemmelavet pålæg og salater. – Spec.: Friskslagtede kyllinger og grill-kyllinger

DET STORE UDVALG i kjoler – bluser nederdele – trikotage finder vi hos

bonita

Stjernepladsen

Århus . Tlf. 16 74 18

Det store udvalg i fugle – fisk – bure – akvarier samt tilbehør – så

Norsgades Fugleforretning

Norsgade 14 – Århus – Tlf. 13 83 44

NB. Prøv vor fine frøblandinger samt rene frøsorter

Når det gælder den elegante og moderne hårpleje – så gå til

KAI SPROGØE

Frederiks Allé 145 – Århus. Tlf. 137567

1. kl.s individuel behandling udføres

Den personlige gave finder De i

GULDSMEDIEN

Oddervej 77, Højbjerg. – Tlf. 27 39 33

Specialforretningen med det førende udvalg

Mod aflevering af annoncen ydes 10 pct. rabat

Vi handler hos

JENSEN's KAFFE

Jægergårdsgade 5, Århus – Tlf. 129748

Kvalitetskaffe til byens billigste priser

Stort udvalg i de førende thesorter

Når det gælder **GAVEARTIKLER** – går vi til specialforretningen

BILLEDSKÆRER
Erling Christensen

Sjællandsgade 35 – Århus C
Telefon (06) 12 85 31

Moderne brugskunst – figurer – skulpturer – relieffer – dek. kunsthåndværk

Silkeborg

SILKEBORG SPAREKASSE

Telefon (06) 82 52 66 – Postgiro 78 63
Mandag, tirsdag og onsdag 9.30–16.00
Torsdag 9.30–17.00
Fredag 9.30–17.00 og 18.00–19.30

DORTHE KOLONIAL

v/ Dorthe Gammelgaard

Jernbarnevej 35 – Silkeborg

Alt i kolonial – konserves – vine – spirituosa samt tobaksvarer

Prøv vor ekstrafine kaffe

Tlf. 82 14 55

Vejen til bedre service ...

BP service

ved H. E. Husted

Borgergade 71 . Silkeborg

Telefon 82 46 61

benzin – olie – vask – smøring autoudstyr – quick-service udføres

Vi anbefaler et besøg i den nyrestaureerede

Banegårdsrestauration

v/ Ole Berg Borregaard

Silkeborg – Telefon 82 77 01

Gør Deres indkøb af frugt – chokolade – tobaksvarer samt aviser – blade – bøger i

RUTEBILKIOSKEN

ved G. Nielsen

Silkeborg

Det store udvalg i **kjoler - bluser - nederdele - slacks** finder De hos ...

CHIC

Vestergade 33, 1. sal i gården

Silkeborg . Telefon 82 71 83

NB. Populære priser

Garanti for fagmæssig udførelse – så

FUNDER ELEKTRO

Funder gl. Mejeri, Silkeborg, tlf. 851264
1. kl.s reparationer af EL-motorer, startere og dynamoer. – EL-anlæg på biler og traktorer. EL-værktøj – Vaskemaskiner og andet EL-husholdningsudstyr – Køleskabe og fryser

GULF service

ved mekaniker Lund Laursen
Vestergade 91, Silkeborg. Tlf. 82 29 15
Benzin – olie – vask – smøring – autoudstyr – Alle reparationer udføres med faglig garanti

Den mode- og kvalitetsbevidste køber **TØJ** hos

STENOV

Tværgade 10 – Silkeborg – Tlf. 82 72 96

Herning

Vi handler i ...

MEJERIUDSALGET

ved Aagaard Olesen

Søndergade 34, Herning. Tlf. 12 06 77

1. kl.s mejeriprodukter – lækkert brød og kager, kolonialvarer samt øl og vand

Specialforretningen med det store udvalg ...

GARDIN NYT

Bredgade 28 . Herning

Telefon 12 27 96

Vi tager mål, klipper, syr og hænger op for Dem

Forkort rejsen med en lommeroman fra

NØRREPORT KIOSK

ved Johs. Nielsen

H. C. Ørstedesvej 42 . Herning

Telefon 12 17 18

Aviser – uge- og månedsblade samt papirartikler

DERES GULDSMED ...

STØCKER

Holger Olsens Eftf.

Bredgade 30 – Herning

Telefon 12 04 15

Stedet for moderne hårpleje ...

NØRREPORT

DAMEFRISØRSALON

ved Inge Nørgård

H. C. Ørstedesvej 38, Herning. Tlf. 121240

1. kl.s individuel behandling udføres

Når det gælder **RADIO** eller **TV-SERVICE**, ringer vi til ...

H. P. RADIO-SERVICE

Bredgade 10 (gården) – Herning

Telefon 12 83 01

1. kl.s reparationer udføres med faglig garanti og til fornuftige priser

toget sig i gang ned da bakken mod Assens. Efter at have kørt ca. 100 m drejede bilen ind over fortovet og ind mod ejendommen Nørre Allé 39, og kilede sig ind under tagskægget i første sals højde. Der skete kun materiel skade.

HTJ. Dianalund. – En personbil drejede den 29. april ind foran toget fra Høng på overskæringen ved Skovbrynet. Føreren af bilen var lokalkendt, og advarselssignalerne var i gang. Bilen blev slæbt med af toget ca. 100 m, hvorunder føreren af bilen faldt ud og var dræbt på stedet.

Hjørring. – En 60-årig dame fra Hirtshals faldt den 4. maj ned i sporet fra perronen på Hjørring station og blev dræbt af et indkørende toget.

Middelfart. – Natten til den 14. maj blev der atter øvet sabotage mod fjernstyringsanlægget på strækningen Odense-Middelfart. Det må være forøvet af en fagmand, da han blandt otte ledninger har formået at skære den rigtige ledning over. Det tog en times tid at få forbindelserne i orden igen. Efter tidligere sabotage var der etableret vagt på strækningen, men denne var atter inddraget.

Odense. – En lastbil og en DSB bus stødte den 26. april sammen i et gadekryds på Sdr. Boulevard i Odense. En passager i lastbilen måtte indlægges på sygehus.

Ars. – En personbil, ført af en soldat, kørte den 24. april mod en DSB motor-trolje på overskæringen i Østrup. Bilens fører pådrog sig forskellige kvæstelser.

KLAGEPROTOKOLLEN

Beboerne i Kollemorten (fh. Kjellerupbanen) klager over at være berøvet både jernbane og rutebilforbindelse.

Himmerlandsbeboerne klager over de forringede rutebilforbindelser, der er sket med sommerkøreplanens begyndelse.

Handelsstanden i Nykøbing Mors klager over nedlæggelsen af færgeforbindelsen til Glyngøre og den private færge takstforhøjelser.

Svendborg Handelsstandsforening klager over DSBs camouflerede priser på godset med de inkluderede transportafgifter.

Rutebilpersonalet i Hørsholm klager over, at man der kører med utætte, mere end 11 år gamle rutebiler.

I *Lokomotivtidende* er Ole så bedrøvet over den nye bemaling af Mz-loko, at han må slutte sin kritik på grund af gråd over tabet af det uerstattelige vingehjul.

Der klages over forholdene for tog- og buspassagerer på Hobro station.

Personalet i Århus klager over, at kun 1200 af stationens personale på 3200 kunne få plads ved 125-års festlighederne i Marselisborghallen d. 5. maj.

De rejsende på Brøndbyøster station tør ikke benytte venterummet på perronen, der er besat med øldrikkende provokerende unge mennesker.

I Jernbaneforeningens 5. kreds (Søfarten) har de 48 medlemmer af kredsens 53 protesteret mod de nye uniformer, og man ønsker uniformer som hidtil.

Frederikshavns erhvervsliv føler, at de har meget til gode hos DSB, og man forstår så godt, at jubilæumstoget ikke skulle starte på den oldnordiske banegård man har der, men udtaler håbet om, at den nye banegård må blive færdig inden de næste 125 år!

På Mors kan der for tiden ikke holdes en generalforsamling uden at der kommer klager over, at man har berøvet øen sin jernbaneforbindelse, så man skal helt til Skive for at komme med et tog.

NYT FRA UDENLANDSKE BANER

SJ

I Sverige har man gjort den erfaring, at nedsatte billetpriser ikke giver nævneværdig flere rejsende.

Den sidste planteskole ved SJ findes i Hälsleholm, men nedlægges til efteråret. Omkring 1930 havde SJ otte planteskoler og 11 distriktsplantører. Falsterbobanen, der blev nedlagt sidste sommer, får sine efterladenskaber benyttet til at redde sandklitterne, idet svellerne er blevet stillet på højkant ved siden af hinanden.

ÖBB

Ved årsskiftet fik personalet nye uni-

Esbjerg

Esbjerg og Omegns Sparekasse

Esbjerg

... og pengene sætter vi i

former, der med hensyn til snit og syning nærmer sig civil påklædning. Stilingsbetegnelsen består af et lille metal-skilt under brystlommen.

Feriepasset til Schweiz

Ligesom Danmark kan Schweiz i år fejre 125-års jubilæet for sin første jernbane. Den jubilerende banestrækning, Zürich-Baden, har vel ikke helt de samme højfornemme traditioner som København-Roskilde, men til gengæld har den udviklet sig til et noget nær fantastisk net af forbundsbaner (SBB), privatbaner og skibsforbindelser på Alpebjergs søer, og i jubilæets anledning har disse offentlige transportforetagender fra 1. marts i år indført en virkelig nyhed for alle ferierejsende, som ikke ønsker at befordre sig selv: Feriepasset til Schweiz.

Feriepasset til Schweiz er praktisk taget et partoutkort til Alpebjergs offentlige trafikmidler. Så længe passet er gyldigt, giver det ret til at rejse så tit man vil, og hvorhen man vil på et trafiknet med en samlet længde af lige ved 10.000 km (nøjagtigt 9.038 km). Man rejser helt gratis på samtlige Forbundsbaner, på 79 privatbaner, med ni skibsfartsselskabers både, med samtlige schweiziske postbusser – også over de prægtige pasruiter – og med 26 andre autotransport-virksomheder. Hos 86 andre foretagender med et samlet net på 214 km og en samlet højdeforskel på op til 75.000 meter – f. eks. Jungfraubanen op til Europas højeste beliggende jernbane station, 3454 m over havet – får man fra 25 til 50% rabat på billetten.

Feriepasset, som er personligt og kun kan købes i udlandet – i Danmark på

Ålborg

MEJERIUDSALGET

ved Kurt Kornbech
Boulevarden 44 . Ålborg . Telf. 12 53 97
1. kl.s mejeriprodukter og kolonial
En gros

NORVIN & LARSEN

Entreprenører
Entreprenørgården
Guldbæk pr. Godthåb
Telefon (08) 38 52 55
udfører arbejde for DSB

Vi kører til . . . .

MOBIL SERVICE

Niels Vestergaard
Vesterbro 20 - Ålborg - Tlf. 16 02 99
Benzin, olie, vask, smøring samt auto-
udstyr. - Quick-service udføres af fag-
uddannet mekaniker

Ind til

SERVICENTER

ved Ib Simonsen
Jyllandsgade 22 - Ålborg - Tlf. 13 90 50
Stort udvalg i autoudstyr
Quick-service udføres
NB. Autoudlejning af nye Volvo - WW
samt Pick-up

LUXUS BIL

til MINI-PRIS

Vi handler i . . . .

»FUGLESTUEN«

ved Bjørn Pedersen
Absalonsgade 20, Ålborg. Tlf. 12 58 16
Alt i fugle, frø, bure og rekvisitter

Absalons Cigarforretning

ved Oluf Peter Olsen
Absalonsgade 14, Ålborg. Tlf. 12 96 84
Stort udvalg i cigaretter - tobakker - vine
spirituosa samt lædervarer

Gugvejens SMØRREBRØD

Gugvej 81 - Ålborg - Tlf. 12 73 99
Daglig smørrebrød, selskabssmørrebrød
samt Grill-specialiteter
Åben fra kl. 9-24 alle ugens dage
NB. Smørrebrød bringes overalt uden
udgift for Dem på ordrer over kr. 30,-

Moderne design i GULD og SØLV

GULDGRUBEN

Juvelerer og guldsmede
Lotte og Poul Böttcher
Jomfru Anegade 12, Ålborg Tlf. 12 31 46

Blomsterforretningen »Liljen«

ved Y. Otkjær og L. Hansen
Kastetvej 101 - Ålborg - Tlf. 12 79 40
Alt i årstidens blomster buketter samt
kranse og dekorationer
Spec.: Stort udv. i håndmalet porcelæn

Vi handler hos . . . .

BITES KOLONIAL

Øster Sundbyvej 12 - Vejgaard
Telefon 13 78 95
1. kl.s kolonial, konserves, vine
spirituosa samt tobaksvarer
NB. Prøv vor ekstrafine KAFFE

STEREO . . . ! Alt i førende mærker -
fineste kvaliteter - Har De hørt rigtig
Stereo, ellers se ind til . . . .

Priorgade 1 A - Ålborg
1. kl.s reparationer udføres på radio og
TV - NB. Aftenservice: Tlf. 13 98 51

Vi anbefaler . . . .

Maskinsnedkeriet og Listefabrik

ved Eyvind D. Knudsen
Absalonsgade 26 - Ålborg - Tlf. 120434
Detail-salg - Overslag - Tilbud
gives uden forbindende

BOULEVARDENS SOFT ICE

Boulevardens 42 - Ålborg - Tlf. 12 10 99
Stort udvalg i chokolade - konfekturer
samt gaveæsker
Bestilling på dessert-is modtages

Forkort rejsen

med en lommeroman fra . . . .

Rutebilstationens Kiosk

J. F. Kennedys Plads - Ålborg
Telefon 12 33 41
Aviser - uge- og månedsblade

Skalborg

TANDLÆGER

ELLEN og JØRGEN THOLSTRUP

Lindborgvej 91, Skalborg. Tlf. 182270
(Bonderupgård)
Konsultation: Kl. 9-17, lørdag kl. 10-12

Vi kører til . . . .

MOBIL SERVICE

K. E. Berg
Hobrovej ved Skalborg Kro. Tlf. 180820
Benzin - olie - vask - smøring samt
stort udvalg i autoudstyr - Quick-ser-
vice udføres - Åbent kl. 7-23

Nørresundby

Vi anbefaler det nye EL-firma . . . .

O. ESPENSEN

aut. installatør
Thistedvej 54, Nørresundby, tlf. 17 47 04
Alle former for EL-arbejde udføres

Det store udvalg i

VINE OG SPIRITUOSA

finder De i specialforretningen
NØRRESUNDBY

VIN HANDEL

Vestergade 5 - 9400 Nørresundby
Telefon (08) 17 03 01

Vi kører til . . . .

J. T. AUTOLAKERING

Kongensgade 4 - Nørresundby
Telefon 17 46 72
Såvel reparationer som hellak udføres
med faglig garanti
Spec.: Undervognsbehandling

Stedet for moderne hårpleje . . . .

SALON LOTTE

ved Karin Borregaard
Østergade 45, Nørresundby. Tlf. 173550
1. kl.s individuel behandling udføres

Sindal

- tøj til far og søn . . .

ARKNÆS

Nørregade 3 . Sindal . Telf. 93 53 35
Det førende udvalg i herrekonfektion,
l ingeri samt drengetøj

rejsebureauerne – kan fås for 8 dage, 15 dage eller 1 måned, og priserne ligger fra 90 schweizerfrancs (ca. 118 dkr.) for et 8-dages pas til 2. kl. til 240 schweizerfrancs (ca. 432 dkr.) for et 1-månedspas til 1. kl. Børn i alderen 6–16 år betaler halv pris.

PRIVATBANENYT

Varde-Grindsted Jernbane

For en pris af ca. 800.000 kr. har et entreprenørfirma påtaget sig at fjerne banens spor og sveller samt drejeskiven i Grindsted. Arbejdet ventes afsluttet 1. oktober i år. Det påtænkte anlæg af cykel- og gangsti fra Varde ad bane-

legemet til Grindsted, protesterer landmændene langs banen mod, at de ønsker at tilbagekøbe arealerne.

Lollandsbanen

Pladsen foran Maribo station har længe trængt til en ansigtsløftning, så kommunen er gået igang med regulering af pladsen.

Odsherredsbanen

Da en skinnebus ved 4.30-tiden den 2. marts var sat til forvarmning på Holbæk station, tændte en kortslutning i oliefyret ild i passagerafdelingen. Da brandvæsenet nåede frem var skinnebussen et stor flammehav, og den nedbrændte fuldstændig.

FOTOHOBBY

Moderne tonefilm er ikke bare musik

(fortsat fra side 137)

Nu har vi hørt lidt om de nye magnet-tone-gengivere, så nu skal vi høre lidt om, hvordan man let kan lave sine film helt up to date, nemlig til tonefilm.

De tider da man var tilfreds med blot at spille en grammofonplade, medens man viste film, er forbi. Nu indspiller man den ønskede musik fra grammofon, radio eller båndrecorder, og derudover kommer så den spændende mulighed for at indspille lyde. Den moderne indspilningsteknik gør dette ganske let. Her skal jeg fortælle lidt om dette.

Der er ingen særlige problemer, teknikkerne har løst det på så simpel en måde, at det kan udføres af enhver og helt uden besvær. Kort sagt: medens man viser filmen indspilles musikken på det magnetiske kant-spor i siden af

filmen. Derefter spoles tilbage, og næste gang filmen køres, kan man med mikrofonen indtale eventuelle kommentarer. Endelig kan man efter endnu en tilbagespoling, køre filmen tredje gang og nu igen indspille, og denne gang gælder det lydene. Fra de »rigtige« film og fjernsynet er vi helt naturligt blevet forvænt med de naturlige lyde, der passer til billederne. Hvordan får vi fat i dem?

Jo, man bruger en lille transportabel båndrecorder, der kan optage de aktuelle lyde på stedet sammen med billederne. Man kan med stor effekt bruge lydoptagelser fra f.eks. en markedsplads, motorlarm fra en racerbane eller lignende, men der er andre muligheder. Ved hjælp af båndrecorderen og lidt fantasi kan der skabes mange effektlyde. Her er nogle »opskrifter« på lyd-surrogater:

Telefonstemme: Tal foran mikrofonen ned i en blomstervase, og gengivelsen får karakter af en stemme i telefonen.

Hovslag: Slå to tomme plastic-yoghurtbægre sammen, rand mod rand, og De opnår effekten af hestetrav eller gallop. Tempoet bestemmer De selv.

Vandring i tæt krat: Tag et bundt makaroni eller spaghetti og bræk det for åben mikrofon. Virkningen vil blive, som om man brød sig vej gennem et junglekrat.

Blæst: Træk en nylonstrømpe stramt over en bordkant, hvorved der opnås en virkning der spænder fra vindens susen og op til storm.

Regn: Tril nogle tørrede ærter rundt på et dørslag. Alt efter bevægelsens karakter, kan der skabes lyd som let sommerregn og til den kraftigste tordenskylle.

Maskinskade: Ærterne kan også bruges til at skabe effekten af en maskine, der ikke arbejder korrekt. Rul dem rundt i et plasticbæger i en rytmisk bevægelse.

Knitrende ild: Tag et ark cellofan og krøl det sammen foran mikrofonen. Virkningen bliver ganske som knitrende flammer.

Træværk der bryder sammen: Knus en tændstikæske i hånden, og gengivelsen lyder som bjælker, der knækker. (Her kan man supplere med ildebranden).

Frederikshavn

ESSO servicenter

ved V. Christensen
Søndergade 3, Frederikshavn, tlf. 421604
Benzin – Olie – Vask – Smøring
Quick-Service – Alt i auto-udstyr

TØJ til far og søn – så gå til

Danmarksgade 77 . R. Frederikshavn
Telefon 42 07 99

Det førende udvalg
i BLUSER og NEDERDELE
samt TRICOTAGE og METERVARER
finder man hos ...

OLE AAGAARD

Laurits Larsens Eftf.
På Strøget . Frederikshavn . Tlf. 42 20 65

En forretning med liv i ...

AKVARIE HULEN

ved John Petersen
Søndergade 80 . Frederikshavn
Telefon 42 50 23
Stort udvalg i fugle, sjældne fisk
samt kæledyr

Hjørring

Vi handler i ...

DET BLAA HJØRNE

Jernbanegade 27, Hjørring. Tlf. 92 06 20
Kolonial – vin – tobak – konserver
Bedst og billigst

Det store udvalg finder De
i specialforretningen ...

BONBONNIEREN

Byens Confektur Center
E. Thomsen
Østergade 4 . Hjørring . Tlf. 92 15 35

BLYRUDER, THERMORUDER samt
BILLEDINDRAMNING – så gå til ...

GLARMESTER LARSEN

Jernbanegade 13, Hjørring. Tlf. 92 44 34
Såvel nybyg som reparationer udføres

Følg »GULF-strømmen« til ...

GULF SERVICE

ved N. J. Godskesen
Hirtshalsvej – Hjørring – Tlf. 92 39 35
Benzin – Olie – Vask – Smøring –
Autoudstyr – Quick-service udføres

FREDERICIA BOGTRYKKERI

Kirkestræde 16 . Fredericia
Telefon 92 00 66

Det betaler sig at købe ind hos ..

E-K MARKED

Vesterbrogade 30 . Fredericia
Telefon 92 63 24

Vejen til bedre service ...

BP service

ved Alfred Skousen
Havnepladsen . Fredericia
Telefon 92 16 42

benzin - olie - smøring samt autoudstyr
quick-service udføres

Lad vognen vaske på vort nye
moderne vaskeanlæg

SOFT ICE CAFETERIA

ved Henry Gadegård
Vesterbrogade 31 . Fredericia
Telefon 92 26 63

Pølser - Hotdogs - Is - Sodavand
Æbleskiver samt kaffe med brød
og smørrebrød

Åbent fra kl. 8-24

Vi kører til ...

CHEVRON service

ved Erling Buhl
Vesterbrogade 54 . Fredericia
Telefon 92 25 41

benzin - olie - vask - smøring -
autoudstyr - quick-service udføres

PRANGERVEJENS

MÆLKEUDSALG

ved Poul Hansen
Prangervej 53 . Fredericia . Tlf. 92 02 85
1. kl.s mejeriprodukter - kolonialvarer
samt frisk brød og lækre kager

Vi kører til ....

TEXACO SERVICE

ved Einar Jensen
Vejlevej - Fredericia - Tlf. 92 58 48
Benzin, olie, vask, smøring samt
autoudstyr - Quick-service udføres
Åbent kl. 7-23 - søndag kl. 8-23

Briller køber vi hos ...

**BRILLE
CENTRUM**

Danmarksgade 20
7000 FREDERICIA-Tlf. (05)924630

Centret for moderne optik

ind til ...

CHEVRON service

ved Hardy Christensen
Egeskovvej 105 . Fredericia
Telefon 92 39 27
Benzin - Olie - Vask - Smøring
Alt i autotilbehør
Quick service udføres

NORGESGADES CAFETERIA

Norgesgade . Fredericia . Tlf. 92 37 39
Hver dag varm middagsret, lækkert
smørrebrød, grill-retter, bøf-sandwich,
hot-dogs m. m. Altid frisklavet kaffe
NB. Vi åbner kl. 7.30

Vi handler i

MEJERIUDSALGET

ved R. Jensen
Vesterbrogade 44, Fredericia, tlf. 921035
Alt i 1. kl.s mejeriprodukter, kolonial-
varer, øl, sodavand og tobaksvarer

Vær elegant og moderigtig klædt
i tøj fra ...

ØRNTOFT

Damekonfektion - Kjoler
Vendersgade, Fredericia. Tlf. 92 61 31
(Sparekassens bygning)

Bliv kunde - bliv tilfreds - på gensyn

HOS LAJLAS GRILL

Danmarksgade 58 - Fredericia
Telefon 92 04 49
Grill-kyllinger - Forårsruller - Bøf-
sandwich - Pølser - Hot-Dogs -
Pommes frites m. m.

Det moderigtige udvalg i KJOLER
og BUKSEDRAGTER til alle aldre - så

KRAGS KJOLER

Vesterbrogade 46 . Fredericia
Telefon 92 12 53

Ind til

ESSO SERVICE

ved E. Haudrum
Vejlevej - Fredericia - Tlf. 92 55 60
Benzin, olie, vask, smøring, autorepara-
tioner samt Quick-service udføres
Undervognsrensning og -behandling

SOL-ISBAR

ved G. Hansen
Jyllandsgade 65, Fredericia, tlf. 922460
Stort udvalg i chokolade, konfekturer,
og gaveæsker. Vort speciale: Gammel-
daws vafler, soft-ice og dessert-is

Når det gælder sy- og strikkemaskiner
går man til ...

Prinsessegade 35 . Fredericia
Telefon 92 58 06

Køb brød med hjem til kaffen fra ...

NIC. CHRISTENSEN

BAGERI OG CONDITORI
Danmarksgade 1 . Telefon 920220
FILIAL:
Rahbecksvej 6 . Tlf. 92 01 20

Hvorfor give mere, når De kan få
høj kvalitet til lav pris ...

KH Fyringsolie

Telefon 92 67 60

F. D. VASK

Vendersgade 63 . Fredericia
Telefon 92 11 55
Nummeret for moderne tøjhygiejne
Såvel vask som kemisk rens og pres
NB. Vi henter og bringer gerne

NY FRISØR - NY STIL - -

Damesalonen i Vendersgade

ved Ulla Haugshøj
Vendersgade 16 - Fredericia
Telefon 92 05 56

Vi kører til ....

CHEVRON SERVICE

ved mekaniker Hans Jørn Hermansen
Hjørnet af Tredevej/Ndr. Ringvej
Fredericia - Telefon 92 50 30
Benzin - olie - vask - smøring - auto-
tilbehør - Quick-service udføres

Sav: Tag »skuffen« af en tændstikæske og køør den frem og tilbage på bordet. Det lyder fuldstændig som en sav. Alt efter afstanden fra mikrofonen bestemmer De selv, om det skal være en almindelig hobbysav eller en skovhugger i gang med en træstamme.

Trin i sneen: Tryk og klem en pose (plastic) med maizena mellem hænderne. Finder De rytmen svarende til fodtrin, har De effekten som om der kommer et menneske gennem fin knirkende sne.

Skud: Slå fladt og kraftigt med en lineal på en bordplade, og De har skudtet til Deres kriminalfilm. Skal der bruges kanonskud, kan det klares ved at lade et bundt tidsskrifter falde kraftigt ned på bordpladen.

Gong-gong: Slå let med en lineal på et krystal-vinglas, og De har det flotteste gong-gong slag (f. eks. til at starte filmen).

Brænding: Stryg i rytmiske bevægelser en skobørste over kanten af en tom skotøjsæske, og igen har De – efter tempoet – den rette effekt af havets brusen.

Bølger: Find et tilpas stort kar og fyld det med vand. Ved at bevæge f. eks. en træske i vandet kan De efterligne vandets lyde ved f. eks. en flodbred eller en havnekaj.

Tågehorn: Pust foran en mikrofon skråt henover halsen på en ølflaske. Tonehøjden kan korrigeres efter behag ved at fylde mere eller mindre vand i flasken.

Til sidst et godt råd. Disse nævnte lyd-imitationer kræver selvfølgelig eksperimentering. Det drejer sig blandt andet oftest om at finde den rette afstand fra lyd-kilden til mikrofonen. Men det er altså vældig skægt at »lege« med.

Men selvfølgelig, synes De det er for besværligt. Ja, så køb færdige lyde!

Fotohandleren har en LP-plade fra Eumig med 60 færdigspillede lydeffekter, som dækker langt de fleste behov. Ud over dette er der otte musikstykker på pladen, og De kan uden nogen problemer af nogen art frit overspille alt til Deres film. Der bliver ingen vanskeligheder om ophavsret og afgifter – alt er betalt en gang for alle af Eumig. Alt-så: De filmer, De sætter musik på, og til allersidst »tryller« De med lydene

Ny sort/hvid film **Agfapan** ...professionelt resultat

lige netop på de rette tidspunkter og »højdepunkter« i Deres film.

Filmen bliver mere levende. Deres publikum begejstres og rives med – og det er vel det det drejer sig om?

Knud Sidal.

Skab effekt med filtre

Fotograferer man kun i farver, har man kun brug for et filter. Det er et UV-filter, der beskytter objektivet mod ridser og støv. UV-filteret modvirker blåligt slør på farveoptagelserne, og man behøver aldrig at tage det af objektivet, da det ikke generer for andre farvegensninger.

Ved sort/hvide film har man ofte brug for et gul- eller orangefilter. Himlen som ellers er en kedelig hvidgrå flade, får tegning i skyerne. Det fjerne landskab, der er blåligt af dis, forsvinder helt hvis man ikke bruger orangefilter.

Et vigtigt tips: Husk at fjerne orangefilteret igen, når De sætter farvefilm i apparatet. Ellers bliver farverne ikke korrekte. Endvidere: Ved brug af orange- eller gulfilter skal DIN/ASA-skalaen stilles på lavere tal, end der står på den sort/hvide films pakning. Men sidder cellen i kanten af objektivet, så måles lyset gennem filteret, og så skal

Alt til FOTO - KINO
samt TILBEHØR ...

ALLÉ-FOTO

ved Gert Tranholm

Allégade 29 . Horsens . Telf. 62 18 01

Atelier samt fotohandel

Det førende udvalg i

Foto - Kino samt tilbehør
finder vi hos

Foto-magasinet

ADELGADE 15 . 9500 HOBRO
TLF. 08 - 521353

der ikke tages hensyn til filteret. Det samme gælder naturligvis de mange kameraer, hvor lyset måles igennem objektivet.

Ny Fotoskole II

Praktisk fotografering

128 sider med et væld af fotos, mange i farver med tilhørende forklaringer. Pris kr. 32,50 inkl. moms. Agfa-Gevaert A/S.

Bogen er skrevet af fotograferne Mogens von Haven og Tommy Frenning, begge kendt for deres faglige og pædagogiske kunnen.

Bogen er en fortsættelse af Mogens von Havens grundbog, der har fundet vid udbredelse i ungdoms- og kommunaleskolernes fotoundervisning. *Ny fotoskole II* indeholder bl. a. mange dejlige farveillustrationer, og bogen giver en grundig vejledning i inden- og uden-dørs portrætfotografering, farvefotografering (af Tommy Frenning), næroptagelser, mikrofotografering m. m. og kan derfor anbefales alle, der ønsker at få bedste resultater af deres fotografering.

MODEL-JERNBANE

Samling af sporsektioner

Som bekendt har ikke alle modelbanefolk plads til et fast anlæg, og modsat findes der modelfolk, der virkelig har den fornødne plads, men som af en eller anden grund ikke foretrækker et fast anlæg.

Begge kategorier kan med fordel dyrke den ædle modelbanesport på sammenklappeligt hhv. transportabelt anlæg, der efter endt brug gemmes væk, hvorved pågældende lokale frigøres til andet formål.

Fordelen ved et transportabelt anlæg forsvinder imidlertid, såfremt anlægget er vanskeligt at klargøre, eller hvis klargøringen er tidsrøvende. Endvidere skal enhver samling af evt. sektioner, især sporsektioner, være stabil, såvel i elektrisk som i kørselsmæssig henseende.

Ved opbygning af et transportabelt anlæg er det tilrådeligt at opbygge det af flere strækningsdele (sektioner), f. eks. 30-50 cm brede og 180-200 lange. Denne dimensionering bevirker, at anlægget er let at samle og adskille. Endvidere rummer de enkelte sektioner da et tilpas stort strækningsafsnit.

Denne opbygning i sektioner giver ganske vist et merarbejde med udformningen af samlingernes pasflader og

Fredericia

Velkommen i ...

SVENDs BOLIGCENTER

Vejlevej 101, Fredericia. Tlf. 92 66 66
Kvalitetsmøbler og tæpper i stort udv.

Køb brød med hjem til kaffen

DOLSGAARDS EFTF.

ved Jacob Toft
Nørrebrogade 26 - Fredericia
Telefon 92 19 21

1. kl.s lækkert brød og kager

Det store udvalg i fugle - fisk - akvarier samt tilbehør finder De i

PARADISO

Torvegade 14 - Fredericia. Tlf. 921686
Gode parkeringsmuligheder
En forretning med liv i

Blomsterforretningen

»GARDENIA«

- et pust af natur -

Erritsø Butikscenter - Telefon 95 22 16
Alt i blomster - brudebuketter - kranser kirke- og kistepyntning
Varerne bringes overalt i Fredericia og opland - **Altid til tjeneste med råd og vejledning**

Malerfirmaet

P. JENSEN & SØN

Norgesgade 14, Fredericia. Tlf. 92 46 26
Udfører arbejder for DSB

Besøg specialforretningen

indenfor radio, TV, båndoptagere samt radiotelefon

Vesterbrogade 46 - Fredericia
Telefon 92 05 18

Vejle

De får bedre kvaliteter og mere for pengene, når De handler hos ...

TÆPPE-MESSEN

Vedelsgade 83 - Vejle - Tlf. 82 07 35
Specialforretningen med det store udvalg - Parkering ved døren

Vi handler hos ...

Slagter BENT LARSEN

Maegaards eftf.

Søndergade 27 - Vejle - Tlf. 82 27 00
Altid 1. kl.s kød og flæsk samt hjemmelavet pålæg

Vejle

FOR LOVELSESRINGE

klip annoncen ud -
den er guld værd hos

- DERES PERSONLIGE SMYKKE
specielt designed til Dem med sjældne
og spændende ædelstene
- også REPARATIONER

Stedet for moderne hårløse ...

Salon MADEMOISELLE

ved Anna Schmidt

Skovgade 25 - Toftebo - Tlf. 82 53 63

Speciale: Hårtoppe og parykker

Vi kører til ...

MOBIL SERVICE

ved K. Nørgaard

Gormsgade 1 - Vejle - Tlf. 82 72 15

Benzin - olie - vask - smøring - quick-service udføres

NB. Specialtilbud i autoudstyr - dæk og batterier

Vejle SERVICE-UDLEJNING

ved Finn Bjerg

Ibæk Strandvej 1 - Vejle - Tlf. 82 12 96

Alt i borde, stole, bestik, glas, skåle, fade, porcelæn, stofduge og servietter

Ring og spørg - det er billigere end De tror

Det store udvalg i PIGE- og BABYTØJ finder man i specialforretningen

»BAMBINO«

Gormsgade 2 - Vejle - Tlf. 82 75 61

Åben hverdage 9-17,30 - Fredag 9-20
Lørdag 9-12

Sætter De pris på **individuel formskæring** og en god **støttepermanent** med let krøl i spidserne og kraftigt krøl ved bunden - så bestil tid hos ...

BEAUTY SALONEN

Grønnegade 20 2. sal - Vejle
Telefon 82 08 30

Ind til ...

INDBO

HVASS" eftf.

Grønnegade 12 - Vejle - Tlf. 82 02 71

Horsens

Centralvarme - dampanlæg - vand-, gas-, sanitet- og blikkenslagerarbejde - så ...

G. DALHOFF KNUDSEN

ingeniør m. af i.

K. V. Kochs Eftf.

Kattesund 12 . Horsens . Tlf. 62 27 00
Tilbud og overslag gives u. forbindende

Forkort rejsen

med en lommeroman fra ...

MÆLKETORVETS KIOSK

ved Kirsten Gønge Nielsen

Smedegade 3 . Horsens . Telf. 62 39 08

Aviser - uge- og månedsblade

NB. Nu åben hver søn- og helligdag

Byens største specialforretning i autoudstyr ...

AUTOUDSTYR - RESERVEDELE

Vestergade 99 . Horsens . Telf. 62 02 27

Ved aflevering af denne annonce yder vi rabat til etatens folk

GRØNNEGADE SMØRREBRØD

ved kok Jørgen Pless

Grønnegade 3 - Horsens - Tlf. 62 69 00

Frokostpakker, selskabssmørrebrød anretninger - Spec.: Hver dag en dejlig hjemmelavet varm middagsret

Vi ringer efter ...

METHAS BILER

Telefon 62 61 00

Biler op til 17 personer

Vi handler i den nye specialforretning

CYKELHUSET

Nørregade 49 (ved Torvet) - Horsens
Telefon 62 84 21

Det største udvalg i de førende mærker indenfor **barnevogne, babyudstyr, cykler og knallerter** - 1. kl.s reparationer udføres på eget værksted

LYSET

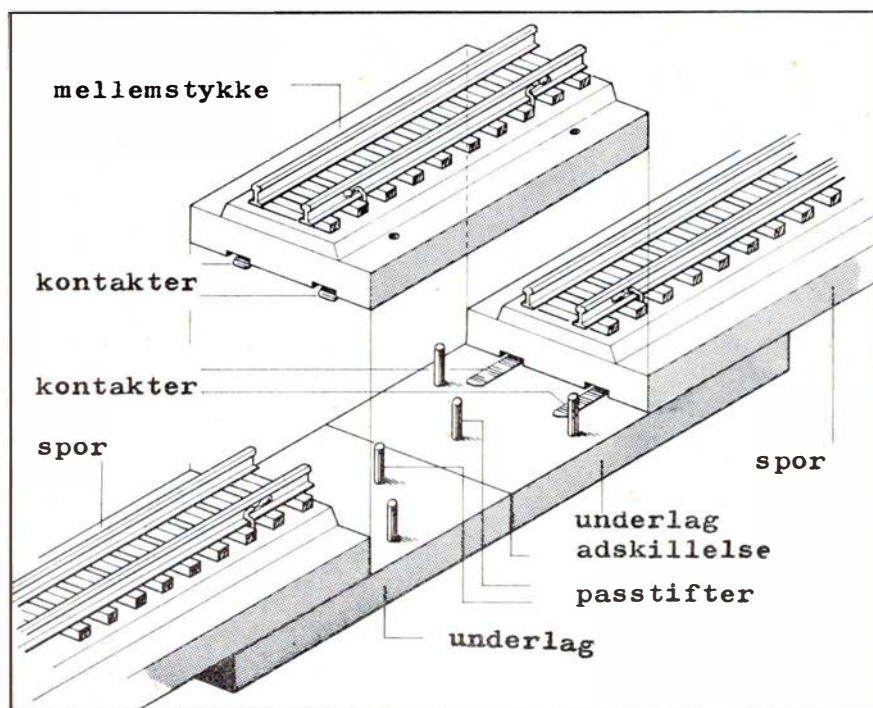
EL-INSTALLATIONSFORRETNING

ved E. Køpke Sørensen

Kongensgade 8 . Horsens . Tlf. 62 5618

Alt indenfor moderne belysninger samt el-installationer udføres
Batterier og ledninger til høreapparater

Samling af sporsektioner

ekstra forbindelser til strømforsyning. Anstrengelserne er dog rigeligt besværet værd.

De enkelte sektioner opbygges på trærammer, hvorpå man monterer planum for banen i form af strimler af 12-16 mm spånplade med den fornødne understøtning, der samtidig kan bruges til fremstilling af højdeforskelle i terrænet.

Sektionerne samles indbyrdes bedst ved hjælp af L-formede aluminiumslasker (vinkelprofil 30×30×2 mm), der skrues på siden af sektionernes bundrammer med maskinskruer med vingemøtrikker.

Diverse elektriske ledninger samles med flerpoledede stik og muffer.

Sektionernes sporafsnit forbindes med særlige spormellemstykker, der må fremstilles med omhu for at give såvel sikker kørsel som strømforbindelse.

Spormellemstykkerne monteres først når man har prøvesamlet de enkelte sektioner til et samlet anlæg. I princippet er et mellemstykke en bro med spor, der forbinder en sektioners spor-

anlæg med sporanlægget på nabosektionen.

Se arbejdstegningen.

Det er praktisk at give mellemstykket samme længde som de sporstykker man i øvrigt bruger til anlægget, f. eks. 18 cm for Märklinspor og 20 cm for Fleischmannspor osv.

Hvorfor nu al den snak om mellemstykker? Man kunne jo lige så godt lade skinneafsniternes sammenføjninger følge sektionernes. Der er bare det at sige til det, at sektionerne i så fald skulle samles med en nøjagtighed på en brøddel af en millimeter for at få en jævn overgang fra sporet på den ene sektion til den næste.

Og mon ikke hver samling og adskillelse ville beskadige skinnestykkernes samlelasker mere og mere, for til sidst at gøre dem helt ubrugelige.

Ved mellemstykket har vi helt udeladt alle lasker.

Et mellemstykke er simpelt hen et sporstykke, der mindsker sporets unøjagtigheder sektionerne imellem.

Mellemstykkerne har endvidere til

Horsens

Bliv sundere - dyrk motion ...

MOTIONSCENTRET

ved Gunhild Madsen
statseksamineret gymnastikpædagog
Hj. af Smedegade og Mælketrovet
Horsens - Tlf. 62 14 12
Gratis information og prøvetime

ARNE ESKE LUND

Honoreés Eftf.
Grønnegade 12-14 - Horsens
Telefon 62 54 25
1. kl.s kød - fjerkræ - ost samt alt i hjemmelavede delikatesser

Stedet for moderne hårpleje ...

SALON IRMA

ved M. Jensen (ny indehaver)
Læsøgade 23 - Horsens
Telefon 62 77 70

Vi handler i ...

BAGGESGÅRDS BAGERI

Fredericiagade 22, Horsens. Tlf. 620016
Åben fra 7-18, lørdag og søndag 6-15
Friskbagt lækkert brød samt stort udvalg i kager
Bestillinger modtages gerne

Vi handler i ...

VESTERPORTS MEJERIUDSALG

... .. ved Cai Olsen ... ..
Løvenørns-gade 44, Horsens. Tlf. 623350
Altid 1. kl.s mejeriprodukter, øl og vand samt kolonialvarer

Erritsø

IND TIL ...

HOVEDBANEGÅRDENS RESTAURANT

ÅRHUS C

Rich. Pedersen . Telefon (06) 12 02 26

Lauges Herremagasin

Specialforretning for arbejdstøj

Banegårdsplads 18 - Århus - Tlf. 12 94 96

Randers

RANDERS

BEGRAVELSESFORRETNING $\frac{A}{5}$

Markedsgade 38 (Hj. af Hobrovej)
Vi hjælper og vejleder Dem og ordner alt vedrørende begravelser og ligbrænding. Kørsel med rustvogn i ind- og udland

Telefon 43 29 27

Uden for kontortid: Telf. (06) 43 29 26
Forretningsfører B. Lauge Christensen

Vær prisbevidst – tank op hos .....

UNC-X

ved N. E. Mikkelsen

Mariagervej 135, Randers. Tlf. 42 45 51
Benzin – olie – autoudstyr – autogummi
NB. Alle dækmærker føres –
Quick-service udføres

Følg GULFSTRØMMEN til ....

GULF SERVICE

ved R. Solløk Mortensen

Strømmen 20 A, Randers. Tlf. 42 30 04
Benzin – Olieskift – Smøring
Autoudstyr – Quick-vask
Autoreparationer udføres

Ind til ....

ESSO SERVICENTER

ved Kurt Jørgensen

Århusvej 96 – Randers – Tlf. 42 32 63
Benzin – olie – vask – smøring – auto-
udstyr – Quick-service udføres – Selv-
vask i automat eller egne båse

FLEMMINGS

CYKEL- OG KNALLERTSERVICE

Hadsundvej 6 . Randers . Telf. 42 52 74

De førende mærker
i cykler og knallerter
1. kl.s reparationer udføres

Vor leverandør er ....

B M KAFFE

Energivej 17 – Randers – Tlf. 43 34 85

Kvalitetskaffe til bundpris

Santos $\frac{1}{2}$ kg kr. 8,98
Luxuskaffe $\frac{1}{2}$ kg kr. 9,98

Forkort rejsen med en lommeroman fra

VESTERGADES KIOSK

Vestergade 8 – Randers – Tlf. 42 13 82

Aviser – uge- og månedsblade – lomme-
romaner – papirartikler

HADSUNDVEJENS BLOMSTERGARTNERI

Hadsundvej – Randers
Telefon 42 51 41

Vi anbefaler et besøg på den
nyrestaurerede

D S B RESTAURANT

Randers

Et hurtigt spisested i hyggelige
omgivelser

Ny vært: **Haubarth Johansen**

1. kl.s individuel behandling udføres

Vi handler hos ....

SLAGTER TÜCHSEN

Kirketorvet 11 – Telefon 42 25 51

Mariagervej 44 – Telefon 43 12 46

RANDERS

Kød, flæsk, pålæg samt alt i
viktualievarer

MODERNE & STILBELYSNING

køber man hos ....

SMITH LARSENS EFTF. I/S

Snaregade 4 – Randers

Telefon 42 01 67

Når det gælder EL-INSTALLATIONER –
så ringer vi til ...

A. P. RASMUSSENS EFTF.

ved Mogens Andersen

Nyvangsvej 18 – Randers – Tlf. 42 06 67

Alt el-arbejde udføres, såvel nyt som
reparation

Den personlige gave finder De hos ..

EIGIL NØHR

GULD – JUVELER

Rådhusvej 6, Randers. Tlf. 43 33 10

NB. Håndarbejde fremstillet på eget
værksted

Slagtermester FRANK

(Hans Rasmussens Eftf.)

Adelgade 6 – Randers – Tlf. 42 21 06

1. kl.s kød, flæsk samt pålægsvarer
NB. Husk vor hjemmelavede grå pølser

MODE – SNIT – KVALITET

.... så gå til

SALON METHEA

ved Aase Niebuhr

Søren Møllersgade 9 B – Randers

Telefon 42 23 08

Vort speciale: Hårtoppe – Fletninger
samt parykker

Vi handler i ....

Søren Møllersgades Kiosk

ved Anna Andersen

Søren Møllersgade 20 – Randers

Telefon 43 35 34

Aviser, uge- og månedsblade samt
lommeromaner

SLAGTERFORRETNINGEN

ved Søren Olesen

Gl. Hobrovej 26, Randers. Tlf. 42 38 09

1. kl.s kød – flæsk og hjemmelavet
pålæg – Spec.: Klar suppe med boller
hver onsdag

Specialforretningen med det store
udvalg ....

GARN-NYT

Kirkegade 18 – Randers – Tlf. 42 21 12

Alt indenfor de førende garnkvaliteter
lynlåse – tråd samt tilbehør

Vi handler i ....

VESTERBROS KOSK

ved Sv. E. Gårdsdal

Jyllandsgade 13 Randers – Tlf. 42 65 77

Aviser, uge- og månedsblade samt
stort udvalg i papirvarer og telegram-
mer. – Tobaksvarer og chokolade

Hobro

BRILLER

Specialforretning – Synsprøve

Leverandør til alle sygekasser

HOLST OPTIK

Adelgade 57 . Hobro . Telf. 52 19 05

Vi kører til ....

MOBIL SERVICE

ved Peter Møller Pedersen

Brogade 61 – Hobro – Telefon 52 07 20

Smøring – Quick-service – Pladearbejde
Autoreparationer

UDSTYR – GARDINER –

DAMEKONFEKTION – så ....

LELEUR's EFTF.

ved Keith Jensen

Adelgade 21 . Hobro . Telf. 52 01 31

Langå

TANDLÆGERNE

HELLE og PER GÖTZSCHE

Bredgade 2 . Langå . Telf. 46 15 25

SPAREKASSEN FOR LANGÅA OG OMEGN

Bredgade – Telefon (06) 46 13 22

Mandag–Onsdag 9,30–15,30

Torsdag og fredag 9,30–15 og 16–17,30

Filialer: Stevnstrup–Torup

opgave på en nem måde at skabe den elektriske kontakt mellem sektionernes sporafsnit.

Arbejdstegningen viser den nærmere udformning.

J. B. Dyrkilde.

FRA KLUBBERNE

Landsorkesterstævne

I anledning af 125 års jubilæet den 26. juni arrangerer Københavns Jernbane Orkester landsorkesterstævne i dagene 24.-25. juni med deltagelse af de fleste danske jernbaneorkestre samt jernbane-folkedansere fra Århus. Endvidere deltager KJOs venskabsorkestre fra Bremen.

Lørdag den 24. juni kl. 13-14.45 præ-senteres alle gæster på plænen i Tivoli. Søndag den 25. juni gives koncert rundt om i byen, hvorfra der marcheres til Rådhuspladsen, hvor stævnet slutter kl. 16. Mere om dette i dagspressen.

PERSONALIA

Brøndbyøster

Stationsmester V. Kofod, Svendstrup J, er efter ansøgning flyttet til Brøndbyøster station, hvor stmfst. P. B. Fagerlund er flyttet til Vigerslev st.

Skagen

O.trafikassistent Per Jensen, Skagensbanen, er udnævnt til stationsforstander ved Skagen station, hvor stfst. N. Chr. Nielsen er død, 50 år.

GDS. Helsingø

Overtrafikassistent S. A. Hornskov, Tisvildeleje, er udnævnt til stationsforstander ved Helsingø station, hvor stfst. J. S. Møller er død, 70 år.

DØDSFALD

Pakhusmester T. C. H. Bjerg
fh. Kbhvn. Gb, 89 år.

Banemester Chr. Jacobsen
fh. Horsens, 81 år.

Stationsforstander E. A. Haldbo
OMB Brenderup 1949-66, 70 år.

Direktør N. F. Petersen
fh. HHGJ Helsingør, 66 år

Kontorassistent, frk Ruth Hansen
Regnskabsvæsenet, 61 år.

Stationsleder L. V. Christiansen
Silkeborg, 56 år.

Bøgerne kan De se
uden forbindelse hos ...

AABYHØJ NY BOGHANDEL

ved J. Wismann

Silkeborgvej 202 . Birkeparken
Telefon 15 82 52

BOGHJØRNET

Gyldendals Træner

Bent William Rasmussen

TIL VENSTRE FOR VIRUM

198 sider.

Her har vi så den gode solide og måske lidt fiseformemme danske borgerlighed klædt af og næsten dissekeret af en begavet og vittig forfatter. Miljøet er truffet så helt vidunderligt rigtigt, og forfatterens iagttagelser er omsat til virkelig interessant læsning. Vi danskere har ord for at være individualister, ontrent som franskmændene. *Til venstre for Virum* er et udmærket stykke psykologisk anskuelsesundervisning i at påstanden ikke helt er forkert.

John Steinbeck

DEN LANGE DAL

264 sider.

John Steinbeck har fra sine første forfatterår skrevet noveller, og man får gennem novellerne i *Den lange Dal* et levende indtryk af ham som fortæller og samtidig et indblik i hans forfatter-skab, fordi novellernes motiver ofte er beslægtede med de temaer, han har været optaget af i sine romaner. De fleste af novellerne foregår i Steinbecks egen verden, den lange frugtbare Salinas dal med de ensomt beliggende rancher på bjergskråningerne, de isolerede farmere og den nære berøring med naturen.

Køreplan 72. Sommer 28.5.-30.9.72

Togene 344 sider. Rutebiler 424 sider og skibsruter 64 sider. Pris 5 kr.

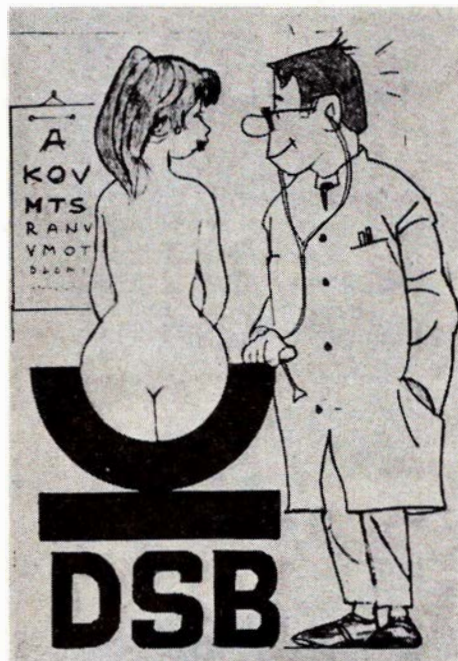
Den største ændring for det oftest rejsende publikum er strækningernes nye numre. Der er kommet mere samlede planer som f. eks. 3. København-Vejle-Århus-Alborg-Frederikshavn, således at der ikke som før skal blades om til flere forskellige strækninger. Der er ligeledes kommet planer med samtlige tog over kortere strækninger. Indenlandske fjernforbindelser er samlet i et nyt hæfte *Fjerntrafik - indland* og hæftet internationale forbindelser er samlet i et nyt hæfte *Fjerntrafik - Udland*. Begge hæfter udleveres gratis på forlangende.

Børge Madsen

JEG ER SALIG

216 sider.

Børge Madsens besynderlige roman *Jeg er salig*, er godt tænkt og godt skrevet. Det besynderlige skal forstås som det helt forbavsende hensynsløse i bogen. Under læsningen får man den tanke, at forfatteren må være blevet trådt rigtig godt over tærerne på et tidspunkt, hvor tid, lyst eller inspiration fratog ham muligheden for at skrive *Jeg er salig*. Siden har det ligget og gæret, og en gæringsproces har visse produkter som bekendt godt af. Døm selv!

Lægen: »De er som skabt til DSB«
Tegning: E. Schmidt

DSB - vor virksomhed

Fra DSB uddannelseskantor har vi modtaget den nye og 10. udgave af bogen *DSB - vor virksomhed*, der er fremstillet til internt brug på Jernbaneskolen. I bogens forord er anført, at hensigten med bogen er at give ansatte og andre interesserede et sådant lille indblik i alle jernbanens arbejdsgrøner for derved at fremme denne forståelse og lette samarbejdet inden for den helhed, som DSB er. I modsætning til fortidens tørre, tætskrevne lærebøger, har man her en bog med skrift, der gør den letlæselig, og ledsaget af et væld af historiske og aktuelle fotos, der giver læserne et levende og varigt indtryk af banernes nye og moderne anlæg.

Fra bogens afsnit: »Stationspersonalet« har vi lånt ovenstående tegning, der viser en vel nok ikke tiltænkt benyttelse af det forlængst afsporede DSB bomærke.

Struer

Søndergades BP service
ved mekaniker Erik Christensen
Søndergade 31-33 . Struer . Tlf. 85 14 60
Benzin - olie - vask - autoudstyr -
quick-service samt reparationer ud-
føres. Spec.: Hjulafbalancering og
autotest på moderne apparatur...

Tag brød med hjem til kaffen
fra...

LINDEROTHs BAGERI
Danmarksgade 13 . Struer . Tlf. 85 03 08
1. kl.s lækkert brød og kager
Spec.: Sukkerfri bagværk
NB. Nu også åbent søndag

Oplev et virkelig hyggeligt Cafeteria
Lækkert smørrebrød - Varm mad -
Grill - Kaffe med hjemmebagt brød
Dagens ret: BILLIG!
ESTHER og HARRY HVIDBERG
Jernbanegade 11 . Struer
NU OGSÅ SPIRITUSBEVILLING

Vi mødes og hygger os i
RESTAURANT PINGVINEN
Søndergade 14 - Struer
Telefon 85 21 59

THAYSENS EFTF.
E. GRAVERSEN
Hjermvej 3, B & O-byen, Struer
Telefon 85 04 04
Vin . Konserver . Kolonial . Dybfrost
samt alt i årstidens friske
FRUGT og GRØNT

TW ISENKRAM
Østergade 14 . Struer . Tlf. 85 05 43
VÆRKTØJ - KØKKENUDSTYR - GLAS
PORCELÆN SAMT GAVEARTIKLER
Forhandling af B. & G. - Kgl. Porcelæn

Dyr, fugle, fisk samt tilbehør
køber vi i
TROPEHUSET
ved Martha Petersen
Østergade 33 - Struer - Tlf. 85 21 80

Rødgårdens Autolakering
ved Peter Weis
Godthåbsvej - Struer - Tlf. 85 02 60
Såvel hellakering som reparationer og
polering udføres med faglig garanti

Et sted, der er værd at gæste .....
MØLLEGAARDEN
ved Poul Nyboe
(tidl. Afholdshotellet)
Vestergade - Struer - Tlf. 85 05 14
NB. Selskaber modtages - såvel store
som små

Vore damer anbefales ....
STRIKKEBODEN
Søndergade 9 - Struer
Stort udvalg i alle garner

Holstebro

De er altid velkommen til at se
MASSER AF FRIMÆRKER
Holstebro Frimærkehandel
ved Gunner Nielsen
Fredensgade 4, Holstebro. Tlf. 42 52 51
KØB - SALG - De kan køre lige til
døren - Fri parkering

Alt i autoreparationer ....
udføres hos byens billigste mekaniker
W. LINDT's Autoværksted
Struervej 171, Holstebro. Tlf. 42 56 29
Garanti for 1. kl.s fagligt arbejde

Se det store udvalg i SYMASKINER til
alle formål hos ....
SINGER SYMASKINER
Bazarbygningen, Holstebro. Tlf. 420514
Reparationer udføres på alle mærker
fra dag til dag
Ny indehaver: J. JUNCKER

Vinderup

Vi handler hos ....
JELS VAREHUS
Søndergade 4 - Vinderup - Tlf. 44 17 20
Det store udvalg indenfor
køkkenudstyr samt belysningsartikler

Viborg

Vi anbefaler den nye
FOD- og SKØNHEDSPLEJE
ved fru Faarvang Olsen
Ibsgade 51 - Viborg - Tlf. 62 01 25
Behandlinger udføres såvel på klinikken
som hjemme hos Dem

Viborg

Når det gælder RADIO - TV eller
BÅNDOPTAGER - så gå til

R A D I O -
S P E C I A
L I S T E N

ved Leif Frydendahl
Ll. Sct. Hansgade 12, Viborg. Tlf. 620406
Stort udvalg i de førende mærker ...
Salg - Service - Reparation

Det største udvalg og den bedste
service får vi hos ....

TV RADIO HI-FI LEHMANN

GRAVENE 14 8800 VIBORG TLF. (06)620586

Ellefsens Eftf.
Hvor service er en selvfølge

Alt indenfor fotografi ...

Cobra
Foto

Dumpen 18 . Viborg . Telf. 62 76 03

Gå til fagmanden ....
Vejleveys Plæneklipperservice
Vejlevej 4 - Viborg - Telf. 63 83 93
Nyt værksted med alle moderne hjæl-
pemidler. Salg og service samt repara-
tioner af alle førende mærker udføres
inden for 8 dage. **Vi henter og bringer**

Brande

Gælder det legetøj, sa ...
BENTES LEGETØJ
Storegade 19 . Brande . Telf. 18 03 27
Det store udvalg i de førende mærker
i legetøj og hobbyartikler

Skanderborg

Fodtøj for hele familien
så gå til ....
CITY SKO
ved Henning Sørensen
Adelgade 76, Skanderborg. Tlf. 52 02 24

Steam on the Wessex

128 sider, ill. Ca. kr. 45,00

Ian Allan Ltd., Terminal House,
Shepperton, Middx.

Mere end 220 fotos fortæller en dejlig historie om banen Waterloo–Bournemouth–Weymouth netop i året og måneden 1967, juli. Det var kontrasten, der giver bogen sit særpræg, kontrast i hvid røg mod en mørk himmel, hjulets drejning på baggrund af det så stabile stålskelet, skarp sol midt i en regnhimmel, en hverdag som stemninger kun kan bevare i et ferie-retrospekt – eller en så fin bog som denne.

Der er nok lagt så megen vægt på disse ting, så vi må afgive lidt af vor jernbane, men det gør ikke spor – i dette tilfælde.

London's First Railway

270 sider, ill. Ca. kr. 65,00.

B T. Batsford Ltd., 4 Fitzhardinge
Street, London W1H 0AH.

Den første jernbanestrækning fra London var linien til Greenwich, og derfor er denne strækning naturligvis nok særligt udsat for studier og litterær dokumentation. For hvad er den første strækning ikke værd? Tænk om vi på samme måde fik banen København–Roskilde nøje beskrevet med sporplaner, tegninger, skitser og alt hvad der har været om og ved denne bane fra den første dag, så ville vi i virkeligheden have hele Danmarks jernbanehistorie samlet i én eneste skildring. Det er netop det der er sket med denne engelske strækning, og vi kan da også kun anbefale bogen som et fremragende stykke jernbanehistorie.

Die Bahnbetrieb

der Deutschen Reichsbahn stand 1944
40 sider. Ca. kr. 8,00.

Welche Reisezüge fahren in der
sowjetischen Besatzungszone 1947
50 sider. Ca. kr. 10,00.

Gustav Röhr, Brandenburger
Strasse 10, 415 Krefeld-Bockum

I den første bog får vi blot en fortegnelse over de tyske stationer med et supplement for de områder, som endnu

i 1944 var under tysk overherredømme. Det er pudsigt at bemærke, at der her angives stationernes hulkort-nummer fra 1938.

Den anden bog er et beskedent genoptryk af den køreplan, der var gældende i februar 1947 for de større linier i Østtyskland. Det var ikke mange tog, der var at vælge imellem, men rejse-lysten var vel heller ikke så stor.

Shrewsbury to Swansea

112 sider, ill. Ca. kr. 20,00

Town & Country Press Ltd.,
42 Rectory Lane, Bracknell,
Berkshire

Bygget omkring 1860erne og nedlagt 1963–64. Ja, det er den skæbne som dette jernbanenet i Wales har lidt. En skæbne det har delt med mange andre engelske strækninger. For linieføringer har ikke altid været lige hensigtsmæssige, og for ofte præget af private konkurrerende firmaer mere end den sunde fornuft. Bogen giver en fornuftig historie og en lang række virkelig interessante billeder, netop af den slags jeg bedst kan lide.

Bradshaw's August 1914

Continental Guide

Ca. kr. 110,00

David & Charles (Holdings) Ltd.,
South Devon House,
Newton Abbot, Devon

Dette er den sidste internationale køreplan udgivet før første verdenskrig, og den dækker netop den måned, krigen brød ud. Derfor kan den siges at have særlig interesse for alle jernbaneinteresserede. Et mål for, hvor international den er, kan gives ved at nævne, at talrige forbindelser selv i det lidt fjerne Rusland er med. Og for Danmarks vedkommende kan vi blot nævne nogle af de mange strækninger: København–Fredericia, København–Gedser og København–Kalundborg, Kalundborg–Slagelse–Næstved, Hillerød–Gilleleje, Tommerup–Assens, Vemb–Lemvig–Thyborøn, Lunderskov–Frederikshavn, Bramming–Vedsted, Randers–Hadsund. Er De nu mere i tvivl om, at den virkelig dækker?

Steam on the Veld

194 sider, stort format, ill.

Ca. kr. 90,00

Ian Allan, Terminal House,
Shepperton, Middx.

Syd Afrika er et af de lande, hvor vi ikke kender ret meget til jernbaneforholdene, men et land med et ret udviklet jernbanenet, omend trafikforholdene ikke helt er så ideelle som vi kender dem. Der findes en køreplan, men den er beskeden i indhold og ikke altid i overensstemmelse med sandheden. Hovedlinierne har ret gode passagerforbindelser, medens disse er mere tilfældige og mest med godstog på sidelinierne. Der er imidlertid overordentligt komfortable vogne, selv i de mindste godstog, så der er kompenseret for eventuelle gener – eller hvis en af os skulle komme derned – fordele. Mange billeder, lidt tekst.

Light Railway & Vintage Transport Guide 1972

68 sider, ill. Kr. 3,50

David & Charles (Holdings) Ltd.,
South Devon House,
Newton Abbot, Devon

En »køreplan« som giver tider og transportmuligheder i dagens England, ikke alene på veteran- og andre interessante baner, men også hvilke muligheder der findes af gamle dampdrevne traktorer, veteranskibe, veteranfly og meget andet. En virkelig nyttig bog at have med på ferien til England, hvis man vil prøve noget, der er anderledes.

Steam Locomotives

of the South African Railways 2

144 sider, ill. Ca. kr. 70,00

David & Charles (Holdings) Ltd.,
South Devon House,
Newton Abbot, Devon

Andet bind i serien – første allerede tidligere omtalt – fortsætter i behandlingen af dampdriften på de sydafrikanske jernbaner, og denne gang er det perioden 1910–1955, logisk delt i seks afsnit svarende til hver chefs »regeringsperiode« + et specielt kapitel om havnebanernes smålokos. Sydafrikas baner er et spændende kapitel for lokovenner, og der er i tidernes løb af de forskellige chefer udvist stor fantasi og dygtighed for så vidt ydre og ydeevne. jas.

BOR DE I ODENSE ?

så aflæg TEKNISK BOGHANDEL et besøg. Vi har altid stort udvalg i hobbybøger om jernbaner, skibe, flyvemaskiner og biler. Desuden skaffer vi gerne udenlandske bøger – og da vi selv importerer, gør vi det hurtigt og billigt.

TEKNISK BOGHANDEL – Odense Teknikum

Niels Bohrs Allé 11 . 5000 Odense . Telefon (09) 11 75 49

Åbent daglig 9–16 – lørdag 9–12.30

Ferier som Teknikum

JUBILÆUMS-JOURNALEN

FOR BÅDE ÆLDRE OG YNGRE

*Bil-test: Bremsen dårligt,
styretøjet dirrer som en olding i en brudeseng*

Fjernskriveren har meddelt

Trafikministeren har anmodet DSB om at udarbejde et projekt til en S-bane til Malmø.

Ubegribeligt så længe vi har flere ikke påbegyndte S-baner her i landet.

De go'e gamle dage

De fleste mennesker elsker at tale om »gamle dage« – ikke de gode, gamle dage – nej, helst om den tid det så alersortest ud.

Den gamle mand, der tjente på landet for 50 år siden, vender gang på gang tilbage til minderne fra den tid, da årslønnen var på 100 kr., og de ugentlige lompepenge beløb sig til 25 øre.

Den gang købte han sig et klædeskab til 25 kr. Resten af lønnen gik til tøj og andre småfornødenheder. Hvordan karlekammeret så ud, kan nutidens ungdom vist vanskeligt forestille sig. Alligevel er det mærkeligt at høre ham fortælle om den tid. Man får det indtryk, at det ikke har været den dårligste periode i hans liv.

Jeg kender en fabrikant, der har en moderne virksomhed med mange medarbejdere. Han elsker at tale om, hvordan han under primitive forhold startede i sin mors vaskehus.

Når gamle soldaterkammerater mødes, er det ikke så meget de flinke og noble befalingsmænd, der bliver diskuteret. De er ligesom gledet i baggrunden, hvad var det nu de hed? Men rekrutplageren – befalingsmanden, der udtænkte de genialeste metoder til at plage det nyindkaldte mandskab med, han er ikke glemt. De gamle soldaterkammerater morer sig kosteligt ved tanken. De husker tydeligt hans måde at gå og stå på og har ikke glemt en eneste af hans stropeture. Så fik han alligevel ret, da han brølede: »Jeres far kan I glemme, og jeres mor kan I glemme, men jeg skal f . . . . ga . . mig sørge

for, at I aldrig glemmer mig.« Nu, så mange år efter, siger soldaterne om ham: »Han var nu liegodt et mand-folk.«

Så er der også krigstiden med dens rationeringer og mangel på varer at tale om: »Kan I huske, da bilerne var klodset op og cyklerne kørte på alle mulige former for dæk?«

Trods megen jammer og klage over nutiden, kan vi glæde os over, at det materielt er gået fremad, men derfor er det meget godt at kigge lidt tilbage i tiden og mindes de gode, gamle dage.

P. E. N.

Så hellere stange ål

Det var dog vist i Thureby, han var bleven forstander. I hvert fald var der god jagt, og han blev hobbyjæger, men stadig uden synligt resultat. Indtil han en dag kom tilbage – med toget fra Næstved – og smed en stor ramlerhare på køkkengulvet. – Fruen gjorde store og glade øjne, der dog også lyste lidt af skepsis:

– Har du virkelig skudt den, far?

– Skudt! – Tror du, jeg har løbet den op? – Men du kan jo se både skudsårene og haglene!

Under den videre undersøgelse af dette corpus delicti, viste hendes lugteorganer en sådan ubehag, at han indskød, at harer altid havde en stram lugt.

– Rigtig nok, far, men jeg tror nu alligevel, at det var på høje tid, du fik den skudt!

Få – men velvalgte – ord

En sydlending kom op til en sprog-lærer i hans modersmål og viftede med en større pengeseddel, som han ville give for et ekspreskursus på en uge – i fejlfrit dansk.

– Umuligt – vort sprog er ret utilgængeligt, så De kan ikke lære ret mange ord på en uge!

– Jamen, fire er også nok: – Hid med pengene – hurtigt!

Forstanden kan stå stille

– Jeg blev ansat her for livstid, og så – nu er jeg blevet sagt op! – Hvordan skal det forstås?

– At De har levet for længe!

Black and White

– Et par rigtige whisky-hunde, De der har, og de hedder selvfølgelig – – –

– Nej – ikke det trivielle, men dels Whisky og dels Soda, hvilket tillige er særdeles praktisk, for når jeg så råber: Sjus! – så kommer de begge springende!

Tabte horisonter

– Min svigerinde har sådant tilforladeligt udtryk i ansigtet!

– Jeg havde nær sagt, hvor hun ellers skulle have det, men i vore dage ved man jo aldrig!

– Jamen, hun er virkelig et naturligt og usammensat menneske!

– Gad dog vidst, om du nu også har set hende klæde sig af eller på?

Ude er godt, men – – –

– Min bror? – Joh, han stak jo af til Amerika, hvor det siges at han tjener store penge!

– Vil du så ikke også derover?

– Næh – nej – vi ku' ikke rigtig omgås!

og så var der –

postbudet, der fik en retræteplads som brevordner.

– Kom snart igen elskede

VOLVO

Vi ønsker
til lykke
i Aalborg
Jubilæums
Akvavit

AKTIESELSKABET
DE DANSKE SPRITFABRIKKER

